

Rättsfall

Ett urval av rättsfall
inom hälsoskyddsområdet

Socialstyrelsen klassificerar sin utgivning i olika dokumenttyper. Denna publikation tillhör *Handböcker för handläggning*. Det innebär att innehållet kompletterar Socialstyrelsens författningssamling med fakta, kunskapsunderlag och kommentarer som stöd för rättstillämpning och handläggning av ärenden hos huvudmän och andra vårdgivare. Kan t. ex. innehålla lagtext, referat av författningar, motivuttalanden, rättsfallsreferat, beslut från JO, tolkningsexempel, kunskapsunderlag m.m. Kraven på vetenskaplighet tillgodoses genom att vetenskaplig expertis medverkar. Socialstyrelsen svarar för innehåll och kommentarer.

Artikelnr 2007-101-3

Publicerad www.socialstyrelsen.se, februari 2007

Förord

Miljöbalken¹ syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Lagstiftningen ska tillämpas så att människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter. Socialstyrelsen är central tillsynsvägledande myndighet för frågor som rör hälsoskydd under miljöbalken. Detta innebär bland annat att vi ger ut tillsynsvägledande information till de operativa tillsynsmyndigheterna.

I den här handboken har jur. kand. Peter Hagerman sammanställt rättsfall inom hälsoskyddsområdet som har avgjorts under de senaste sju åren. Det är vår förhoppning att sammanställningen ska ge värdefull vägledning för dem som arbetar med tillsynsfrågor inom hälsoskyddsområdet.

Håkan Ceder

tf. generaldirektör

¹ Miljöbalk (1998:808)

Innehåll

<i>Förord</i>	3
<i>Sammanfattning</i>	5
<i>Introduktion</i>	6
Metod	6
<i>Miljödomstolarna</i>	8
<i>Miljööverdomstolen</i>	63
<i>Hovrätterna</i>	145
<i>Högsta domstolen</i>	146
<i>Kammarrätterna</i>	153
<i>Regeringsrätten</i>	158
<i>Mål och sidnummer</i>	160
<i>Sökordsregister</i>	167

Sammanfattning

Socialstyrelsen har uppmärksammat att det finns efterfrågan på en sammanställning av aktuella rättsfall inom hälsoskyddsområdet som stöd för den operativa tillsynen. Rättsfallen i den här handboken är hämtade från landets fem regionala miljödomstolar, Miljööverdomstolen, Högsta domstolen, Regeringsrätten och kammarrätterna. Avgöranden från lägre instanser har tagits med om målet inte beviljats prövningstillstånd av högre instans vid överklagande, eller om domen inte överklagats och därför kan antas utgöra gällande rätt. Med några få undantag har fallen avgjorts från tidpunkten då miljöbalken trädde i kraft fram till och med juni 2006. Sammanställningen ska ses som ett urval av rättsavgöranden, eftersom det är svårt att avgränsa exakt vad som faller inom hälsoskyddsområdet.

Rättsfallen är indelade efter den instans som avgjort målen och varje mål är beskrivet i ett kort referat. För att man ska kunna beställa domarna i sin helhet har vi angivit domstol, målnummer och beslutsdatum. Till varje rättsfall finns också sökord, t.ex. störning vid vedeldning, bullerstörning och djurhållning.

Samlingen har under sommaren 2006 uppdaterats med mål avgjorda t o m juni 2006.

Introduktion

Socialstyrelsen har ansvar för frågor som rör hälsoskydd och miljömedicin. Det övergripande uppdraget är att upptäcka, förebygga och undanröja hälsorisker i miljön. Socialstyrelsens ansvar inom detta område innebär bl.a. att vi är central tillsynsmyndighet inom hälsoskyddsområdet och därför arbetar med att ge stöd och vägledning till kommuner, länsstyrelser och landsting i frågor som rör miljörelaterade hälsa. En del av det stödet består i att utreda, revidera och ta fram relevanta författningar. Dessutom ingår det i vårt ansvar att följa upp och utvärdera tillämpningen och effekten av lagstiftningen inom hälsoskyddsområdet.

Som ett led i vårt förbättringsarbete genomförde vi under våren 2004 en intervjuundersökning för att utvärdera Socialstyrelsens skriftliga tillsynsvägledande material inom bostadsområdet. Undersökningen visade att det finns ett stort behov av tillsynsvägledning från Socialstyrelsen inom hela hälsoskyddsområdet. Bland annat efterlyste många en uppdaterad sammanställning av rättsfall.

Rättsfallsamlingen i den här handboken är en sammanställning av mål som kan anses utgöra gällande rätt inom ramen för hälsoskydd. Utgångspunkten för urvalet var att göra dessa mål lätt tillgängliga eftersom de kan vara till stöd i tillsynen av hälsoskyddet. Samlingen är främst tänkt att kunna användas av handläggare vid de kommunala miljökontoren.

Metod

Sammanställningen är i huvudsak inriktad på avgöranden från de senaste sju åren, alltså sedan miljöbalken (SFS 1998:808) trädde i kraft den 1 januari 1999. Ett antal äldre mål har också tagits med eftersom de bedömdes vara intressanta. Samlingen har skapats genom att sälla olika rättsdatabaser och litteratur i ämnet. Eftersom gränsdragningen av vad som kan anses vara relevant för hälsoskyddsområdet är diffus är samlingen tämligen omfattande. Trots det gör den inte anspråk på att vara uttömmande.

Samlingen består av en översikt över intressanta mål och innehåller uppgifter om avgörandedatum, parter, en kort beskrivning av målets innehåll, i målet tillämpade lagrum och allmänna råd/direktiv/dylikt, samt hänvisningar till liknande avgöranden där det är relevant. I slutet av dokumentet finns ett sökregister med förteckning över nyckelord och hänvisningar till anknutna mål.

De mål som tas upp är de som avgjorts i landets fem regionala miljödomstolar, Miljööverdomstolen, Högsta Domstolen, kammarrätterna samt Regeringsrätten. Avgöranden från lägre instanser har tagits med om de utgörs av överklagade mål som inte beviljats prövningstillstånd av högre instans, eller om de stått sig utan överklagande och därför kan antas motsvara gällande rätt.

När miljöbalken trädde i kraft ersatte den en rad lagar. De mål eller ärenden som inletts innan miljöbalken trädde i kraft ska dock avgöras enligt de lagar som gällde vid initieringstillfället. Därför innehåller samlingen många mål som avgjorts enligt andra lagar än miljöbalken. En översättning har då gjorts till det lagrum inom miljöbalken som närmast motsvara det tillämpade lagrummet.

Miljödomstolarna

M 556-06* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-06-20

Parter: 1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Kristianstads kommun 2. Araslövs Golfbane AB ./.. Privatperson

Beskrivning: Säkerhetsrisker från golfbaneverksamhet faller inom kommunalt tillsynsansvar då drivande av golfbana kan anses utgöra miljöfarlig verksamhet. En olägenhet för omgivningen p.g.a. markanvändningen skulle kunna uppstå dels genom konkret fara p.g.a. flygande golfbollar och dels genom den psykiska inverkan som rädslan för golfbollarna kan medföra. Verksamheten uppfyller även de krav på varaktighet som kan ställas för att den skall kunna omfattas av definitionen av miljöfarlig verksamhet.

Lagrum: 9 kap 1 §, 26 kap 3 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Golf, miljöfarlig verksamhet, olägenhet för omgivningen, oro från allmänheten

M 103-06* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-05-24

Parter: Privatperson ./.. Byggnads- och miljönämnden i Gävle kommun

Beskrivning: Hållande av 20 ormar i lägenhet ansågs ej utgöra olägenhet för människors hälsa. Trots grannarnas uttryckliga oro var det ej visat att människor i allmänhet kände psykiskt obehag av att en granne höll orm i sin lägenhet. Vidare hade djurhållaren goda kunskaper om ormar och hade vidtagit tillräckliga skyddsåtgärder för att förhindra att ormarna rymde.

Lagrum: 2 kap 2 och 3 §§, 9 kap 3 och 11 §§ miljöbalken (1998:808), 36 och 39 §§ MiljöfarIF (1998:899), 9 kap 4 § Djurskyddsmyndighetens författningssamling DFS 2005:8 med särskilda bestämmelser för hållande av ormar och ödlor

Nyckelord: Djurhållning, ormar, olägenhet för människors hälsa, oro från allmänheten

M 727-06* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-05-19

Parter: Tekniska nämnden i Alingsås kommun ./ Miljöskydds-nämnden i Alingsås kommun

Beskrivning: Miljösanktionsavgift kunde ej påföras Tekniska nämnden, i egenskap av näringsidkare, som underlåtit att utföra årlig kontroll av ett köldmedieaggregat på kommunal skola. Även om kommunala skolor i viss mån bedrevs i konkurrens med enskilda näringsidkare fick de ej ta ut avgifter för sina tjänster. Skolan var därmed ej att anse som näringsverksamhet.

Lagrum: 30 kap 1 och 3 §§ miljöbalken (1998:808), bilaga Miljö-avgF (1998:950), 4 och 11 §§ NV 92:16 Köldmediekungörelsen

Nyckelord: Köldmedieaggregat, miljösanktionsavgift

M 2119-05* Umeå tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-05-08

Parter: Lohinivas Auto AB ./ Miljönämnden Luleå kommun

Beskrivning: Miljönämnd ansågs ej skyldig att ompröva ett tidigare beslut om begränsade öppettider för bilverkstad. Beslutet hade tidigare prövats av både länsstyrelse och miljödomstol. Inte heller nu ansågs beslutet vara uppenbart oriktigt. Därmed saknades det skäl för nämnden att göra en mer ingående granskning av ärendet.

Lagrum: 27 § FörvL (1986:223)

Nyckelord: Omprövning av beslut

M 987-05* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-04-27

Parter: 1. Privatperson 2. Miljö- och byggnadsnämnden i Orust kommun ./ Privatpersoner

Beskrivning: Tillfällig lagring av fastgödsel på gödselvårdsplatta 140 m från bostadshus godtogs. Gödselvårdsplatta var att föredra framför stupalagring bl.a. då risken för ytavrinning var mindre. Lagringen ansågs ej heller komma att påverka grannarna på ett sätt som gick utöver vad omgivningen måste räkna med i ett utpräglat jordbrukslandskap.

Lagrum: 2 kap 3, 4 och 7 §§, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808), 7 § Jordb milF (1998:915), Statens jordbruksverks allmänna råd (2005:1) om lagring och spridning av gödsel

Nyckelord: Gödsel

M 2922-05* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-04-26

Parter: Privatpersoner ./ 1. Privatpersoner 2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Kungsbacka kommun

Beskrivning: Hästhållning förbjöds inom en skyddszon 30 meter från tomtgräns. Det rörde sig visserligen om en befintlig hästverksamhet på landsbygden, men då hagarna fanns i omedelbar anslutning till tomtgränsen ansågs det rimligt att de närboende erbjöds ett visst skyddsavstånd mot hästhållningen. Ett avstånd på 30 m ansågs heller inte som en alltför ingripande åtgärd för djurhållarna.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 1 och 3 §§, 26 kap 3 och 9 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Djurhållning, hästar, skyddsavstånd

M 1597-05* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-04-26

Parter: Sita Sverige AB ./ Miljöskyddsnämnden i Alingsås kommun

Beskrivning: Ett bolag som transporterade avfall som omfattades av producentansvaret påfördes en tillsynsavgift om 3 000 kr per materialslag. Den som anses som verksamhetsutövare enligt miljöbalken var enligt gällande kommunala bestämmelser skyldig att betala tillsynsavgift. Trots att bolaget endast fungerade som entreprenör till materialbolag var bolaget att anse som verksamhetsutövare i miljöbalkens mening. Förutsättningar för debiterad tillsynsavgift förelåg därför.

Lagrum: 15 kap 6 §, 26 kap 3 §, 27 kap 1 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Avfall, tillsynsavgift, producentansvar, verksamhetsutövare

M 272-06* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-04-12

Parter: Privatperson ./ 1. Privatperson 2. Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Beskrivning: Skäl att förelägga en fastighetsägare om stängselgenombrott fanns ej trots att området både hade betydelse för friluftslivet och omfattades av allemansrätten. En man överklagade beslutet men hans talan avvisades då han ej bedömdes vara sakägare i ärendet. I målet fastslogs att allemansrätt aldrig kunde grunda talerätt i miljömål.

Lagrum: 16 kap 12 §, 26 kap 11 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Talerätt, allemansrätt, stängselgenombrott

M 744-06* Umeå tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-04-10

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun

Beskrivning: En man besvärades av skällande hundar från en fastighet 160 m från sin bostad. På fastigheten bedrevs en verksamhet med uppfödning och försäljning av hundar. Skällandet ansågs dock inte vara av sådan omfattning att olägenhet för människors hälsa förelåg. Antalet hundar var begränsat, de vistades ute endast kortare perioder dagligen och skällandet varade aldrig längre än 3-4 min. Grund för föreläggande gentemot hundägaren saknades därmed.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 och 9 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Djurhållning, hundar, olägenhet för människors hälsa

M 568-06* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-04-06

Parter: Privatpersoner ./ 1. Privatpersoner 2. Miljönämnden i Linköpings kommun

Beskrivning: Belysning från växthus ansågs utgöra olägenhet för människors hälsa. Ljuset var så kraftigt att det lyste igenom växthusväggen och därmed besvärade grannarna. Att belysningen endast var tänd begränsade tider på dygnet och året saknade be-

tydelse. Växthusägarna ålades att vidta vissa åtgärder som t.ex. att hänga upp ett skycke eller att uppföra ett plank.
Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Ljus, olägenhet för människors hälsa

M 195-06* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-03-22

Parter: Privatperson ./ 1. Privatpersoner 2. Miljö- och hälsoskydds-
nämnden i Halmstads kommun

Beskrivning: En man besvärades av olägenheter från en närliggande häst-
gård. Avståndet till bebyggelse översteg dock 100 meter
och området var ett utpräglat jordbrukslandskap med ett flertal
hästgårdar. Skäl att ingripa med tillsynsåtgärder förelåg där-
med ej. Att mannen led av allvarlig allergi fick ingen avgöran-
de betydelse. Miljödomstolen uttalade bl.a. att prövningen en-
ligt miljöbalken skall utgå från de olägenheter enskilda i all-
mänhet kan drabbas av, inte från enskild som har särskilt all-
varliga besvär. Vidare får enskild vid boende i sådan lantlig
miljö som råder i området inom rimliga gränser
acceptera att verksamheter som hör landet till kan komma att
bedrivas också ganska nära bostaden.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 och 11 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Djurhållning, hästar, allergi

M 687-06* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-03-15

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskydds-
nämnden i Skövde kommun

Beskrivning: En man besvärades av störningar från pulka- och mopedåkning
på ett kommunägt grönområde i närheten av sin bostad. Miljö-
domstolen uttalade att för att ett ansvar enligt miljöbalken
skall aktualiseras i ett fall som detta fordras att kommunen an-
tingen kan sägas bedriva en verksamhet genom att på något
sätt främja en aktivitet, eller att kommunen har vidtagit någon
typ av åtgärd för att iordningställa området för sådan aktivitet.
Då kommunen inte hade iordningsställt området för de i målet
föreliggande aktiviteterna ansågs kommunen ej ansvarig för
störningarna enligt miljöbalken. Enbart det förhållandet att ak-
tiveteterna förekom på området var inte tillräckligt för ansvar.

Lagrum: 9 kap 1 och 3 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Buller, pulkaåkning, mopedåkning, kommunens ansvar

M 242-06* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-03-15

Parter: Privatperson ./ 1. Privatperson 2. Miljö- och byggnämnden i Kramfors kommun

Beskrivning: En uppställd gödselspridare på egen tomt ansågs ej utgöra sådant avfall att ansvar för nedskräpning enligt miljöbalken kunde aktualiseras. Avgörande för straffansvar är att avfallet kvarlämnats eller dumpats samt att det påverkar miljön på ett främmande och negativt sätt. Att så var fallet med gödselspridaren hade dock ej kunnat visas.

Lagrum: 15 kap 1 och 30 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Nedskräpning

M 1423-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-03-14

Parter: Miljö- och byggnämnden i Lidköpings kommun ./ 3G Infrastructure Services AB

Beskrivning: Grund för att förbjuda sändning från mobiltelefonimaster på taket på en bostadsfastighet förelåg ej. Miljödomstolen konstaterar att enligt den forskning som idag är tillgänglig utgör antenner för mobiltelefoni inte någon risk från strålningssynpunkt så länge gällande riktlinjer iakttas. Masterna utgjorde visserligen en miljöfarlig verksamhet men för att strålningen skulle anses utgöra olägenhet för människors hälsa krävdes medicinskt stöd. Enbart de boendes oro för risk för sjukdom på grund av strålningen var ej tillräcklig.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 1 och 3 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Mobilmast, magnetisk strålning, oro från allmänheten, miljöfarlig verksamhet, olägenhet för människors hälsa.

M 2333-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-03-10

Parter: 1. Miljö- och byggnadsnämnden i Mörbylånga kommun 2-22. Privatpersoner ./ Vägverket Region Sydöst

Beskrivning: Boende på Öland besvärades av trafikbuller från Ölandsbron. Då bostäderna främst användes på sommaren - då trafiken var värst - skulle värdet 45 dB (A) ekvivalent nivå gälla vid vissa fastigheters uteplatser samt 55 dB (A) som ekvivalentnivå per dygn gälla på samtliga fastigheter utomhus vid fasad. Då nivån överskreds vid nästan alla bostäder och då bullret hade ökat sedan bron byggdes, förelades Vägverket att utreda förutsättningar och kostnader för att upprätta bullerskärmar.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 3 §, 26 kap 9 och 22 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Buller, biltrafik, Ölandsbron

M 3123-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-03-06

Parter: Privatperson ./ . Bygg- och miljönämnden i Svedala kommun

Beskrivning: En fastighetsägare besvärades av grannes vedeldning. Skäl att meddela grannen förbud eller föreläggande förelåg dock ej. Fukthalten i veden var låg, veden bestod endast av 1/4 ekved och braskaminen som användes var typgodkänd. Av den "eldningsdagbok" som parterna fört rådde det endast vid ett tillfälle samstämmighet mellan det faktum att eldning skett på Lönngatan 7 och att fastighetsägaren uppgivit sig vara störd av eldning. Något samband mellan eldningen och fastighetsägarens besvär, i form av bl.a. andningssvårigheter, kunde ej konstateras.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 3 och 9 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Vedeldning

M 32021-04*Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-03-01

Parter: Privatperson ./ . 1. Privatperson 2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad

Beskrivning: En man besvärades av luktolägenheter från en underliggande lägenhet. Besvären bestod bl.a. av hosta, nysningar samt blödningsningar från näsan. Ventilationen i mannens lägenhet var bristfällig men då mannen motsatte sig åtgärder för att öka tilluftsflödet var ytterligare åtgärder ej rimliga.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 och 9 §§, 26 kap 22 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Ventilation, bostad, lukt, olägenhet för människors hälsa

M 396-06* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-02-27

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Bromölla kommun

Beskrivning: Stora ansamlingar fiskmåsar, kråkor och kajor invaderade de centrala delarna av en stad varje kväll. Fåglarna smutsade ner och förde oväsen. Även om fågelansamlingarna kunde vara störande och förorsaka både obehag, missnöje och vantrivsel ansågs olägenheten ej vara av så allvarlig art att den ansågs skadlig för människors hälsotillstånd.

Lagrum: 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Fiskmåsar, vilda fåglar, olägenhet för människors hälsa

M 31114-04*Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-02-24

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholm

Beskrivning: Temperatur i lägenhet mellan + 17-19 grader utgjorde olägenhet för människors hälsa då det ej uppfyllde Socialstyrelsens allmänna råd. Fastighetsägaren hade dock låtit installera element i lägenheten och stod för den merkostnad dessa medförde. Skäl att förelägga fastighetsägaren att vidta ytterligare åtgärder förelåg därmed ej.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 och 9 §§ miljöbalken (1998:808), 33 § MiljöförF (1998:899), SOSFS 2005:15 Temperatur inomhus

Nyckelord: Temperatur inomhus, olägenhet för människors hälsa

M 1750-05* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-02-24

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnämnden i Strömstads kommun

Beskrivning: En man besvärades av störningar från bollspel och lek från en bollplan. Grönområdet som gränsade till klagandens fastighet utgjordes av allmän platsmark och lekplats anses etablerad sen lång tid tillbaka. De störningar som åberopades bestod i att bollar samt bollkallar ideligen kom in i [mannens] trädgård samt bullerstörning under sena sommarkvällar. Störningarna var visserligen så kraftiga och ofta förekommande att de utgjorde olägenhet för människors hälsa och utgjorde därmed en miljöfarlig verksamhet. Skäl att vidta mer ingripande åtgärder än de nät kommunen hade satt upp förelåg dock ej och mannens klagomål lämnades utan åtgärd.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 1 och 3 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Buller, bollplan, olägenhet för människors hälsa, miljöfarlig verksamhet

M 197-06* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-02-24

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Halmstads kommun

Beskrivning: En man inkom med klagomål gällande störningar från gång- och cykelvägar invid sin bostad där bl.a. skolungdomar och förskolebarn passerade dagligen. Ärendet lämnades dock utan åtgärd eftersom det ej var frågan om olägenhet för människors hälsa. Störningarna var ej av sådan art att de kunde påverka mannens hälsa menligt.

Lagrum: 9 kap 1 och 3 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Buller, gång-/cykelväg, olägenhet för människors hälsa

M 443-06* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-02-16

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Halmstads kommun ./ Privatpersoner

Beskrivning: Utomhusbadkar i hotellträdgård kunde ej påföras avgift för tillsyn av badkaret då den ej ansågs utgöra en separat badanläggning. Istället fick den anses ingå i hotellverksamheten i såväl tillsyns- som avgiftssammanhang.

Lagrum: 9 kap 12 §, 27 kap 1 § miljöbalken (1998:808), 38 § MiljöfarL (1998:899)

Nyckelord: Badanläggning, tillsynsavgift

M 212-06* Vänersborgs tingsrätt jfr OBS se nedan MD 165-03

Beslutsdatum: 2006-02-16

Parter: Privatpersoner ./ 1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Kungälv kommun 2. Privatpersoner

Beskrivning: Flagglinans slag mot flaggstång utgjorde ej olägenhet för människors hälsa. Störningen var visserligen ej av tillfällig natur men det kunde uteslutas att den skulle vara direkt hälsoskadlig. Med utgångspunkt från hur människor i allmänhet uppfattade störningen ansågs den ringa. Enligt domstolen var det en störning som måste godtas grannar emellan.

Lagrum: 2 kap 3, 4 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Flaggstång, buller, olägenhet för människors hälsa

M 2843-05* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-02-08

Parter: AKTELO Aktiebolag ./ Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Beskrivning: Lokalisering av ett 42 m högt radiotorn godtogs trots närhet till område av riksintresse för kulturmiljön och en fornlämning. Inget av skyddsintressena antogs komma att skadas av placeringen och det allmänna intresset av att bygga ut infrastrukturen för trådlös kommunikation vägde tyngre. Inga möjligheter till alternativa lokaliseringar fanns inom området.

Lagrum: 1 kap 1 §, 2 kap 4 §, 3 kap 6 §, 12 kap 6 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Mobilmast, lokalisering

M 2707-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-02-07

Parter: Brf St Jacobi ./ 1. Miljö- och byggnadsnämnden i Karlskrona kommun 2. Privatperson

Beskrivning: Ohyra i form av fladdermöss i en lägenhet utgjorde olägenhet för människors hälsa. I egenskap av verksamhetsutövare hade bostadsrättsföreningen en skyldighet att förhindra uppkomst av ohyra och förelades därmed att tillse att tillfredsställande luftväxling av lägenheten kunde erhållas utan risk för att fladdermöss kunde ta sig in.

Lagrum: 9 kap 3 och 9 §§, 26 kap 9 och 19 §§ miljöbalken (1998:808), 34 § MiljöfarlF (1998:899)

Nyckelord: Olägenhet för människors hälsa, ohyra, fladdermöss

M 165-03* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-02-02

Parter: 1. Privatperson 2. Miljö- och byggnämnden i Värmdö kommun ./ Privatpersoner

Beskrivning: Skuggeffekter från flagga samt ljud från flagglinans slag mot flaggstången förekom i sådan omfattning att de utgjorde betydande olägenheter enligt MB. Flaggstångens ägare förbjöds vid vite om 10 000 kr var att flagga andra tider än allmänna flaggdagar och familjehögtidsdagar och högst fem dygn/månad. Vidare förelades ägarna att binda upp linan på flaggstången.

Lagrum: 2 kap 3, 4 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Buller, flaggstång, skuggeffekter, olägenhet för människors hälsa

M 2839-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-01-31

Parter: Privatpersoner ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Ronneby kommun

Beskrivning: Grannars oro för strålning från en 3G-mast 30 m från deras bostad ansågs ej utgöra grund för att avlägsna eller stänga av masten. Även om oron i sig var tillräcklig för att kvalificera antennen som miljöfarlig verksamhet låg den strålningsnivå

som grannarna utsattes för långt under gällande referensnivåer för elektromagnetisk strålning.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 1 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Magnetisk strålning, mobilmast, miljöfarlig verksamhet

M 2117-05* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-01-30

Parter: Annebergs Snickerifabrik AB ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Kungsbacka kommun

Beskrivning: Snickerifabrik påfördes miljöstraffavgift om 25 000 kr för för sent inkommen anmälan om miljöfarlig verksamhet. Bolaget hade visserligen inlämnat skriftliga upplysningar till kommunen om bolagets årliga förbrukning av organiska lösningsmedel samt haft viss muntlig kontakt med kommunen men inget av detta kunde likställas med en skriftlig anmälan.

Lagrum: 6 kap 1 §, 30 kap 1 § miljöbalken (1998:808), 21, 22 och 25 §§ samt bilaga MiljöfarlF (1998:899), bilaga MiljöavgF (1998:950)

Nyckelord: Miljöstraffavgift, sent inkommen anmälan, skriftlighetskrav

M 5329-04* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-01-26

Parter: Vägverket ./ 1. Privatperson, 2. Tekniska Myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun

Beskrivning: Vägverket förelades att vidta bullerbegränsande åtgärder i form av byte av fyra fönster på en fastighet belägen 1,5 m från länsväg trots att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid fasad endast uppmätts till 61 dB(A). Enligt regeringens åtgärdsprogram skulle sådana åtgärder i första hand vidtas för bostäder där den ekvivalenta ljudnivån uppgick till 65 dB(A). Den aktuella bullersituationen måste dock ställas mot vilken buller-reducering som är teknisk möjlig och ekonomisk rimlig att åstadkomma. Kostnaden för att byta ut existerande tvåglasfönster ansågs vid en avvägning mot den förbättring av inomhusmiljön som kan förväntas uppstå inte orimligt betungande för Vägverket.

Lagrum: 2 kap 13 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), SOS 05:6 Buller inomhus

Nyckelord: Bullerbegränsande åtgärder, rimlig kostnad

M 101-06* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-01-23

Parter: Privatpersoner ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Halmstads kommun

Beskrivning: En skrivelse från miljö- och hälsoskyddskontor utgjorde ett överklagbart beslut. Skrivelsen bestod av ett uttalande från en behörig tjänsteman och innehöll bl.a. ett avslag på begäran om åtgärder avseende trafikbuller. Fråga i målet var om skrivelsen från miljö- och hälsoskydds-kontoret var att anse som ett överklagbart beslut. Mot bakgrund av att miljö- och hälsoskyddsinspektören var behörig att avgöra den fortsatta handläggningen av [fastighetsägarens] begäran om bullerdämpande åtgärder och att inspektörens uttalande får anses inte oväsentligt påverka [fastighetsägaren], fann miljödomstolen att ifrågavarande skrivelse från miljö- och hälsoskyddskontoret var att anse som ett överklagbart beslut. Ärendet återvisades.

Lagrum: 16 kap 12 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Buller, biltrafik, överklagbart beslut

M 2933-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-01-19

Parter: Privatperson ./ Miljönämnden i Kävlinge kommun

Beskrivning: Fastighetsägare som besvärades av ohyra från en spannmålsproducent klagade hos miljönämnden. Då förekomsten av ohyra utgjorde en olägenhet för människors hälsa enligt 9 kap 3 § MB var nämnden skyldig att ingripa. Att avskriva ärendet efter ett telefonsamtal med spannmålsproducenten var ej en tillräcklig åtgärd. Då olägenheten sedermera upphört fanns dock inga skäl att återförvisa ärendet.

Lagrum: 2 kap 1, 3 och 7 §§, 9 kap 3 och 9 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 34 § MiljöfarL (1998:899)

Nyckelord: Ohyra, olägenhet mot människors hälsa

M 4766-04* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2006-01-16

Parter: Privatperson ./ 1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Vänersborgs kommun
2. Vänersborgs Vattenskidklubb

Beskrivning: Fastighetsägare besvärades av buller från en vattenskidåkningsanläggning. Då riktvärden för denna typ av verksamhet ej var föreskrivna kunde det ej fastställas huruvida 40 dB(A) - som uppmäts på den aktuella fastigheten - var en acceptabel nivå. Det ankom på miljö- och hälsoskyddsnämnden att avgöra dessa frågor varför ärendet återvisades för ny prövning.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 16 kap 2 §, 26 kap 3 § miljöbalken (1998:808), 21 § MiljöfarIF (1998:899)

Nyckelord: Buller, vattenskidor, gräns-/riktvärden

M 2720-05* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-12-28

Parter: Elöverkänsligas Förening i Västra Götaland ./ Miljönämnden i Falköpings kommun

Beskrivning: Elöverkänsligas förening begärde att miljönämnden skulle förelägga verksamhetsutövarna att upprätta miljökonsekvensbeskrivningar avseende samtliga basstationer/antennerna för 3 G och GSM inom kommunen. Nämnden beslutade att avvisa denna begäran. Miljödomstolen ansåg till att börja med inte överklagandet vara en fråga om tillstånd, godkännande eller dispens. Vidare ansågs föreningen med 427 medlemmar ej utgöra sådan ideell förening som enligt 16 kap 13 § miljöbalken har rätt att överklaga domar och beslut om tillstånd, godkännande eller dispens. För talerätt krävs att en förening har minst 2 000 medlemmar, har bedrivit sin verksamhet i minst tre år samt att föreningens stadgar har till ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen.

Lagrum: 6 kap 1 §, 9 kap, 16 kap 13 § miljöbalken (1998:808), 39 § MiljöfarIF (1998:899)

Nyckelord: Elöverkänslighet, talerätt, strålning från mobiltelefoni

M 1086-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-12-28

Parter: Lars Ivarsson AB (LIAB) ./ 1. Privatperson 2. Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun

Beskrivning: Fastighetsägare med bostadshus ca 75 m från svinproduktion besvärades av sådana beaktansvärda luktolägenheter att svinproducenten förelades att vidta skyddsåtgärder trots att det rörde sig om en jordbruksbygd. Varken föreläggandet att höja ventilationstrummorna från 6,5 och 7 m till 10 m eller kostnaden för åtgärden på 225 000 kr ansågs orimliga.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §, 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Djurhållning, grisar

M 990-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-12-06

Parter: Privatperson ./ 1. Privatperson 2. Miljönämnden i Helsingborgs stad

Beskrivning: Åtgärder som en biodlare vidtagit, bl.a. i form av vingklippning av drottningar och uppförande av plank för att öka flyghöjden, ansågs vara tillräckliga för att begränsa de olägenheter som verksamheten medförde. Ytterligare åtgärder bedömdes inte kunna bidra till mer effektiv minskning av olägenheterna än de vidtagna skyddsåtgärderna. Det var därmed inte fråga om sådan olägenhet för människors hälsa som avsågs i 9 kap 3 § miljöbalken.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Djurhållning, biodling, olägenhet för människor hälsa

M 1320-05* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-11-14

Parter: Privatpersoner ./ Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Uddevalla

Beskrivning: En fastighetsägare i Uddevalla förbjöds vid vite att elda med fast bränsle under mars-november. Eldningen gav upphov till besvärande rök och lukt och kunde medföra olägenheter för de närboendes hälsa. Pannan hade efter tidigare klagomål med efterföljande eldningsförbud bytts ut mot en miljögodkänd an-

läggning med ackumulatortankar. Trots utförda åtgärder upplevde grannarna ingen förbättring utan är fortfarande störda av rök, sot och lukt. Inom området rådde speciella förhållanden både vad avsåg topografi och bebyggelse. Det var således miljömässigt motiverat att begränsa störningarna genom inskränkningar i den eldning som fick förekomma.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 och 9 §§, 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Olägenhet för människors hälsa, eldning, rök

M 2307-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-10-12

Parter: Privatperson ./ Miljönämnden i Malmö kommun

Beskrivning: En boende i Malmö klagade på buller vid tömning av hushållsavfall och glaskärl. Tömning av glaskärl skedde varannan vecka och aldrig tidigare än kl. 08.00, medan tömning av hushållsavfall skedde två gånger i veckan ca kl. 09.00. Med hänsyn till tömningsintervall och tömningstider fanns inte anledning att anta annat än att olägenheterna och störningarna var ringa.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 9 och 22 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Buller, tömning av hushållsavfall och glaskärl

M 589-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-10-11

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommun

Beskrivning: En fastighetsägares ansökan om att ansluta WC till en slutna tank på sin fritidsfastighet avslogs. Slutna tankar utgjorde inte en långsiktigt godtagbar avloppslösning med hänsyn till bl.a. de transportbehov som uppkom och därför borde tillstånd endast undantagsvis ges. Tidsbegränsade tillstånd till slutna tankar kan ges exempelvis om ett område skall anslutas till ett va-nät och det är nödvändigt att åstadkomma en tillfällig avloppslösning fram till dess att anslutning sker. Att det skedde transporter för att hämta torrdasstunnor föranledde inte någon annan bedömning.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 2 och 7 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Avlopp, septiska tankar

M 228-03* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-10-11

Parter: Privatpersoner ./ Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Vaxholms kommun

Beskrivning: Den ekvivalenta ljudnivån från en hötork fick inte överskrida 45 dB(A) dygnet runt. Höladan var lokaliserad nära fastighetsgränsen och för att ljudnivån skulle vara representativ för störningen fick mätningarna inte ske i direkt anslutning till denna. I målet preciserade Miljödomstolen att enligt förvaltningsrättslig praxis har en kommunal nämnd inte rätt att överklaga en statlig förvaltningsmyndighets beslut i de fall ett av nämnden meddelat beslut ändrats i strängare riktning, varför nämndens överklagande av länsstyrelsens beslut avvisades.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 §, 16 kap 12 §, 26 kap 9§ miljöbalken (1998:808), 7 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291), Naturvårdsverkets promemoria Buller vid hötorkar, juni -77

Nyckelord: Buller, hötorkar, överklagande, förvaltningsmyndighets beslut

M 3049-04* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-09-23

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Vänersborgs kommun

Beskrivning: Köksavloppet på en fritidsfastighet bestod av en hink med utlopp utan efterföljande rening. Enligt fastighetsägaren var den totala avloppsmängden från avloppet cirka en och en halv kubikmeter per år och det enda miljöpåverkande utsläpp som skedde där var cirka 700 ml diskmedel per år. Kostnaden för att åtgärda anläggningen skulle bli 27 000 kronor, något fastighetsägaren inte ansåg rimligt. Nyttan med att koppla in en slamavskiljare i syfte att uppnå en godtagbar rening framstod som så begränsad att den inte ansågs nödvändig ur miljösynpunkt. Föreläggandet att åtgärda avloppet upphävdes således.

Lagrum: 2 kap 7 §, 9 kap 7 §, 26 kap 9§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Avlopp, rimlig kostnad

M 255-03* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-09-22

Parter: Wihlborgs Fastigheter AB ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad

Beskrivning: Dispens från renhållningsordning för fastighetsbolag att nyttja annan entreprenör än kommunens för hämtning av hushållsavfall inom ett bestånd av ca 1000 lägenheter beviljades ej. Den kommunala renhållningsskyldigheten enligt 15 kap 8 och 18 §§ miljöbalken innebär i princip en ensamrätt för kommunerna att bedriva insamling och bortforsling av hushållsavfall samt för att avfallet återvinns när det är lämpligt. Reglerna om dispens torde närmast avse de fall där nyttjandet av fastigheterna var begränsat eller mängden avfall var begränsad.

Lagrum: 15 kap 6, 8, 11 och 18 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Avfall, renhållning, sophämtning, dispens

M 854-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-09-19

Parter: Privatperson ./ 1. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun 2. Vägverket Produktion

Beskrivning: En fastighetsägare klagade på buller från asfaltkrossning. Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer (utomhusriktvärden) för buller från industriell verksamhet bör störningar från buller dagtid mellan kl. 07-18 inte överstiga 50 dB(A) vid nyetablering av industri och 55 dB(A) för befintlig industri räknat som frifältsvärden i ett bostadsområde. Riktvärdena skall ses som utgångspunkt och vägledning för den individuella bedömning som bör göras i varje enskilt fall. Särskilda skäl kan medföra att man bör göra avsteg, såväl uppåt som nedåt, från ovan angivna värden. Det rörde sig i fallet om en årlig krossning på maximalt sex till sju dagar per år fram till årsskiftet 2005/2006. Fastighetsägaren använde inte fastigheten som permanentbostad. Det ansågs varken rimligt eller nödvändigt att nu förbjuda verksamheten eller förelägga om ytterligare försiktighetsåtgärder.

Lagrum: 1 kap 1 §, 2 kap 3, 4 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), Naturvårdsverkets allmänna råd om Externt industribuller (1978:5 rev. 1983), Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2004:15) om buller från byggplatser

Nyckelord: Buller, externt industribuller, buller från byggplats, asfaltkrossning

M 833-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-09-19

Parter: Privatperson ./ Miljönämnden i Torsås kommun

Beskrivning: Tillstånd till enskild avloppsanläggning för WC med infiltration gavs ej då det fanns risk för förorening av kringliggande vattentäkter. Marklutningen på fastigheten var liten eller obefintlig medan det utanför fastigheten fanns en klar lutning ned mot fritidsbebyggelsen och vidare ned mot havet. Fastigheten var således belägen så att det kunde antas gå en grundvattenström i riktning mot kringliggande vattentäkter. Enligt beslut från kommunen skulle va-frågan i området vara löst inom en femårsperiod.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 7 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Avlopp, placering

M 669-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-09-13

Parter: Banverket ./ 1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Sävsjö kommun 2. Fastighetsägare

Beskrivning: Sedan två fastighetsägare anmält att de - trots vidtagna åtgärder på två sovrumsfönster - störs av buller från tågtrafiken förelade miljö- och hälsoskyddsnämnden Banverket att senast den 1 december samma år ha utfört bullerreducerande åtgärder på fastigheten så att riktvärdena enligt Banverkets och Naturvårdsverkets policy (BVPO 724.001) innehölls. Banverket överklagade beslutet. Banverket förelades att vidta bullerreducerande åtgärder på en fastighet på Södra stambanan i utrymmen som användes för sömn, daglig samvaro och matplats. Ljudnivån i sovrum nattetid översteg 45 dB(A) och störningstillfällena var många. Miljödomstolen biföll Banverkets överklagande endast på så sätt miljö- och hälsoskyddsnämndens föreläggande, såvitt gäller inomhus i bostad, begränsades till att avse rum för sömn och vila, rum för daglig samvaro samt matplats. Kostnaden för åtgärderna ansågs inte vara orimlig då nyttan av dessa var oberoende av fastighetens taxeringsvärde.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 §§, samt 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808),

Nyckelord: Buller, järnväg, bullerreducerande åtgärder, rimliga kostnader, proportionalitet

M 742-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-09-05

Parter: Privatperson ./ 1. Miljönämnden i Kävlinge kommun
2. Privatperson

Beskrivning: Tillstånd att hålla tupp och höns inom detaljplanelagt område. En miljönämnd hade inte laglig grund att upphäva tillstånd att hålla tupp. En kommun kan, enligt 9 kap 11 § miljöbalken och 39 § 2 p förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, föreskriva att bl.a. fjäderfå, som inte är sällskapsdjur, inte får hållas inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser utan särskilt tillstånd av den kommunala nämnden. Med stöd av detta bemyndigande hade Kävlinge kommun beslutat om en sådan föreskrift. Efter klagomål på tuppens galande återkallades tillståndet att hålla tupp. Miljödostolen uttalade att eftersom hållandet av fjäderfån utgjorde miljöfarlig verksamhet omfattades beslutet av rättskraftsregeln i 24 kap 1 § MB. Vad gäller olägenheter, som inte kunde förutses då tillstånd lämnades, skall i första hand bestämmelserna om omprövning enligt 24 kap 5 § miljöbalken användas. Vid svårare olägenheter, som inte kan avhjälpas genom villkors ändring, kan återkallelse ske eller förbud mot fortsatt verksamhet meddelas. Att nämnden underlåtit att beakta reglerna i 24 kap 3 § MB utgjorde ett sådant fel att ärendet återförvisades till miljönämnden för ny handläggning.

Lagrum: 9 kap 8 och 11 §§, 24 kap 1 och 3 §§ samt 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 39 § MiljöfarlF (1998:899)

Nyckelord: Djurhållning, tupp, buller

M 4543-04* Umeå tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-08-26

Parter: AB Skogsägarnas Värme & Biobränsle ./ Länsstyrelsen i Västerbottens län

Beskrivning: Föreläggande om undersökning av förorenat område. Ett bolag som under åren 1943-1983 bedrivit impregneringsverksamhet förelades att genomföra undersökningar och riskbedömning av förorenat område trots att föroreningarna, av kreosot, koppar, krom, zink och ff a arsenik, till viss del skett före juli 1969. Syftet var att klargöra vilka åtgärder som behövde vidtas och

först därefter kunde det slutliga efterbehandlingsansvaret fastställas.

Lagrum: 2 kap 8 §, 10 kap 2, 4, 6, 8 och 9 §§, samt 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 8 § lagen om införande av miljöbalken (1998:811)

Nyckelord: Efterbehandlingsansvar, arsenik

M 24-05* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-08-24

Parter: Privatpersoner ./ Miljönämnden i Marks kommun

Beskrivning: Fastighetsägare gavs inte rätt att elda blöjor och papper i modern vedpanna. Miljönämnden hade gett familjen rätt att slippa sophämtning från fastigheten men bara på villkor att familjen inte eldade upp visst hushållsavfall själva utan istället såg till att detta transporterades till närmsta avfallsstation. Det ställdes mycket höga krav på rening vid förbränning av hushållsavfall och generellt sett kunde det inte ske på ett godtagbart sätt i ett privat hushåll. Moderna vedpannor hade inte utformats eller testats för förbränning av avfall. Endast obehandlat trä borde eldas i sådana pannor.

Lagrum: 15 kap 8, 11 och 18 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Hushållsavfall, eldning

M 4763-04* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-08-23

Parter: Privatpersoner ./ Bygg- och miljönämnden i Hylte kommun

Beskrivning: Hästhållning, ridning m.m förbjöds på ett skyddsavstånd om 50 m från en skola med 50 elever. Hästhållarna hade som närmast två till tre hästar i beteshagar 20 m från skolområdet. Fastigheten inom vilken hästhållningen bedrevs omfattade ca 60 ha och hade även en större mjölkbesättning. Området var av landsbygdskaraktär. Miljödomstolen uttalade att vad som kan betraktas som ett rimligt avstånd i hög grad är en fall-till-fall-bedömning.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 § och 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Djurhållning, hästar

M 14475-05*Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-06-30

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun ./.
Scandic Hasselbacken

Beskrivning: Ett verkställighetsförordnande avseende förbud att spela musik utomhus vid ett hotell upphävdes. En närboende kvinna klagade hos miljöförvaltningen p.g.a att det vid Hasselbacken på Djurgården tre gånger i veckan spelades diskomusik utomhus till kl. 03.00 på morgonen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden förbjöd verksamheten till dess ljudnivåer på 25 dBAeq att gälla omedelbart även om det överklagades.

Länsstyrelsen och miljödomstolen uttalade sig enligt följande. Enligt 26 kap 26 § ankommer det på tillsynsmyndigheten att bestämma i vilka fall beslutet skall gälla omedelbart. Verkställighetsförordnande bör i första hand förbehållas ärenden där skyndsamma åtgärder krävs för att förhindra skador eller olägenheter. Verkställighetsförordnande bör också kunna meddelas i de fall villkor i tillståndsbeslut eller föreskrifter, som har meddelats med stöd av balken, inte har iakttagits. De beslut som meddelas med anledning av åsidosättande av de allmänna hänsynsreglerna bör gälla först sedan de vunnit laga kraft. Eftersom det inte framgår direkt av de allmänna hänsynsreglerna vilka åtgärder som skall vidtas eller som inte får vidtas måste skälighetsbedömningar göras vid tillämpningen av dessa regler. I de fall den som berörs av ett tillsynsbeslut inte delar tillsynsmyndighetens bedömning bör frågan prövas av domstol innan verkställighet får ske.

Tillsynsbeslutet var således av sådan art som typiskt sett inte borde gälla omedelbart även om det överklagades. Det innefattade ofrånkomligen skälighetsbedömningar, såsom frågan om olägenhet för människors hälsa föreligger liksom frågan om mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet har tillgripits. Ytterligare utredning erfordrades innan slutligt beslut i ärendet kunde fattas.

Lagrum: 9 kap 3 §, 26 kap 9 och 26 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Buller, musik från hotell, verkställighetsförordnande

M 347-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-05-19

Parter: Privatperson ./.. Miljö- och byggnämnden i Osby kommun

Beskrivning: Fastighetsägare medgavs dispens från sophämtning från fritidsbostad. Han övernattade ensam i huset endast sex gånger

om året och det rörde sig om ytterst små mängder avfall. Den ringa mängden avfall kunde han själv bortskaffa genom att ta med den till permanentbostaden.

Lagrum: 15 kap 8, 11, 18 och 21 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Sophämtning, dispens

M 3117-04* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-05-09

Parter: Privatperson ./ Brf Selångershus 4

Beskrivning: En kvinna som besvärades av damm orsakad av ventilationen i hennes lägenhet ville att bostadsrättsföreningen skulle vidta åtgärder. Då ventilationen inte antogs medföra några olägenheter av betydelse för människors hälsa förelåg inga förutsättningar att tillgripa tillsynsåtgärder med stöd av MB och föreningen ansågs därför inte skyldig att vidta åtgärder.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 och 9 §§, 26 kap 1 och 9 §§ miljöbalken (1998:808), 33 § MiljöfarlF (1998:899), Socialstyrelsens allmänna råd, 1988:2, numera SFS 2005:15 om temperatur inomhus .

Nyckelord: Ventilation, damm, bostad, olägenhet för människors hälsa

M 30058-04*Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-05-03

Parter: Privatperson ./ Brf Täppan

Beskrivning: En lägenhetsinnehavare klagade över för hög temperatur i sin bostadsrättslägenhet. Varken de uppmätta temperaturerna, +22 till +23°C, eller vad som i övrigt anförts visade att olägenheter för människors hälsa förelåg. Det saknades därför grund för att förelägga bostadsrättsföreningen att vidta sådana åtgärder att temperaturen i lägenheten sänktes.

Lagrum: 9 kap 3 och 9 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Inomhustemperatur, olägenhet för människors hälsa

M 1002-05* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-04-28

Parter: Privatperson ./ Vägverket och Kramfors kommun

Beskrivning: Kvinna boende 20 m från stor väg besvärades av trafikstörningar. Genomsnittligt buller uppgick till 59 dB(A) och de högsta vibrationerna till 6,9 mm/s. Vägverket ålades i egenkap av verksamhetsutövare att utreda lämpliga åtgärder för att minska störningarna och därefter skulle tillsynsmyndigheten besluta om ytterligare skyddsåtgärder var aktuella.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 § och 26 kap 1 och 9 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Buller, vibrationer, biltrafik

M 853-05* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-04-25

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnadsnämnden i Filipstads kommun

Beskrivning: En man hade påförts miljöskatt för att ha drivit en oanmäld frisersalong sedan 1967. Miljödomstolen konstaterar dock att kommunen inte får besluta om miljöskatt om den som ska betala inte fått tillfälle att yttra sig inom fem år från det att förutsättningarna varit uppfyllda för att kunna fatta ett sådant beslut, varför mannen återfick erlagd summa.

Lagrum: 30 kap 1 och 6 §§ miljöbalken (1998:808), 5, 21 och 38 §§ MiljöfarlF 1998:899

Nyckelord: Miljöskatt, preskription

M 5148-04* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-04-22

Parter: Privatperson ./ 3G Infrastructure Services AB

Beskrivning: Bolag ville anlägga 3G-mast på en fastighet. Underlåtelse av länsstyrelsen att vid samrådet kommunicera fastighetsägaren trots att han var taleberättigad och borde ha hörts innan beslut om anläggandet togs utgjorde sådant rättegångsfel att ärendet återförvisades till länsstyrelsen för förnyad handläggning.

Lagrum: 12 kap 6 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 17 § FörvL (1986:223), 8 § TakterF (1998:904)

Nyckelord: Talerätt, mobilmast

Detta är de nytillkomna målen, efterföljande fanns med i den tidigare versionen

M 3928-04* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-04-13

Parter: KB Lambergsgatan ./ Miljönämnden i Göteborgs Stad

Beskrivning: Efter klagomål från hyresgäst företog miljönämnd tillsyn gällande ventilation i en lägenhet. Tre inspektioner företogs men då tveksamhet rådde gällande ventilationens påstådda brist var det inte klarlagt att hyresgästens klagomål var befogat. Då tillsynsavgift inte påförs vid tveksamma fall befriades fastighetsägaren från avgiften.

Lagrum: 9 kap 9 och 12 §§, 26 kap 1 och 3 §§, 27 kap 1 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Ventilation

M 5292-04* Umeå tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-03-24

Parter: Privatperson ./ Vindelns kommuns miljö- och byggnadsnämnd, privatperson

Beskrivning: Hästhållning 20-70 m från bostadshus tilläts i landsbygdsområde utan detaljplan. De två hästarna befann sig bara i hagen på vintrarna dagtid och hästhållaren hade vidtagit nödvändiga försiktighetsmått. De olägenheter grannen upplevde ansågs inte vara så allvarliga att de motiverade ett förbud. Grannens påstådda allergier var inte medicinskt dokumenterade.

Lagrum: 2 kap 1, 3, 4, och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, hästar

M 242-03* Stockholms tingsrätt Domen är överklagad och handläggs vid Miljööverdomstolen under målnummer M 2623-05.

Beslutsdatum: 2005-03-17

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommun

Beskrivning: En man som vill ha tillstånd enligt miljöbalken att hålla sina drygt 200 – varav 90 giftiga – ormar i radhus i Tumba får avslag av miljödomstolen. Domstolen ifrågasätter inte mannens fackkunskap men anser likväl att innehav av ett stort

och opreciserat antal ormar inom ett tätbebyggt radhusområde kan utgöra en olägenhet för människors hälsa.

Lagrum: 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, ormar

M 3473-04* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-03-16

Parter: AnnelövsGrisen AB ./ Länstyrelsen i Skåne län, privatpersoner

Beskrivning: Bolag fick tillstånd till djurstall med plats för 581 sugor inklusive betäckta gyltor samt 2 816 slaktsvin. Avstånden på 350 m till närmaste bostad och 1 km till närmaste samhälle ansågs godtagbara då det rörde sig om en jordbruksbygd. Den valda platsen beräknades medföra minsta möjliga intrång och olägenhet.

Lagrum: 2 kap 4 och 7 §§, 16 kap 4 § miljöbalken (1998:808), 5 § HusHållnF (1998:896).

Nyckelord: Djurhållning, grisar, lukt

M 390-05* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-03-10

Parter: 3G Infrastructure Services AB ./ Länstyrelsen i Kalmar län

Beskrivning: Bolag fick tillstånd till uppförande av 90 m hög telemast med tillhörande anläggningar. Verksamhetens inverkan på landskapsbilden beräknades bli måttlig och de natur- och kulturvärden i övrigt som skulle påverkas var inte särskilt stora. Verksamheten var därmed förenlig med MB:s hänsynsregler. Samrådsreglerna i 12 kap 6 § MB ansågs tillämpliga.

Lagrum: 2 kap 3 och 4 §§, 12 kap 6 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Mobilmast, landskapsbilden

M 30293-04*Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-03-08

Parter: Privatperson ./ Miljönämnden i Ekerö kommun

Beskrivning: Hästhållning i närhet till bostadshus utanför tätbebyggt område tilläts. Även om hästverksamheten medförde en risk för olägenheter i form av lukt, flugor och hästallergener för omkringboende kunde den accepteras främst med hänsyn till den lantliga prägel området hade.

Lagrum: 2 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, hästar

M 4678-04* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-02-04

Parter: Privatpersoner ./ Länstyrelsen i Skåne län, Weibull Torv AB

Beskrivning: En boende besvärades av stoft från en närliggande torvbrytning och ville veta vad stoftet var och om det var skadligt. Länstyrelsen ansåg dock att roten till hennes problem snarare låg i närheten till väg och järnväg och lämnade ärendet därhän. Miljödomstolen ansåg att ärendet inte hade blivit tillräckligt utrett utan återvisade det till kommunen – som var rätt tillsynsmyndighet – för vidare utredning och eventuella åtgärder.

Lagrum: 9 kap och 26 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Stoft, damm, partikelmätning

M 3058-04* Östersunds tingsrätt (Målet har överklagats till miljööverdomstolen)

Beslutsdatum: 2005-01-27

Parter: SCA Graphic Sundsvall Aktiebolag ./ tillstånd

Beskrivning: Naturvårdsverket ville göra gällande att kunskapskravet innebär att mycket långtgående villkor, innefattande inhämtande av kunskaper om risken för akut och kronisk toxicitet för människor och miljön, graden av nedbrytbarhet och risken för bioackumulering, kan ställas för pappersbrukets kemikaliehantering. Miljödomstolen går på bolagets linje och tolkar kunskapskravet så att det inte medför mer vittgående förpliktelser för bolaget än en skyldighet att inhämta vid varje tid tillgänglig kunskap på området, vilket utesluter de sannolikt mycket kostsamma utredningar närmast av forskningsnatur som enligt miljödomstolen synes bli en ofrånkomlig konsekvens av Naturvårdsverkets förslag. Miljödomstolen fastslår att i väntan på slutresultatet från EU:s arbete med ett nytt regelverk (REACH-projektet) är gällande kemikalielagstiftning tillräcklig.

Lagrum: 2 kap 2 och 6 §§, 14 kap miljöbalken (1998:808), 5 § förordningen om kemiska produkter och biotekniska organismer.

Nyckelord: Kunskapskravet, kemikalier, pappersbruk, REACH-projektet

M 3123-04* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2005-01-12

Parter: Privatperson ./ Miljö-, bygg- och räddningsnämnden i Åre kommun

Beskrivning: En elöverkänslig kvinna besvärades av strålning från en 3G-mast. Då det vetenskapliga stödet för att strålningen skulle vara skadlig för hälsan var mycket svagt fanns det inte tillräckliga skäl att förelägga om avstängning eller begränsning av verksamheten.

Lagrum: 2 kap 3 och 4 §§, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Elöverkänslighet, strålning, 3G-mast

M 4055-04* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2004-10-11

Parter: Privatperson ./ Miljönämnden i Helsingborgs kommun

Beskrivning: En man som var intagen på häktet lämnade in ett klagomål till miljönämnd vad gällde cellernas standard. En månad senare skrevs han ut från häktet. Mannen ansågs ej ha rätt att överklaga nämndens beslut att ej vidtaga åtgärd då inomhusmiljön i cellerna inte längre ansågs beröra mannens intressen.

Lagrum: 16 kap 12 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Häktesceller, talerätt

M 30216-04*Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2004-09-30

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad

Beskrivning: En man stördes av tobakslukt och buller från en granne. Störningarna utgjorde visserligen en olägenhet för mannen men det ansågs orimligt att kräva att bostadsrättsföreningen

skulle vidta åtgärder. Ventilationen i sig orsakade inte störningen från tobaksröken och de boende hade upplysts om att visa hänsyn vissa tider vad gällde ljud från TV och radio.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 och 9 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, lukt, tobak

M 126-03* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2004-09-23

Parter: Privatpersoner ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad

Beskrivning: Ljud och damm från mattpiskning på en mindre innergård till bostadshus ansågs inte utgöra sådan olägenhet för människors hälsa som avses i 9 kap 3 § MB.

Lagrum: 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, mattpiskning

M 18-00* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2004-06-30

Parter: JM AB ./ Banverket

Beskrivning: Hyresgästers rädsla för elektromagnetisk strålning är ersättningsgill miljöskada. Fastighetsägaren, JM AB, får därför 2 miljoner kronor i ersättning av Banverket. I Helsingborg går sedan 1991 järnvägen i en tunnel genom stadens centrala delar. I en av JM ägd fastighet där tunneln gick i källaren oroades hyresgästernas personal av störningar både på den trådlösa telefonin och på datorskärmar och ville inte vistas i de utrymmen där störningarna uppträdde. Miljödomstolen konstaterade att det var ostridigt att det vid tågpassager orsakas magnetfält av så höga nivåer att de i vart fall kortvarigt kan ge upphov till störningar på teknisk utrustning. Domstolen delar dock Banverkets synpunkt att fastighetens marknadsvärde inte påverkats under JM:s ägande då magnetfältens utbredning varit densamma sedan tågtunneln togs i bruk. Miljödomstolen finner att oavsett om oron hos hyresgästerna var befogad eller inte så har det kunnat vara en anledning till minskade hyresintäkter för JM. Fastighetens byggnadsyta har delats in i olika områden som exponeras för toppvärden mindre än 0,5, mellan 0,5 och 1,5 samt över 1,5 mikrotlesla. Miljödomstolen hänvisar till In-

ternational Agency for Research of Cancer, IARC, som konstaterat att det finns en fördubblad risk för uppkomst av barn-cancer vid magnet-fältnivåer över 0,4 mikrotlesa. Således är eventuell oro över förekomst av magnetiska fält hos människor som vistas i dessa miljöer inte heller obefogad vid årsmedelvärden över 0,4 mikrotlesa. Den oro som människor upplever i arbetslokaler på ytor med nivåer över 1,5 mikrotlesa är därvid till viss del motiverad även utifrån gjorda riskbedömningar. Störningar som överskrider denna nivå bör enligt miljödomstolen därför vara skadestandsgrundande.

Lagrum: 1 §, 3 § 3 st. miljöskadelagen (1986:225), upphävd motsv. 9:3, 32 kap miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Magnetisk strålning, oro från allmänheten

M 30121-04* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2004-06-09

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun ./.
Länsstyrelsens i Stockholms län

Beskrivning: Påstådda ljudstörningar från vindslägenhet i bostadshus kunde inte bekräftas vid mätning som tvärtom visade att såväl luft- som stegljudsisoleringen var mycket god. Om ljudstörningarna till äventyrs var medvetna handlingar, omfattades dessa inte av miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsansvar utan fick prövas i civilrättslig/hyresrättslig ordning.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, uppsåtlig störning ej miljö rätt

M 302-02* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2004-04-29

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Skövde kommun ./.
privatperson

Beskrivning: Miljödomstolen anser det klarlagt att kontinuerlig vedeldning utan ackumulatortank ger upphov till olägenheter för såväl människors hälsa som miljön. Högre krav på försiktighetsåtgärder, oberoende av om det förekommit klagomål från grannarna i området eller ej, kan enligt miljödomstolen ställas när vedpannan utgör den primära värmekällan än då eldning sker för trivseländamål eller som komplement. Miljödomstolen anser inte heller att kostnaden för en sådan åtgärd är oskäligt be-

tungande för en fastighet avsedd för åretruntboende och med vedpanna som huvudsaklig värmekälla.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808), Boverkets Byggregler (BFS 2002:19) avsnitt 6:731.

Nyckelord: Rök, vedeldning

M 299-03* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2004-01-23

Parter: Privatperson ./ Bygg- och miljönämnden i Sala kommun

Beskrivning: En granne anförde bland annat att han vid ett antal tillfällen känt gaslukt i sin lägenhet i samband med att grannens stegljud alltid hördes på samma gång. Grannens tvättmaskin har enligt klaganden också upplevts som störande. Miljödomstolen ansåg i enlighet med Länsstyrelsen att inget tydde på att grannen bedrev verksamhet i lägenheten som medför olägenheter för klaganden eller människors hälsa i övrigt varför överklagandet avlogs.

Lagrum: 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, granne, stegljud

M 3198-03* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-12-18

Parter: Banverket ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Ronneby kommun

Beskrivning: Banverket förelades att vidta bullerbegränsande åtgärder på en fastighet trots att tåget bara passerade fyra gånger/natt mot de fem som var minimikravet i Banverkets målsättning. Bullernivån i sovrummet hade mätts upp till 63,3 dBA och ansågs utgöra en risk för mänsklig hälsa. Banverket ansågs som ett privaträttsligt subjekt och föreläggandet förenades med vite.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Bullerbegränsande åtgärder, Banverket, störningsfrekvens

M 296-02* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-10-20

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnämnden i Hagfors kommun, privatpersoner

Beskrivning: Miljö- och byggnämnden förelade om skyddsåtgärder och försiktighetsmått för att motverka olägenheter som kan uppkomma i samband med gästjakt på fågel. Jakt får endast bedrivas på sådana platser som inte medför högre impuls ljud än 65 dBA vid bostäder. När gästjakt bedrivs skall boende inom en radie av 1000 meter räknat från den plats jakten pågår informeras.

Lagrum: 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, jakt

Liknande

fall: M 8500-03, M 161-00

M 156-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-08-27

Parter: Privatperson ./ Områdesnämnden Sicklaön

Beskrivning: En boende vid en sjö i Nacka hemställde om vattenskidförbud i sjön, först hos områdesnämnden i kommunen och sedan hos länsstyrelsen. En oenig länsstyrelse avlog överklagandet. Majoriteten ansåg att de försiktighetsmått som gäller för verksamheten medför att inte någon betydande risk för föroreningar eller olägenheter för människors hälsa föreligger. Det finns inte heller skäl att kräva tillstånd enligt miljöbalken för verksamheten. Miljödomstolen avlog överklagandet i alla delar.

Lagrum: 2 kap 4 §, 9 kap 6 § miljöbalken (1998:808), NV:s riktlinjer om buller vid bostäder från motorsport- och bilprovsningsbanor.

Nyckelord: Buller, vattenskidor

M 220-02* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-07-30

Parter: Privatpersoner ./ Miljö- och byggnämnden i Sotenäs kommun, privatpersoner

Beskrivning: Miljödomstolen bedömer att trots att insatsspisen uppfyller de miljökrav som kan ställas så kan det inte uteslutas att vedeld-

ningen kan orsaka olägenheter för de klagande grannarna.
Dock antas att olägenheterna inte är av en sådan betydenhet att dessa inte kan godtas.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808), Boverkets Byggregler (BFS 2002:19) avsnitt 6:731.

Nyckelord: Rök, vedeldning

M 244-02* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-07-21

Parter: Miljöförvaltningen i Botkyrka kommun ./ Brf. Kansligården

Beskrivning: En fastighetsägare förelades att radonsanera lägenheter så att gränsvärdet 400 Bq/m³ underskreds samt att redovisa kontrollmätningar. Endast saneringsföreläggandet var förenat med vite. Trots att fastighetsägaren underlät att i tid inlämna fullständiga kontrollmätningar, utdömdes ej vitet då nämnden inte kunde styrka att gränsvärdena överstigits.

Lagrum: 9 kap 3 §, 26 kap 14 § miljöbalken (1998:808), Socialstyrelsens allmänna råd om tillsyn enligt miljöbalken – radon i inomhusluft (SOSFS 1999:22).

Nyckelord: Radon

M 377-02* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-06-19

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnadsnämnden i Hjo kommun, Magni Bygg & Förvaltning HB

Beskrivning: Den lantliga miljön och frånvaron av allergiska grannar gör att de närboende får tåla att ett ardennersto och hennes föl huserar i hästägarens garage. Miljödomstolen har dock i sitt beslut tagit hänsyn till att såvitt framkommit lider ingen av grannarna av allergi. Vidare får det anses skäligt att hästhållningen blir föremål för en regelbunden omprövning. Tillståndet att hålla en häst och ett föl till nio månaders ålder på sökandens fastigheter tidsbegränsas därför att gälla under fem år.

Lagrum: 2 kap, 3 kap, 16 kap 4 § miljöbalken (1998:808), NV 89:6 Miljöskydd vid djurhållning.

Nyckelord: Djurhållning, hästar

M 179-02* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-06-05

Parter: Privatpersoner ./.. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, äggproducenten

Beskrivning: Tillstånd till utökning av verksamheten med ytterligare 20 000 höns tilläts inte en man som redan bedrev äggproduktion med 7 600 frigående höns. Anledningen var att föreliggande luktstörningar redan var utöver det normala. Det ansågs uteslutet att försiktighetsmått kunde vidtas i sådan omfattning att luktolägenheterna för de närmast boende grannarna minskade i tillräcklig grad.

Lagrum: 2 kap 3 och 4 §§ miljöbalken (1998:808), 2 § FMH (1998:899).

Nyckelord: Djurhållning, höns

M 461-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-06-02

Parter: Privatpersoner ./.. Bygg- och miljönämnden i Upplands-Bro kommun

Beskrivning: En fastighetsägare tillika hästhållare begränsades till att hålla maximalt sex hästar då hållande av fler hästar än så skulle medföra olägenhet för hästhållarens grannar. Efter försäljning av fastigheten yrkade de nya ägarna att föreläggandet om antalet hästar skall undanröjas. De anför bland annat att de anser att prövningen skall baseras på den nuvarande verksamheten och inte på den ridskoleverksamhet som den förre ägaren bedrev. Enligt Miljödomstolen skall beslutet dock gälla även de nya ägarna trots att dessa enligt egen utsago skulle sköta djurhållningen på så vis att olägenheterna skulle upphöra.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, hästar

M 394-02* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-05-28

Parter: Privatpersoner ./.. Miljönämnden i Linköpings kommun

Beskrivning: Miljönämndens riktlinjer att slutna tankar inte borde accepteras i ett område var inte rättsligt bindande utan ett par fastighetsägare medgavs tillstånd till sådan anläggning. Ett mindre antal slutna tankar fanns redan i området och ytterligare en ansågs endast öka avfallstransporterna marginellt och inte medföra någon olägenhet för människors hälsa.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 7 och 9 §§, 16 kap 4 och 7 §§ miljöbalken (1998:808), 13 § FMH (1998:899).

Nyckelord: Transport, avfall

M 252-02* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-05-23

Parter: Privatperson ./ Hemglass Sverige AB, Hemglass Försäljning AB, Miljönämnden i Göteborg

Beskrivning: Olägenheten som skapas av Hemglassbilens ljudsignal anses av miljödomstolen som så ringa att skäl att ingripa inte kan anses föreligga. Även om det inte är ovanligt att människor uppfattar signalerna från Hemglassbilarna som ljudliga och i viss mån irriterande kan den knappast betraktas påverka hälsan menligt eller påtagligt inverka på människors psykiska välbefinnande. Även om ljudnivån uppmätts till 75 dBA vid klagandens bostad får det, mot bakgrund av hur lång tid melodislingan spelas, den korta tid denna varar och att den aldrig spelas under sena kvällar, anses att olägenheterna är av så ringa art att skäl att ingripa inte kan anses föreligga.

Lagrum: 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, hemglass

Liknande

fall: M 137-03*, M 3208-04*

M 138-02* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-04-07

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden ./ privatperson

Beskrivning: En hunds vistande i en frisersalong under arbetstid utgjorde ingen olägenhet för människors hälsa. Hundens vistelse kunde visserligen utgöra ett problem för personer som var allergiska. Problemet kunde dock lösas genom en skylt vid entrén med information om att det fanns en hund i frisersalongen.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 3 och 9 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 45 § FMH (1998:899).

Nyckelord: Djurhållning, hund, frisersalong

M 77-02* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-03-20

Parter: Privatpersoner ./.. privatpersoner, Miljö- och hälsoskydds-nämnden i Norrtälje kommun

Beskrivning: Grannar till jordbruksfastigheten Rånäs i Norrtälje kommun klagade på hästlukt och allergirisk på grund av de beteshästar som sommartid vistades på jordbruksfastigheten. De två grannarna, vars fastigheter är helt omgärdade av jordbruksfastigheten, yrkade om ett skyddsavstånd på 500 m mellan hästhållningen och grannfastigheterna. Hästar hölls i mycket liten omfattning inom område beläget i lantlig miljö och endast i syfte att hålla landskapet öppet. Domstolen fastslår att det står klart att hästhållning i direkt anslutning till bostäder kan medföra risk för olägenhet. Vid bosättning i en lantlig miljö får man dock inom rimliga gränser acceptera att sådana verksamheter som hör landet till kan komma att bedrivas ganska nära bostaden. Förutsättningar för beslut om skyddsavstånd mellan betande hästar och bostadshus förelåg alltså inte.

Lagrum: 2 kap 3 § och 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, hästar

M 237-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-03-19

Parter: Privatpersoner ./.. Samhällsbyggnadsnämnden i Trosa kommun, privatperson

Beskrivning: På en fastighet hölls 6-8 ankor och gäss, tre rådjur, ett stort antal katter, flera hundar och tre hängbuksvin. Luktspridning från djuren befanns inte utgöra olägenhet för människors hälsa ehuru fastigheten låg i tätbebyggt område. Det påpekades dock att det för att minimera störningarna var viktigt att gödsel bortforslades varje dag.

Lagrum: 2 kap 3 § och 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, lukt, menageri

M 311-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-03-13

Parter: Privatperson ./ Miljönämnden i Borlänge kommun

Beskrivning: Vedeldning av hus på fastighet i tätbebyggt område befanns inte utgöra en sanitär olägenhet och kunde därför inte förbjudas trots att fjärrvärme fanns installerat och vedpannan inte var miljögodkänd. Vissa råd meddelades emellertid eldaren. Sedan pannan bytts ut till en miljögodkänd sådan förlorade dock råden till viss del sin aktualitet.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 9, 12 och 13 §§, 26 kap miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vedeldning, rök

M 163-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-03-03

Parter: Privatperson ./ Miljöförvaltningen i Botkyrka kommun

Beskrivning: En religiös församlingsverksamhet producerade störningar i form av buller från lekande barn, biltrafik samt matlagning utomhus. Störningarna fanns emellertid inte vara av sådan betydelse att de kunde påverka människors hälsa menligt. Inte heller befanns störningarna påtagligt kunna inverka på människors psykiska välbefinnande och medförde därför inte sådan olägenhet som avses i 9 kap 3 § MB.

Lagrum: 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808), Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus och höga ljudnivåer (SOSFS 1996:7).

Nyckelord: Buller, församlingsverksamhet

M 136-02* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-02-24

Parter: Staten genom Banverket ./ Miljö- och byggnämnden i Strömsunds kommun

Beskrivning: Banverket anmälde upplag av slipers inom bangårdsområdena i Rossön och Backe, Strömsunds kommun. Sliprarna var gjorda av trä som impregnerats med kreosot. Vid tidpunkten för anmälan förelåg inte någon tillståndsplikt för verksamheten, men Miljö- och byggnämnden i Strömsunds kommun förelade Banverket att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken 9:6. Ban-

verket ansåg att rekvisiten i 9:6 inte var uppfyllda eftersom upplagen var av tillfällig karaktär, och överklagade nämndens beslut. Då sliprarna vid varmt väderlag kan svettas ut kreosotolja som kan förorena marken samt flyktiga kolväten som kan irritera luftvägarna menar miljödomstolen att verksamheten medför risk för betydande föroreningar eller andra betydande olägenheter för människors hälsa. Därför var det befogat att förelägga Banverket att söka tillstånd enligt miljöbalken 9:6, trots att upplagen är av tillfällig karaktär.

Lagrum: 9 kap 6 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Kreosot, flyktiga kolväten, sliprar, anmälningspliktig verksamhet

M 275-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-02-17

Parter: Miljönämnden i Örebro kommun, privatpersoner ./ Örebro Läns Flygplats AB

Beskrivning: Ett flygplatsbolag ålades att genomföra bullerisolerande åtgärder för de bostadshus som utsattes för flygbuller överstigande 80 dBA vid minst 450 störningstillfällen per år. Att praxis från andra flygplatser i landet visat att antalet störningstillfällen per år vanligtvis sattes till 1 100 st./år ändrade inte bedömningen.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Bullerbegränsande åtgärder, flygplats

M 238-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-02-13

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Norrtälje kommun

Beskrivning: Två kattägare förelades vid vite om 10 000 kr att vidta åtgärder så att inte deras katter kom in på annans fastighet samt att förvara och sköta dem på sådant sätt att sanitär olägenhet ej uppstod.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, katter

Liknande fall: M 438-00*, M 398-00*

M 429-02* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-01-29

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun

Beskrivning: Buller från tömning av sopor i tätbebyggt område mellan kl. 06-22 måndag till lördag innebar inte olägenhet för människors hälsa då störningen var av tillfällig art, endast två gånger per vecka, och ansågs därför få tålas.

Lagrum: 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808), Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus och höga ljudnivåer (SOSFS 1996:7).

Nyckelord: Buller, sophämtning

M 147-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2003-01-24

Parter: Luftfartsverket, privatpersoner ./ Länsstyrelsen i Stockholms län

Beskrivning: Luftfartsverket hade ålagts att vidta bullerbegränsade åtgärder när den maximala ljudnivån "regelbundet minst tre gånger per natt" uppgick till minst 80 dBA. Villkoret tolkades så att bullerhändelsen skulle inträffa minst tre gånger per natt under minst 150 dygn/år.

Lagrum: 2 kap 3 § och 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Bullerbegränsande åtgärder, regelbunden störning, flygplats

M 16-02* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2002-12-10

Parter: Hovgårdens Ytskydd AB ./ Miljö- och bygglovsnämnden i Härryda kommun, privatpersoner

Beskrivning: Målet i Miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt gäller främst frågan om risken för negativa hälsoeffekter och luktstörningar till följd av utsläpp av Xylen och Toluén vid blästring och målning av lastbilar. Bolaget anförde att den föreslagna lokaliseringen var lämplig eftersom den uppfyllde vedertagna rikt- och gränsvärden för utsläpp av de båda ämnena. Dessutom skulle lokaliseringen medföra besparingar på 3–4 miljoner kronor samt utsläppen till luft minska dels tack vare ett nytt målningssystem och dels genom att transportsträckan skulle minskas. Miljödomstolen godtar bolagets påstående om att

rikt- och gränsvärden skulle kunna hållas. Luktstörningar kommer enligt domstolens bedömning att vara sällsynta. Emellertid ska enligt försiktighetsprincipen i miljöbalken 2:3 redan riskerna för skada och olägenhet beaktas och förebyggas. Verksamheten är tänkt att förläggas 150 meter från en skola med 200 elever i årskurs 1–5. På ungefär samma avstånd bedrivs också dagbarnvårds- och pensionärsverksamhet samt fritidsverksamhet. Det är alltså många personer som regelbundet skulle vistas nära verksamheten. Ett stort antal av dessa skulle vara barn, vilka är extra känsliga för de aktuella luftutsläppen. Eventuella luktolägenheter och driftsstörningar skulle därför få mycket stora konsekvenser. Dessutom menar miljödomstolen att även den oro som kan uppstå i omgivningen är något som måste beaktas. Med beaktande av att Boverkets rekommenderade skyddsavstånd är 200 meter finner domstolen att lokaliseringen är olämplig.

Lagrum: 2 kap 3, 4, 7, och 9 §§ miljöbalken (1998:808), Boverkets Allmänna Råd (1995:5).

Nyckelord: Lokalisering, försiktighetsprincipen, utsläpp, Xylen, Toluén

M 147-02* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2002-11-30

Parter: Privatperson ./ Miljönämnden i Helsingborg

Beskrivning: Gästerna på en restaurang i Helsingborg använde inte alltid toaletten, utan urinerade ”utmed fastigheten” i stället. En kvinna som bodde i området klagade på de luktolägenheter som urineringen m.m. gav upphov till, men miljönämnden lämnade klagomålen utan åtgärd. Länsstyrelsen i Skåne län fann att de aktuella problemen visserligen kunde utgöra olägenhet för människors hälsa. Emellertid städade fastighetsägaren regelbundet och ett saneringsföretag utförde sanering en gång i månaden vilket enligt länsstyrelsen väl uppfyller de krav som kan ställas på en fastighetsägare i fråga om utomhusstädning och sanering. Då restaurangen hade tillräckligt många toaletter fanns det inte heller anledning att rikta något föreläggande mot vare sig fastighetsägaren eller restauranginnehavaren. Miljödomstolen fastslog underinstansernas bedömning.

Lagrum: 2 kap 3 § och 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Restaurang, urinering, lukt

M 97-02* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2002-11-27

Parter: Stockholm Stad ./.. privatperson

Beskrivning: Miljö- och hälsoskyddsnämnden avslog en ansökan om åtgärder mot ventilationsbuller i lägenhet då det buller som kunde uppmätas i lägenheten var lägre än vad som är tillåtet enligt Socialstyrelsens gränsvärden för buller. Att bullernivåer något över gränsvärdet uppmätts utomhus ändrade inte bedömningen då dessa nivåer ändå var jämförelsevis låga.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus och höga ljudnivåer (SOSFS 1996:7) och Naturvårdsverkets Allmänna Råd 78:5.

Nyckelord: Buller, ventilation

M 190-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2002-10-24

Parter: Björnlunda IF ./.. Miljö- och byggnämnden i Gnesta kommun, privatperson

Beskrivning: En idrottsförening begränsades att spela musik i samband med fotbollsmatcher till endast 1/2 timme före matchstart, senast till klockan 18.00 och endast vid A-lagsmatch. Detta trots att ungdomsidrotten borde stimuleras och musiken antas bidra till just detta. Frekvent användning av ljudanläggningen utgjorde enligt länsstyrelsen en sådan olägenhet som omtalas i miljöbalken 9:3, då musik inte är ett nödvändigt inslag i en fotbollsmatch.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus och höga ljudnivåer (SOSFS 1996:7).

Nyckelord: Buller, musik vid idrottsplats

M 142-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2002-10-09

Parter: Privatperson ./.. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommun, Botkyrka Brukshundklubb

Beskrivning: Ansökan om förbud mot alternativt begränsning av startskottlossning från en brukshundklubb avslogs. Trots att ljudnivån från skottlossningen något överskred de gränsvärden som gäller för skottlossning vid skjutbanor, vilket användes som riktmärke i detta fall, befanns skottlossningen inte medföra olägenhet för människors hälsa då det endast rörde sig om 525 skott/år.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), Naturvårdsverkets Allmänna Råd 81:2 Buller 3., Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus och höga ljudnivåer (SOSFS 1996:7).

Nyckelord: Buller, skottlossning

M 87-02* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2002-09-16

Parter: Privatpersoner ./ Länstyrelsen i Jämtlands län

Beskrivning: Boende i ett hus ca 300 meter från en mobiltelefonmast på en fastighet i Östersunds kommun begärde att masten skulle tas ner eftersom kvinnan drabbats av elöverkänslighet. Länstyrelsen i Jämtlands län hänvisade Strålskyddsinstitutets mätningar och beräkningar som sammanfattningsvis tyder på att basstationer för mobiltelefoni inte innebär någon risk från strålskyddssynpunkt. Då den forskning som hittills bedrivits enligt Länstyrelsen inte kunnat visa på några signifikanta samband mellan strålning från mobiltelefonmaster och hälsoeffekter på människan samt makarna inte styrkt att mobil-masten medförde sådan olägenhet för kvinnan att den enligt medicinsk bedömning påverkade hälsan menligt i enlighet med definitionen i miljöbalken 9:3, vidtog Länstyrelsen inte någon åtgärd. Miljödömsstolen delade länstyrelsens bedömning och lämnade överklagandet utan bifall.

Lagrum: 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Mobilmast, magnetisk strålning, elöverkänslighet

Liknande

fall: M 718-03, KamR 3224-00

M 71-02* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2002-09-16

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnämnden i Bollnäs kommun

Beskrivning: En boende vid en busshållplats i Bollnäs ansökte om att kommunen skulle vidta åtgärder för att minska avgas- och bullerproblem. Mannen menade att bullret och avgaserna från trafiken medfört olägenhet som varken varit ringa eller helt tillfällig för honom och hans familj. Han hade bytt till treglasfönster och installerat vädringsluckor. Luckorna hade inte kunnat hållas öppna på grund av trafiken. Hela familjen var tvungen att äta blodtrycksmedicin och mannens dotter som inte tålde avgaslukt måste dessutom äta medicin mot allergi. Då mätningar som gjordes inte påvisade några anmärkningsvärda halter av luftföroreningar samt störningarna från trafiken på den aktuella vägsträckan var att betrakta som ringa saknades det skäl för kommunen att vidta åtgärder.

Lagrum: 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, avgaser

M 207-01* Vänersborgs tingsrätt

Beslutsdatum: 2002-04-08

Parter: Privatpersoner ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Götene kommun

Beskrivning: Två fastighetsägare förelades att behandla fastighetens slamavskilda avloppsvatten med en reningsmetod som minst motsvarade funktionen i en markbädd. Effekten av den avloppslösning som fastighetsägarna presenterade var oklar varför de inte ansågs ha visat att utsläppen kunde ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön. Det bör enligt Miljödomstolen normalt kunna krävas av en enskild att denne skaffar en anläggning av vedertagen typ och som utförts på ett tekniskt fullgott sätt.

Lagrum: 2 kap 1 och 3 §§, 9 kap 7 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Avlopp, rening

M 63-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2002-04-16

Parter: Privatperson ./ Miljönämnden i Hallstahammars kommun,

privatperson

Beskrivning: En man höll nötkreatur och hästar på en fastighet intill en grannfastighet med ett bostadshus. Sedan grannen framfört klagomål avseende förekomst av dålig lukt, flugor och råttor förelades djurhållaren att tillse att djur i hage endast hölls där avstånd mellan hage och bostadshus samt vattentäkt på grannfastigheten uppgick till minst 30 meter.

Lagrum: 2 kap 2 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, hästar, kor

M 48-00* **Stockholms tingsrätt**

Beslutsdatum: 2002-04-16

Parter: AB Sollentunahem ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Sollentuna kommun, privatperson

Beskrivning: En hyresgästs hälsoproblem ansågs kunna härröra från inomhusmiljön i dennes lägenhet. Bostadsbolaget förelades av miljödomstolen att vidta vissa åtgärder och genom undersökningar visa att bostaden inte utgjorde någon risk för olägenhet för människors hälsa. Bolaget ansågs inte ha skyldighet att erbjuda en ersättningslägenhet då hyresgästen redan skaffat annat boende. Miljööverdomstolen meddelade inte prövningstillstånd.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Inomhusmiljö

M 98-01* **Vänersborgs tingsrätt**

Beslutsdatum: 2002-02-26

Parter: Lesley Beauty Products ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Kungsbacka kommun

Beskrivning: Beslut om att påföra miljöstraffavgift upphävdes då det inte ansågs visat att ägaren till nagelvårdssalongen tagit lokalen i bruk för avsett ändamål innan anmälan inkom till nämnden. Att annons i lokalpressen informerat om att verksamheten startade i nya lokaler under den aktuella tidsrymden föranledde ingen annan bedömning.

Lagrum: 30 kap 1 § miljöbalken (1998:808), 38 § FMH (1998:899).

Nyckelord: Miljösanktionsavgift, anmälan (utebliven), nagelvårdssalong

Liknande

fall: M 10313-02, 102-00*, 86-00*

M 368-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2002-01-22

Parter: Miljö- och byggnämnden i Gnesta kommun ./ Restaurang Ali & Nihat Kursun KB

Beskrivning: En pub tilläts att spela musik nattetid trots att det inte förekom någon dansverksamhet på puben och trots att närboende till puben upplevde musiken som störande. Ett föreläggande innebärande att en viss ljudnivå inte fick överstigas rekommenderades i stället för det av miljönämnden tidigare utfärdade musikförbudet som ansågs vara för långtgående.

Lagrum: 2 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus och höga ljudnivåer (SOSFS 1996:7).

Nyckelord: Buller, pub

M 101-01* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2002-01-22

Parter: Privatperson ./ Miljö- och räddningsnämnden i Hudiksvalls kommun, privatperson

Beskrivning: En fastighetsägare ansåg att buller från den angränsande industrifastigheten där en gräv- och schaktfirma håller till utgjorde en sanitär olägenhet. Miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt konstaterar att bullret kommer från en gammal industrifastighet där verksamheten inte bedrivs kontinuerligt. Buller uppstår bara när maskiner provkors eller i övrigt används på platsen, varför det är den momentana ljudnivån som är intressant i fallet. Gräv- och schaktfirman har i stort följt kommunens föreläggande om att inte utföra bullrande verksamhet på kvällar, nätter och helger. Med utgångspunkt i kommunens bullermätning och företagets efterlevande av föreläggandet ansåg miljödomstolen att gräv- och schaktfirmans verksamhet inte kunde anses utgöra en olägenhet. Bullernivåer i paritet med det anmälda bullret härrörde också från den intilliggande E4:an. Med upphävande av länsstyrelsens beslut fastställdes att den anmälda verksamheten inte utgjorde en sanitär olägenhet.

Lagrum: 1 § 2 st hälsoskyddslagen (1982:1080) 9:3 miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, E4, industrifastighet

M 115-01* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2002-01-10

Parter: Miljö- och räddningsnämnden i Hudiksvalls kommun ./.
privatperson

Beskrivning: Miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt konstaterar att kommunens slutsatser om mögelförekomst grundade på de inspekterande tjänstemännens subjektiva luktintryck, vilka ifrågasatts av såväl hyresvärderna som representanter för Anticimex, inte räcker för ett föreläggande. För att kunna bedöma huruvida ett mögelangrepp verkligen föreligger behöver man öppna golvet på ett eller ett par ställen och där mäta fuktkvoter. Då någon dokumentation av mögel genom fuktmätningar eller andra liknande objektiva metoder inte har presenterats har kommunen saknat skäl för sitt föreläggande, varför länsstyrelsens beslut baserat på att eventuellt mögel endast var av ringa omfattning ska stå fast.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 3 §, 26 kap 22 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Mögel, fukt

M 398-00* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2001-12-20

Parter: Privatperson ./.. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Sollentuna kommun, privatpersoner

Beskrivning: Katter som passerade över tomter i ett villaområde ansågs inte som en så betydande störning att det förelåg olägenhet för människors hälsa. Anmälan från en man att grannarnas katter utgjorde en olägenhet för hans familj, då hans fru var allergisk mot katter, medförde ingen åtgärd. Familjen fick själv vidta åtgärder för att freda sig mot katter som trängde in i huset.

Lagrum: 9 kap 13 § miljöbalken (1998:808), 36 och 39 §§ FMH (1998:899).

Nyckelord: Djurhållning, katter, allergi

M 152-00* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2001-11-12

Parter: Privatperson ./ Miljönämnden i Enköpings kommun

Beskrivning: Buller om 60-70 dBA från en rugbyplan med åskådarläktare som uppförts 30 meter från tidigare befintliga bostadshus ansågs inte vara sådant att bullerbegränsande åtgärder kunde krävas. Medicinska uttalanden visade att bullret inte medförde fysiska skador, planen stred inte mot gällande detaljplan och riktlinjer för vilken ljudnivå som skulle accepteras i fall som detta fanns inte.

Lagrum: 1, 4-5 §§ miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd motsv. 2 kap 3 §, 9 kap 1 och 3 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), Buller Naturvårdsverkets Allmänna Råd 78:5 och Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus och höga ljudnivåer (SOSFS 1996:7).

Nyckelord: Buller, idrottsplan

M 183-00* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2001-10-23

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad ./ Havrefältets Förvaltning AB

Beskrivning: En fastighetsägare lät sätta in nya innertak i bostadslägenheter vilket ledde till större inomhusbuller, då taket fungerade som resonanslåda i stället för att isolera. Fastighetsägaren befanns inte skyldig att vidta åtgärder då bullret inte ansågs utgöra en sanitär olägenhet trots att Socialstyrelsens rekommendationer om maximalt buller ibland kunde överskridas.

Lagrum: Hälsoskyddslagen (1982:1080), numera upphävd motsv 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808), och Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus och höga ljudnivåer (SOSFS 1996:7).

Nyckelord: Buller, bostadslägenhet

M 316-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2001-09-26

Parter: Bedminster Sverige AB ./ Länsstyrelsen i Stockholms län

Beskrivning: Miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt anser att en utökning med tre transporter per natt samt enstaka transporter vissa

vardagar och lördagar före klockan 18 medför en inte obetydlig risk för olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön. Därmed är avfallsbolagets ändring av verksamheten tillståndspliktig och förbjuds med stöd av miljöbalken 26 kap 9 §. Det är risken för olägenhet som är avgörande för bedömningen enligt 5 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Risken behöver inte vara särskilt stor, allra helst om konsekvenserna blir allvarliga från hälso- eller miljösynpunkt om den befarade olägenheten uppkommer.

Lagrum: 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 5 § FMH (1998:899).

Nyckelord: Transporter, tillståndspliktig verksamhet, risk för olägenhet

M 16-01* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2001-08-17

Parter: Privatperson ./ Ramundbergets Alpina Aktiebolag, Miljö- och byggnämnden i Härjedalens kommun

Beskrivning: Miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt konstaterar i sina skäl att det inte finns några råd eller riktlinjer beträffande godtagbara nivåer för utomhusbuller orsakade av skidliftsanläggningar. Däremot har Naturvårdsverket fastställt riktvärden för buller från industriell verksamhet. För nyetablerad industri anges 40 dBA som riktvärde under dagtid för områden med fritidsbebyggelse. Miljödomstolen anser att dessa riktlinjer bör vara vägledande även i fråga om buller från skidliftsanläggningar.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), NV 1978:5 Externt industribuller.

Nyckelord: Buller, skidlift

M 222-00* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2001-07-06

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Upplands Väsby kommun ./ privatpersoner

Beskrivning: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Upplands Väsby kommun förbjöd villaägarna att installera en braskamin eller någon annan anläggning för individuell eldning av biobränsle. Länsstyrelsen i Stockholms län höll med kommunen om att vedeldning är en miljöfarlig verksamhet i miljöbalkens mening samt att försiktighetsprincipen i 2 kap 3 § är tillämplig på ärendet. Dock får en hänsynsregel enligt 2 kap 7 § inte leda till att

orimliga krav ställs på verksamhetsutövaren. Länsstyrelsen ansåg att sådana olägenheter inte kommer att uppstå på grund av utsläpp från den aktuella braskaminen att det finns anledning att förbjuda själva installationen av den för att miljöbalken ska efterlevas. Eftersom mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet inte får tillgripas enligt miljöbalken 26 kap 9 § undanröjde länsstyrelsen kommunens beslut. Avslutningsvis påpekade länsstyrelsen att om det skulle visa sig att problem skulle uppkomma eller kunna uppkomma genom användningen av braskaminen får miljö- och hälsoskyddsnämnden meddela råd enligt miljöbalken 26 kap 1 § eller, om det är nödvändigt för miljöbalkens efterlevnad, ingripa enligt 26 kap 9 §. Miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt konstaterar att vad som förekommit där inte föranleder någon annan bedömning än den som länsstyrelsen gjort, varför kommunens överklagande avslås.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 1 §, 26 kap 1 och 9 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vedeldning, rök

M 380-00* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2001-06-21

Parter: Privatperson ./ Miljönämnden i Alvesta kommun, privatpersoner

Beskrivning: Trots grannars klagomål fick fågelägare tillstånd att inom detaljplanelagt område hålla 30 duvor. De skyddsåtgärder och försiktighetsmått som fågelägaren vidtagit ansågs ha minimerat olägenheterna för närboende på ett sådant sätt att de inte längre utgjorde hinder för verksamheten på platsen.

Lagrum: 2 kap 3, 4, och 7 §§, 3 kap, 9 kap 3 §, 16 kap 4 § miljöbalken (1998:808), 33 § FMH (1998:899).

Nyckelord: Djurhållning, duvor

M 61-01* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2001-06-15

Parter: Privatpersoner ./ Länsstyrelsen i Gotlands län, Tekniska nämnden i Gotlands kommun

Beskrivning: Miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt skärper villkoren kraftigt för Gotlands kommuns avfallshantering. Domstolen

anser att ett mellanlager för mottagning av hushållens farliga avfall kan accepteras på en fastighet under förutsättning att vissa skyddsåtgärder vidtas innan verksamheten påbörjas. Dessutom förenas tillståndet med ett villkor om att dagvattnet från anläggningen ska anslutas till det kommunala dagvatten- nätet istället för att släppas ut i ett närliggande dike. Hanteringen får dessutom bara omfatta farligt avfall från hushållen och inte farligt avfall i största allmänhet. Vad gäller mottagning, sortering och omlastning av övrigt hushållsavfall anser miljödomstolen att kommunen inte visat att den aktuella fastigheten är lämplig för detta. Med hänsyn till risken för olägenheter för boende och verksamhetsutövare i närområdet anser rätten att hantering av osorterat hushållsavfall inte bör tillåtas varför tillståndet i den delen upphävs helt.

Lagrum: 2 kap 1-5 och 7 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Avfall, sophantering

M 67-01* Östersunds tingsrätt

Beslutsdatum: 2001-06-15

Parter: Myndighetsnämnden för bygg och miljö i Nordanstigs kommun ./.. privatpersoner

Beskrivning: En granne till ett stall i Nordanstigs kommun klagade till kommunen på olägenheter från en gödselstack på fastigheten. Stallet hyser två hästar och gödselstacken ligger cirka 60 meter från grannens fritidshus, ungefär 30 meter in på stallets tomt och är till största delen skymd bakom stallet. Miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt höll syn på platsen och menar att gödselhanteringen vid stallet inte medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljö. Rent generellt anser rätten att på samma sätt som befolkningen i tätorter får tåla ett visst trafikbuller så måste boende på landsbygden tåla vissa störningar från djurhållning. Den lukt och de flugor som eventuellt kan uppkomma från stallet får, i den aktuella miljön, bedömas som ringa.

Lagrum: 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, hästar, gödsel

M 438-00* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2001-06-12

Parter: Privatpersoner ./.. Miljönämnden i Malmö stad

Beskrivning: Kattägare förelades att hålla sin kattlucka stängd så länge de höll fler än fyra huskatter i sin fastighet. Detta antal ansågs det, med hänsyn till området karaktär, från sanitär synpunkt godtagbart att inneha utan att i normalfallet behöva vidta särskilda åtgärder mot risken för sanitär olägenhet. Miljödomstolen ansåg det räcka med att kattluckan i atriumporten hålls stängd och att själva porten inte heller är öppen annat än vid in- och utpassager. Fastighetsägarna förelades vid vite om femhundra kronor för varje gång föreläggandet överträds att vidta dessa åtgärder.

Lagrum: Hälsoskyddslagen (1982:1080), numera upphävd motsv 9 kap 3 §, 9 kap 9 och 11 §§, 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, katter

M 105-00* Umeå tingsrätt

Beslutsdatum: 2001-04-06

Parter: Privatpersoner ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun, privatpersoner

Beskrivning: Villaägarna i Umeå förbjöds av Länsstyrelsen att överhuvudtaget använda kreosotimpregnerat virke i en stödmur på tomt. Användandet strider mot såväl försiktighets- som produktvalsprincipen i miljöbalken. Då de på platsen aktuella CCA-impregnerade stolparna konstaterades vara betydligt mindre skadliga än de kreosotimpregnerade, får dessa användas under förutsättning att de t.ex. är fast anbringade i fuktig mark. Eftersom så inte var fallet måste även dessa stolpar avlägsnas från fastigheten. Miljödomstolen vid Umeå tingsrätt, dit villaägarna överklagade, behandlade endast frågan om vid vilken tidpunkt stolparna senast ska avlägsnas.

Lagrum: 2 kap 3 och 6 §§ miljöbalken (1998:808), 33 § Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 1998:8).

Nyckelord: CCA, kreosot, försiktighetsprincipen, produktvalsprincipen

Liknande

fall: M 9011-01

M 86-00* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2001-03-08

Parter: I Ur och skur, Utsikten Ekonomisk förening ./ Miljö- och hälsoskydds nämnden i Lidingö kommun

Beskrivning: Miljösanktionsavgift påfördes ekonomisk förening som tagit nya skollokaler i bruk och påbörjat verksamheten utan att ha lämnat in anmälan enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Att skolstyrelsen eller befattningshavare inom kommunen kände till att verksamheten påbörjats föranledde inte annan bedömning.

Lagrum: 30 kap 1 § miljöbalken (1998:808), 38 § FMH (1998:899).

Nyckelord: Miljösanktionsavgift, anmälan (utebliven), skola

Liknande

fall: M 10313-02, M 98-01*, M 102-00*

M 102-00* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2000-05-18

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskydds nämnden i Lidingö stad

Beskrivning: Zonterapeut som startat verksamhet i sin bostad utan att ha gjort föreskriven anmälan slapp miljösanktionsavgift om 5 000 kr. Då endast nio personer behandlats à 250 kr ansågs det på gränsen till stötande att ta ut avgiften varför oskälighetskriteriet – som skulle tolkas mycket restriktivt – ansågs vara uppfyllt i detta speciella fall.

Lagrum: 30 kap 1 § miljöbalken (1998:808), 38 § FMH (1998:899), 1 § förordningen om miljösanktionsavgifter (1998:950).

Nyckelord: Miljösanktionsavgift, zonterapeut, oskälighet

Liknande

fall: M 10313-02, M 98-01*, M 86-00*

M 589-99* Växjö tingsrätt

Beslutsdatum: 2000-05-03

Parter: Privatperson ./ Miljönämnden i Helsingborgs kommun

Beskrivning: Det kan inte anses sannolikt att människor i allmänhet känner olägenhet över att en granne håller fågelspindlar i sin lägenhet

under kontrollerade former, ansåg miljödomstolen i Växjö. I det aktuella fallet ansågs mannen ha vidtagit nödvändiga försiktighetsmått enligt 2 kap 3 § miljöbalken, och dessutom varit insatt och kunnig i fråga om hantering av fågelspindlar. Han uppfyller därmed kravet i 2 kap 2 § miljöbalken på att vara tillräckligt kunnig i den aktuella verksamheten för att kunna bedriva den på ett hälso- och miljösäkert sätt. Mannen ansågs dessutom ha vidtagit de åtgärder som en hyresgäst bör vidta enligt 9 kap 9 § miljöbalken. Miljödomstolen ansåg inte heller att grannarnas psykiska oro över att mannen håller fågelspindlar i sin lägenhet kunde utgöra en olägenhet enligt 9 kap 3 § miljöbalken, eftersom ”det inte kan anses övervägande sannolikt att människor i allmänhet eller ens många människor känner psykiskt obehag av att en granne håller spindlar under kontrollerade former i sin lägenhet”. Miljödomstolen upphävde därmed miljönämndens beslut. Miljönämnden överklagade domen till Miljööverdomstolen, som dock inte meddelat prövningstillstånd.

Lagrum: 2 kap 2 och 3 §§, 9 kap 3 och 9 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, spindlar

Liknande

fall: KamR 8161-94

M 699-99* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2000-03-03

Parter: Privatperson ./ Länstyrelsen i Blekinge län

Beskrivning: Skäl att förelägga en kattägare att reducera antalet katter eller inhägna tomten ansågs inte föreligga då inte ansågs visat att det var mer än nio katter eller att dessa rörde sig utanför ägarens tomt på ett sätt som kunde medföra olägenhet för människors hälsa. Inte heller ansågs visat att katternas beteende var sådant att de var att anse som skadedjur.

Lagrum: 9 kap 3 och 9 §§ miljöbalken (1998:808), 36 § FMH (1998:899).

Nyckelord: Djurhållning, katter

M 483-99* Stockholms tingsrätt

Beslutsdatum: 2000-02-21

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskyddsämnden Ekerö

kommun

Beskrivning: En fastighetsägares ansökan om tillstånd att uppsamla och sprida avloppsvatten från en vattentoalett avslogs. Toaletten var installerad utan tillstånd och utsläpp av vatten från toaletten förbjöds. Fastigheten var belägen i tätbebyggt fritidsområde och enligt gjord studie kunde utökning av enskilda avlopp inte ske utan risk för rundgång mellan avlopp och brunnar.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 1, 2 och 7 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Avlopp, brunn

Miljööverdomstolen

M 9894-05

Beslutsdatum: 2006-05-30

Parter: AB Tenhults Impregneringsverk ./ Kabe Husvagnar AB

Beskrivning: Både nuvarande och f d verksamhetsutövare betraktades som verksamhetsutövare i MB:s mening. Ansvaret var därför solidariskt mellan de båda bolagen som därmed var ansvariga för efterbehandlingsåtgärder avseende föroreningarna. Den nuvarande verksamhetsutövaren, som bekostat efterbehandlingsåtgärderna, hade därför rätt att väcka talan i miljödomstol om fördelning av kostnaderna.

Lagrum: 2 kap 8 §, 10 kap 1, 2, och 6 §§, 20 kap 2 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Efterbehandlingsåtgärder, solidariskt ansvar

M 482-05

Beslutsdatum: 2006-05-23

Parter: Privatpersoner ./ 1. Tranemo Grus & Betong AB,
2. Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Beskrivning: Tillstånd till fortsatt täktverksamhet ca 2 km från tätbefolkat samhälle meddelades. Som villkor föreskrevs bl.a. riktvärden om 3 mm/s för markvibrationer och 100 Pa för luftstöt vågor orsakade av sprängning. Att närboende påstod att tidigare utförda sprängningar orsakat skador på deras hus befanns med hänsyn till bl.a. de förhållandevis låga markvibrationerna inte troligt.

Lagrum: 2 kap 3, 4 och 7 §§, 9 kap 1 och 3 §, 26 kap 1 och 9 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Vibrationer, sprängningar

M 4580-05

Beslutsdatum: 2006-05-22

Parter: Privatpersoner ./ 1. Lantbrukare, 2. Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun

Beskrivning: Par stördes av sen traktorkörning samt skällande hundar från lantbruksfastighet. Av rättspraxis framgick att hundskall kan innebära en olägenhet för människors hälsa och att det kan vara behövt att förbjuda hundhållning inom ett visst avstånd från bostadshus för att förhindra störningar. Lantbrukarna förelades att hålla hundarna inomhus mellan kl. 22.00 - 06.00. Beträffande traktorkörningen togs emellertid i beaktande att det inom en lantbruksverksamhet kan uppstå behov av att kortvarigt arbeta vid tidpunkter som ligger inom nattetid och att det därför vore orimligt att genom föreläggande med angivande av exakta tidsramar omöjliggöra sådant arbete. Därför gavs endast rådet att detta ej borde ske mellan 22.00 - 06.00 för att inte omöjliggöra arbete på andra tider under de mest intensiva perioderna vår och höst.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 1 och 9 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Djurhållning, hundar, buller, traktorkörning

Liknande fall: M 8671-1999

M 3553-05

Beslutsdatum: 2006-05-22

Parter: Miljö- och byggnämnden i Härjedalens kommun ./.. Privatperson

Beskrivning: Fastighetsägare nekades tillstånd till anläggande av enskild vattentoalett inom fritidsområde. Miljööverdomstolen uttalade att bedömningen ska göras med beaktande av vad som kan bli följden på sikt av en generell tillståndsgivning av ifrågavarande slag för fastigheter inom området. Även, om gällande planer det aktuella fritidshusområdet inte lägger hinder i vägen för installation av vattentoalett måste stor betydelse tillmätas den uppfattning kommunen har i dessa frågor. Det förelåg ingen särskild omständighet som föranledde att fastighetsägarens ansökan inte skulle bedömas utifrån de nyss angivna allmänna principerna. Avgörande var att avloppsvatten från slutna tankar skulle behövas fraktas sju mil till närmaste behandlingsanläggning inte ansågs miljömässigt hållbart.

Lagrum: 9 kap 1 och 7 §§, 16 kap 4 § miljöbalken (1998:808), 13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Nyckelord: Avlopp, fritidsområde, generella principer

Liknande

fall: RÅ 1994 ref. 59

M 7725-05

Beslutsdatum: 2006-05-02

Parter: Miljö- och byggnadsnämnden i Dals-Eds kommun ./.. Privatperson

Beskrivning: En ägare till fritidsfastighet nekades befrielse från sophämtning. Den mängd avfall fastigheten genererade gick inte att fastställa. Fastighetsägarens alternativ att själv transportera avfallet till sin permanentbostad i en annan kommun godtogs inte. Att fastigheten låg ca 400 m från närmsta bilväg utgjorde inget särskilt skäl för dispens.

Lagrum: 15 kap 8, 11, 18 och 21 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Sophämtning, avfall, dispens

M 9244-05

Beslutsdatum: 2006-04-26

Parter: Privatpersoner ./.. 1. Länsstyrelsen i Västra Götalands län,
2. Studseröds Marin HB

Beskrivning: Beslut om undantag från tillståndsplikt för vattenföretag - en utbyggnad av hamn - ansågs ha sådana faktiska rättsverkningar att det var överklagbart. Enligt förvaltningsrättsliga principer framvuxna i praxis ställs vissa krav för att ett beslut har någon form av rättslig verkan, dvs. beslutet skall vara bindande för parten eller någon annan, eller att beslutet i vart fall mera väsentligt påverkar någons personliga eller ekonomiska ställning för att skall anses vara överklagbart. Ett samrådsbeslut enligt 12 kap 6. § miljöbalken rör endast allmänna intressen och kan därför normalt inte överklagas av enskilda*. Däremot har den som äger en fastighet som berörs av ett beslut enligt miljöbalken ansetts ha rätt att överklaga beslut som fattats med stöd av 12 kap 6 § miljöbalken om det negativt påverkar hans eller hennes rättsställning, exempelvis genom att det inskränker möjligheten att nyttja den egna fastigheten eller rättigheten. Då beslutet påverkade ett antal närboendes båtplats-servitut ansågs dessa ha talerätt i målet trots att det rörde sig om ett samrådsbeslut som normalt inte kunde överklagas av enskilda. Miljööverdomstolen undanröjde miljödomstolens beslut och återförvisade målet till miljödomstolen för prövning i sak.

Lagrum: 11 kap 9 och 12 §§, 12 kap 6 §, 16 kap 12 § miljöbalken (1998:808), 22 § förvaltningslagen (1986:223)

Nyckelord: Talerätt, överklagbart beslut, samrådsbeslut enligt 12 kap 6 §

Liknande fall: * M 7839-03

M 997-06

Beslutsdatum: 2006-04-20

Parter: Villaägarna Östra Östergötland ./ 1. Agroetanol AB,
2. Länsstyrelsen i Östergötlands län

Beskrivning: Villaägareförening ansågs inte ha talerätt gällande tillståndsbeslut om etanoltillverkning. Föreningen hade skrivit in miljö-
vård som ändamålsbestämmelse i sina stadgar med avsikten att möjliggöra för förbundet att föra talan enligt miljöbalken och lagen om grupprättegång. Enligt miljöbalkens förarbeten räcker det dock inte att föreningen har miljövård inskrivet som en ändamålsbestämmelse i sina stadgar. Föreningen skall dessutom visa att den har varit verksam i Sverige för att tillgodose ändamålet. Det är därför ett väsentligt krav att den ideella föreningen i sin huvudsakliga verksamhet kontinuerligt har ägnat sig åt natur- och miljövård. Föreningen uppfyllde kraven på medlemsantal, associationsform och verksamhetstid men dess huvudsakliga verksamhet var inte att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen. Den berördes inte heller på annat sätt som medförde att den hade rätt att överklaga.

Lagrum: 16 kap 13 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Talerätt, överklagande, förening

M 1065-06

Beslutsdatum: 2006-04-07

Parter: Privatpersoner ./ 1. Länsstyrelsen i Södermanlands län,
2. Privatperson

Beskrivning: En man som utfört muddringsarbeten ålades att söka tillstånd sedan verksamheten bedömts utgöra tillståndspliktig vattenverksamhet. Målet återvisades dock då mannen inte hade betraktats som part i målet varför ingen kommunikation hade skett. Miljööverdomstolen uttalade att ”den som på ett mera konkret sätt berörs av ett beslut anses som sakägare. Beslutet skall påverka den enskildes rättsställning eller beröra ett

intresse som är knutet till denne och är erkänt av rättsordningen”. Ett antal närboende ansågs vara påverkade på sådant sätt av beslutet att de bedömdes ha talerätt i målet.

Lagrum: 2 kap 3 §, 11 kap 2 och 9 §§, 16 kap 12 § miljöbalken (1998:808),
10 och 18 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291)

Nyckelord: Talerätt, kommunikering

M 7145-05

Beslutsdatum: 2006-04-06

Parter: Privatperson ./ Gotlands kommun

Beskrivning: En kvinna vars fastighet efter utbyggnad låg inom verksamhetsområdet för kommunens va-anläggning undslapp inte anläggningsavgift om 37 500 kr. Kvinnan anförde att hon inte behövde kommunens spillvattenledning och att hennes behov med större fördel tillgodosågs om hon fick fortsätta med sitt ekologiska levnadssätt. Trots att fastigheten endast användes i begränsad omfattning som fritidshus och att kravet på avloppsanordning från kvinnans sida var lågt var förutsättningarna för avgiftsskyldighet uppfyllda.

Lagrum: 9 och 27 §§ lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (OBS, upphävd efter 2007-01-01)

Nyckelord: Avlopp, anläggningsavgift, ekologiskt levnadssätt

M 8723-05

Beslutsdatum: 2006-03-06

Parter: HSB:s bostadsrättsförening Axtorp i Umeå ./
1. Privatpersoner, 2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun

Beskrivning: Föreläggande mot bostadsrättsförening att vidta bullerdämpande åtgärder i ett flerbostadshus upphävdes. Trots att föreläggandet hade avvisats av länsstyrelsen på grund av bristande tydlighet hade det överklagats och prövats i sak av miljödomstolen. Förfarandet hade därmed gått utanför prövningsramen och stred mot instansordningsprincipen. Miljööverdomstolen uttalade följande: ”Ramen för överprövningen bestäms av det överklagade beslutet. Miljödomstolen hade därför - oavsett vad som yrkats i överklagande - endast att ta ställning till om länsstyrelsens beslut att undanröja föreläg-

gandet skulle stå fast eller ej. Miljödomstolen har emellertid tagit upp målet till fullständig prövning i sak och funnit att föreläggandet var motiverat och lagligen grundat. Därtill har miljödomstolen utökat och preciserat föreläggandet. Den prövning som miljödomstolen gjort har därmed gått utanför prövningsramen och strider mot instansordningsprincipen. Bostadsrättsföreningen har förlorat en prövningsinstans genom att länsstyrelsen förbigåtts i fråga om nämndens föreläggande var motiverat och lagligen grundat. Miljödomstolen, som uppenbarligen lika med länsstyrelsen funnit att föreläggandet inte var tillräckligt preciserat, borde ha nöjt sig med ett sådant konstaterande och låtit länsstyrelsens beslut stå fast.” Miljööverdomstolen gjorde sedan samma bedömning som länsstyrelsen, nämligen att föreläggandet inte var godtagbart, eftersom det inte framgick vare sig vilka konkreta åtgärder som skulle genomföras eller vilka sänkta bullernivåer som skulle uppnås. Länsstyrelsens beslut fastställdes samtidigt som miljödomstolens dom upphävdes.

Lagrum: 9 kap 3 och 9 §§, 26 kap 9, 21 och 22 §§ miljöbalken (1998:808), 33 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Socialstyrelsens allmänna råd SOSFS 2005:6 om buller inomhus.

Nyckelord: Instansordningsprincipen, bostadsrättsförenings skyldighet, innehåll i föreläggande, tillräcklig precisering i föreläggande.

M 6264-05

Beslutsdatum: 2006-02-28

Parter: Privatperson ./ Fortifikationsverket

Beskrivning: Två fastighetsägare erhöll 100 000 kr i skadestånd på grund av buller, vibrationer och luftföroreningar från flygplatsen F10. Trots en samhällsnyttig verksamhet ansågs skadan överstiga vad de skäligen bort tåla. En tredje fastighetsägare erhöll skadestånd med 30 000 kr p.g.a. inskränkning i boendemöjligheter och en nedsättning i fastighetens bruksvärde i en omfattning som inte kan anses betydelslös, trots att störningarna förelegat redan vid fastighetsköpet eftersom störningarna förändrats till det sämre under 1990-talet.

Lagrum: 32 kap 1 och 3 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Flygplats, buller, skadestånd, befintlig miljö

M 6940-05

Beslutsdatum: 2006-02-16

Parter: Ljungby kommun ./ Länsstyrelsen i Kronobergs län

Beskrivning: I ett tillstånd till deponering av avfall föreskrevs att en kommun skulle ställa en ekonomisk säkerhet enligt 15 kap 34 § MB. Paragrafen tillkom som en följd av deponeringsdirektivet (1999/31/EG) och avsåg ett genomförande i balken av art 8 i direktivet. Bestämmelsen tog över vad som föreskrevs i 16 kap 3 § MB om att staten, kommuner, landsting och kommunalförbund inte behövde ställa säkerhet. Det faktum att renhållningsverksamheten hade en fond på 20,8 Mkr som var avsatt för sluttäckning av deponin ändrade inte bedömningen.

Lagrum: 15 kap 34 §, 16 kap 3 § miljöbalken (1998:808), Art 8 Rådets direktiv 1999/31/EG av den 26 april 1999 om deponering av avfall.

Nyckelord: Avfall, deponi, ekonomisk säkerhet, deponeringsdirektivet

M 8674-05

Beslutsdatum: 2006-02-15

Parter: Privatperson ./ 1. Privatperson, 2. Länsstyrelsen i Stockholms län

Beskrivning: Någon rätt för enskilda sakägare att påkalla prövning för att helt eller delvis återkalla meddelat tillstånd fanns ej enligt miljöbalken. Sådan rätt tillföll endast tillståndsmyndighet. Enskilda sakägare är istället hänvisade till att fästa behöriga myndigheters uppmärksamhet på fall som de menar bör föranleda en sådan prövning. Inte heller ett beslut av myndighet att inte vidta åtgärder eller att inte återkalla tillståndet får överklagas av enskild sakägare.

Lagrum: 24 kap 3 och 7 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Talerätt, överklagande, enskild sakägare

M 4335-05

Beslutsdatum: 2006-02-15

Parter: Miljö- och byggnadsnämnden i Tanums kommun ./ Privatperson

Beskrivning: Fastighetsägare gavs tillstånd till avloppsanordning och vatten-toalett trots närhet till dricksvattentäkt. Mellan anläggningen

och vattentäkten fanns en bergformation. Hänsynsreglerna skall enligt 2 kap 7 § miljöbalken tillämpas så att inte orimliga krav ställs på verksamhetsutövaren med hänsyn till den effekt skyddsåtgärderna och försiktighetsmått kommer att ha på miljön och kostnaderna för dessa åtgärder. Samma avvägning skall göras för kunskapskravet. Avvägningen måste ske utifrån förhållandena i det särskilda fallet. Risken att vattentäkten skulle förorenas av anläggningen ansågs vara så liten att en kostsam utredning om eventuell sprickbildning i berggrunden ej ansågs rimlig enligt 2 kap 7 § miljöbalken.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 1 och 7 §§, 26 kap 1 och 3 §§ miljöbalken (1998:808), 13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Nyckelord: Avlopp, rimlig utredning

M 1265-05

Beslutsdatum: 2006-02-03

Parter: Privatpersoner./ Airicole AB

Beskrivning: Bolag meddelades tillstånd till vindkraftpark vid Utgrunden i Kalmarsund. Trots närliggande fritidsområde förelåg ej skäl att begränsa bullervillkoret 40 dB(A) ytterligare. Området utgjorde inte sådant ostört område där låg bullernivå utgjorde en särskild kvalitet. Ej heller förelåg skäl att föreskriva särskilt kontrollprogram för bullervillkorets efterlevnad. De planerade vindkraftverken bedömdes att i de flesta vädersituationer inte orsaka störande ljud i närliggande landområden och om den bestämda ljudnivån överskreds kunde detta lösas genom att begränsa driften.

Lagrum: 2 kap 2, 3, 4 §§, 3 kap 1 §, 4 kap 4 §, 9 kap 1 §, 11 kap 6 §, 26 kap 19 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Vindkraftverk, buller

M 3817-04

Beslutsdatum: 2006-02-02

Parter: Privatpersoner ./ Privatpersoner

Beskrivning: Rörläggning samt igenfyllnad av ett dike över tre olika fastigheter skedde i strid med ett dikningsföretag från 1947. Två fastighetsägare ålades att återställa diket på deras fastighet

trots att den ej var delägare i företaget. Ägarnas rådighet över diket ansågs tillräckligt. Att åtgärderna hade vid tagits av tidigare ägare saknade betydelse för ansvarsfrågan. Fastighetsägarna ålades att återställa anläggningen till det skick den var just innan åtgärden vidtogs. Då dikets status vid denna tidpunkt inte var tillräckligt preciserad skulle diket återställas som det beskrevs i arbetsbeskrivningen från dikningsföretaget 1947.

Lagrum: 11 kap 2, 3 och 9 §§ miljöbalken (1998:808), 7 kap 2 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, 29 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken.

Nyckelord: Återställande av vattenanläggning

M 6259-05

Beslutsdatum: 2006-01-30

Parter: Miljönämnden i Malmö stad ./ 1. Privatperson, 2. HSB:s Brf Henriksdal i Malmö

Beskrivning: Temperatur i lägenhet på + 24°C eller mer innebar en hälso-risk enligt 9 kap 3 § MB. De nya allmänna råden från SoS omfattade även bostadsutrymmen som kök och badrum. Trots att hyresgästen vägrat att lämna sin lägenhet för genomförande av nödvändiga undersökningar var det fel av miljönämnden att avskriva ärendet. Bostadsrättsföreningen borde ha utrett orsaken till värmen ytterligare. Miljööverdomstolen uttalade att för det praktiska genomförandet erfordras att hyresgästen ställer sin lägenhet till förfogande på ett sätt och i en omfattning som miljönämnden bedömer rimligt med hänsyn till hyresgästens önskemål, undersökningarnas utformning och de kostnader som uppkommer. Vill hyresgästen inte medverka på ett sätt som miljönämnden finner rimligt bör nämnden kunna avsluta ärendet utan ytterligare åtgärder. Målet återvisades därmed till miljönämnden för vidare handläggning.

Lagrum: 9 kap 3 och 9 §§, 26 kap 9 och 22 §§ miljöbalken (1998:808), 33 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Socialstyrelsens allmänna råd SOSFS 2005:15 om temperatur inomhus.

Nyckelord: Inomhustemperatur, olägenhet för människors hälsa, nödvändiga undersökningar, tillräckliga åtgärder

M 5680-05

Beslutsdatum: 2006-01-23

Parter: En verksamhetsutövare ./.. Privatpersoner

Beskrivning: Vitesföreläggande om efterbehandling av ett täktområde undanröjdes. Miljööverdomstolen ansåg i likhet med miljödomstolen att något tillstånd till täkt inte krävdes då de nu aktuella åtgärderna att frakta bort upplag från fastigheten inte var att se som en ny verksamhet, utan som en del av de efterbehandlingsåtgärder som ingått i tidigare tillstånd. I stället ankom det på länsstyrelsen som tillsynsmyndighet att tillse att erforderliga efterbehandlingsåtgärder vidtogs. I efterbehandlingen skulle ingå att bortfrakta upplag av tidigare uttaget material från täkten. Då denna åtgärd inte utgjorde täktverksamhet i lagens mening krävdes ej heller något tillstånd.

Lagrum: 9 kap 6 §, 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Täktverksamhet, tillståndspliktig verksamhet, efterbehandlingsåtgärder, vitesföreläggande

M 3865-05

Beslutsdatum: 2006-01-11

Parter: Privatperson ./.. 1. Bergslagens Kommunalteknik, 2. Bergslagens Miljö- och Byggnämnd

Beskrivning: Oljeeldad panna för uppvärmning av ett flerbostadshus ansågs inte utgöra avfallsförbränningsanläggning trots att sopor i form av byggavfall och möbler eldats i pannan. Avgörande var att pannan inte var avsedd för avfallsförbränning. Därmed förelåg ingen anmälningspliktig verksamhet och miljöstraffavgift kunde ej påföras fastighetsägaren.

Lagrum: 2 kap 3, 4 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 21 § 1 förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 3 § förordningen (2002:1060) om avfallsförbränning, 1 § förordningen (1998:950) om miljöstraffavgifter och punkten 1.1 i bilagan.

Nyckelord: Avfall, avfallsförbränning, anmälningspliktig verksamhet, tillståndspliktig verksamhet, miljöstraffavgift

M 1742-04

Beslutsdatum: 2005-12-19

Parter: Privatperson ./ 1. Bergslagens Kommunalteknik, 2. Bergslagens Miljö- och Byggnämnd

Beskrivning: En fastighetsägares yrkande om förbud mot mellanlagring av trädgårdsavfall på en fastighet p.g.a luktolägenheter ansågs inefatta att myndigheten också borde pröva om mindre ingripande åtgärder än förbud kunde vara motiverade. Då så inte skett återförvisades målet till länsstyrelsen.

Lagrum: 2 kap 3, 4 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Lukt, avfall

M 7207-04

Beslutsdatum: 2005-12-06

Parter: Arvidsjaur Flygplats AB ./ Ramböll Sverige AB

Beskrivning: Fritidsfastigheter omfattades inte av villkoret om bullerbegränsade åtgärder i tillstånd till fortsatt flygverksamhet vid Arvidsjaur flygplats. Under den tid som de vanligen var bebodda var flygtrafiken ringa, varför kostnaderna för åtgärderna var orimligt stora i förhållande till miljönyttan. Definitionen av nattetid bestämdes till kl. 22.00 - 06.00.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808), förordningen (2004:675) om omgivningsbuller

Nyckelord: Flygplats, buller, bullerbegränsande åtgärder, rimlig kostnad

M 5745-05

Beslutsdatum: 2005-11-24

Parter: Tre medlemmar i Luft- och hälsovårdsgruppen IDUN ./ SSAB Tunnplåt Aktiebolag

Beskrivning: Efter att tillstånd getts till ökad produktion vid ett järnverk förlängdes provotidsutredningar angående buller från skrot-hantering vid bostäder och utsläpp av oljedimma. Tre medlemmar i Luft- och hälsovårdsgruppen IDUN överklagade miljödomstolens dom och yrkade att bolaget skulle åläggas att installera oljeavskiljare mot utsläppet av oljedimma vid kallvalsverket, vidta åtgärder mot buller, vidta åtgärder mot utsläpp av stoft och kväveoxider (NOx) från de interna transporterna och

installera efterbrännkamrar som klarade mer än 1000 grader för att minimera utsläpp av dioxiner och VOC. Miljödomstolen bedömde att bolagets utredning beträffande oljedropparna var tillräcklig varför utredningen kunde avslutas med avseende på vilken åtgärd som skulle vidtas. Emellertid ansåg miljödomstolen att prövotiden skulle förlängas till utgången av år 2006 med avseende på utsläppet av olja till luft. Detta lämpligen kunde redovisas när övriga redovisningar skulle ges in före utgången av år 2006. Miljööverdomstolen fastställde miljödomstolens dom.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 3 §, 22 kap 27 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Järnverk, utsläpp, stoft, kväveoxider, dioxiner, VOC, oljedimma

M 5552-05

Beslutsdatum: 2005-11-21

Parter: Länsstyrelsen i Kronobergs län ./ Swedwood AB

Beskrivning: Den tid under vilken full produktion medgavs utan att reningsanläggningar var i drift, den s k ”by-pass-” eller ”haveritiden”, begränsades för trävaruföretag. Praktiska eller kommersiella skäl motiverade inte avsteg från miljökraven. Om kolväten ej renades kunde betydande luktstörningar i närområdet uppkomma. Kravet på utsläpps begränsning var ekonomiskt rimligt.

Lagrum: 9 kap 6 §, 16 kap 2 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Utsläpps begränsning, kolväten

M 9792-04

Beslutsdatum: 2005-11-18

Parter: Miljönämnden i Hörby kommun ./ Rugerups Bygg & Anläggnings AB

Beskrivning: En kommun fick debitera avgift för tillsyn enligt miljöbalken även för arbete med polisanmälan mot den vars verksamhet tillsynen avsåg. Kommunen hade debiterat för fem timmars arbete med två polisanmälningar. Med hänvisning till ett uttalande från förarbetena till bestämmelsen i 26 kap 2 § miljöbalken fick enligt Miljööverdomstolens mening det

behövliga arbetet med anmälan i förevarande fall uppskattas till högst en timme per polisanmälan, varför avgiften sattes ned.

Lagrum: 9 kap 1 §, 26 kap 2 och 3 §§, 27 kap 1 § miljöbalken (1998:808), 9 kap 3 § förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Nyckelord: Tillsynsavgift, polisanmälan

M 7312-04

Beslutsdatum: 2005-11-18

Parter: Länsstyrelsen i Norrbottens län ./ SSAB Tunnpå Aktiebolag

Beskrivning: Det ansågs inte rimligt att i bullervillkor för ett stålverk föreskriva att explosioner från en slaggtipp inte alls fick förekomma nattetid. I sådana fall skulle verksamheten inte kunna bedrivas eller så måste slagghanteringen utformas på ett helt annat sätt. Den momentana ljudnivån nattetid, exklusive sådana ljud från slaggtipp, fackling och utnyttjandet av masugnens toppventiler, fick vid bostäder som riktvärde inte överstiga 55 dB(A). Istället begränsades antalet explosioner till maximalt sex stycken per år.

Lagrum: 9 kap 3 §, 16 kap 2 § miljöbalken (1998:808), NAR 78:5 Buller Industri

Nyckelord: Buller, bullervillkor, explosioner, stålverk

M 1912-05

Beslutsdatum: 2005-11-17

Parter: Stena Miljö Aktiebolag ./ tillstånd för behandling och mellanlagring av miljöfarligt avfall

Beskrivning: Ett villkor för tillstånd till behandling och mellanlagring av farligt avfall innebar att föroreningsinnehåll i avloppsvatten begränsades så att vissa värden innehölls som medelvärde varje månad. Begränsningsvärdet i sig avsåg - oavsett om det rörde sig om ett momentanvärde eller tidsmedelvärde - den koncentration eller mängd som rent fysiskt inte fick överskridas. En förutsättning för att villkor skulle kunna kontrolleras var att mätningar utfördes, men själva metoden eller frekvensen ingick inte i villkorets konstruktion.

Lagrum: 9 kap 6 och 7 §§, 16 kap 2 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Avfall, farligt avfall, begränsning av föroreningsinnehåll

M 9505-04

Beslutsdatum: 2005-11-03

Parter: Vindkompaniet Svenska AB ./ . Privatpersoner

Beskrivning: I tillstånd till vindkraftsanläggning i vatten utanför Gotland föreskrevs bl.a. villkor om buller, vilket vid bostadshus inte fick överstiga 40 dB(A) räknat som riktvärde. Verksamhetsutövaren rådde inte över de andra bullerkällorna i området, varför det inte kunde uppställas som villkor att det totala bullret inte fick överstiga en viss nivå. De närboende med bostäder belägna vid strandområdet på ett avstånd av omkring 2,5 km från vindkraftsanläggningen hade en ej obetydlig risk att drabbas av olägenheter av i vart fall buller och därmed rätt att klaga på miljödomstolens dom.

Lagrum: 3 kap 6 och 8 §§, 4 kap 2 §, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Vindkraftverk, buller, talerätt

M 5815-04

Beslutsdatum: 2005-11-03

Parter: Privatpersoner ./ . 1. Mobjer Sten AB, 2. Miljö- och hälsoskydds nämnden i Halmstads kommun

Beskrivning: Det är, sedan lagändringen den 1 augusti 2005, numera som huvudregel inte möjligt att i ett tillsynsföreläggande om täkt förbjuda en verksamhet eller begränsa den utöver vad som framgick av tillståndet för verksamheten. De skyddsåtgärder som förelagts överensstämde väl med vad som brukade föreskrivas för täkter varför det inte fanns anledning att kräva mer skärpta åtaganden. Det erinrades dock om att skyddsåtgärderna inte omfattades av tillståndets rättskraft och kunde därför ändras eller kompletteras av nämnden om behov finns.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 24 kap 1 och 9 §§, 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken (1998:808), 2 och 4 §§ VitesL (1985:206), 5 § lagen om införande av miljöbalken (1998:811)

Nyckelord: Täkt, tillsynsföreläggande, rättskraft

M 2812-05

Beslutsdatum: 2005-11-03

Parter: Nacka kommun ./ SITA Sverige AB

Beskrivning: Kommunen tog emot klagomål avseende bland annat nedskräpning och buller från stationen, vilket föranledde kommunen att bedriva tillsyn. En uppdragstagare ansågs bedriva miljöfarlig verksamhet vid en återvinningsstation och var således att betrakta som verksamhetsutövare och därmed ansvarig för att betala tillsynsavgift. Bolaget hade en sådan ställning att det både hade den faktiska och rättsliga möjligheten att vidta åtgärder mot störningar och olägenheter.

Lagrum: 9 kap 1 §, 27 kap 1 § miljöbalken (1998:808), bilagan till MiljöfarlF (1998:899), Förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen).

Nyckelord: Tillsyn, återvinningsstation

M 2966-04

Beslutsdatum: 2005-11-01

Parter: Eolus Vind Aktiebolag ./ 1. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 2. Privatpersoner

Beskrivning: Tillstånd gavs till uppförande och drift av tre vindkraftverk i Bohuslän på ett område som i en översiktsplan ansetts lämpligt för vindkraft. Miljööverdomstolen uttalade att en aktuell och välunderbyggd översiktsplan har stor betydelse när det gäller bedömningen av vad som kan anses vara en lämplig plats för en verksamhet som kräver tillstånd. Landskapsbilden påverkades, men området var inte av riksintresse och kulturmiljön skulle inte skadas påtagligt. Det allmänna intresset att bygga ut vindkraften för att främja en hållbar utveckling vägde tyngst.

Lagrum: 1 kap 1 §, 2 kap 3 och 4 §§, 3 kap 1, 6 och 8 §§, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Vindkraftverk, hållbar utveckling

M 9030-04

Beslutsdatum: 2005-10-19

Parter: Cementa Aktiebolag ./ Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Beskrivning: Vid ansökan om tillstånd till ändrad verksamhet för cementtillverkning föreskrevs att invallning skulle vara skyddad mot nederbörd eller dimensioneras för att rymma även 100 mm regn. Vid införande av nya kemikalier skulle samråd ske med tillsynsmyndigheten. Utsläppsvärden av stoft från cementugn skulle anges som riktvärde och månadsmedelvärde.

Lagrum: 2 kap 3 och 6 §§ miljöbalken (1998:808), förordningen (2002:1086) om avfallsförbränning, NVV:s föreskrifter om avfallsförbränning, NFS 2002:28, bilaga 2.1., 12 § förordningen (2001:527) om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft

Nyckelord: Cementtillverkning, ändrad verksamhet, utsläppsvärden

Liknande

fall: M 9336-02

M 9590-03

Beslutsdatum: 2005-10-18

Parter: Banverket ./ Miljönämnden i Mjölby kommun

Beskrivning: Den tid inom vilken ett föreläggande att vidta bullerdämpande åtgärder skulle vara fullgjort förlängdes inte med mer än vad motparten medgav. Att Banverkets verksamhet finansierades av riksdagen och att sträckan enligt Banverkets planering inte kunde åtgärdas före år 2010 invercade inte på de skyldigheter Banverket hade som verksamhetsutövare enligt miljöbalken.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Buller, bullerdämpande åtgärder, järnväg, befintlig miljö

Liknande

fall: M 7066-02, M 6015-03, M 3017-04

M 8991-03

Beslutsdatum: 2005-10-18

Parter: Banverket ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Huddinge kommun

Beskrivning: Föreläggande att vidta bullerdämpande åtgärder upphävdes. Då utbyggnaden av järnvägsträckan skedde innan infrastrukturpropositionen beslutades rörde det sig om en befintlig miljö. Särskilda bullermätningar lades till grund för bedömningen.

De uppmätta värdena överskred inte riktvärdena för inomhusmiljö och överskred marginellt riktvärdena för uteplats.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Buller, bullerdämpande åtgärder, järnväg, befintlig miljö, Nynäsbanan

Liknande

fall: M 7066-02, M 6015-03, M 3017-04

M 3017-04

Beslutsdatum: 2005-10-18

Parter: Banverket ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Mölndals kommun

Beskrivning: Föreläggande att vidta bullerdämpande åtgärder som var strängare än vad som stadgades i infrastrukturpropositionen upphävdes. Då utbyggnaden av järnvägsträckan skedde innan propositionen beslutades rörde det sig om en befintlig miljö. Bullernivåerna fick således inte överstiga 55 dB(A) inomhus nattetid fler än fem gånger per natt i sovrum. Miljööverdomstolen uttalade bl.a. att den ”i ett antal fall tagit ställning till frågan om och i vilken utsträckning bullerbegränsningsåtgärder utmed järnvägar skall vidtas. I det sammanhanget har förklarats att bedömningen skall ske utifrån omständigheterna i det enskilda fallet och att en möjlighet till en samlad bedömning av en hel järnvägssträckning med en totalavvägning av vilka skyddsåtgärder som skäligen kan krävas endast kan komma till stånd vid en tillståndsprövning av hela järnvägssträckningen. Utan en sådan tillståndsprövning kan bedömningen endast avse de fall av miljöpåverkan som omfattas av ett visst föreläggande.”

Lagrum: 2 kap 1, 3 och 9 §§, 9 kap 3, 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Buller, bullerdämpande åtgärder, järnväg, befintlig miljö

Liknande

fall: M 7066-02, M 6015-03, M 8991-03

M 7485-04

Beslutsdatum: 2005-10-12

Parter: Miljönämnden i Landskrona kommun ./.. Svenska UMTS-nät AB

Beskrivning: Miljönämnd hade rätt att förelägga telebolag att lämna uppgifter om var i kommunen bolagets mobiltelefonimaster var placerade. Miljööverdomstolen uttalade att "även om risken för hälsovådliga effekter orsakade av strålningen från mobilmaster är mycket liten måste den (...) anses utgöra en sådan risk för påverkan på omgivningen som avses i 9 kap 1 § 3 miljöbalken. Vidare finns det risk för att mobilmasterna ger upphov till psykisk oro hos närboende, vilket i sig är tillräckligt för att masterna skall kunna anses medföra olägenhet för omgivningen enligt 9 kap 1 § 3 miljöbalken." Masterna utgjorde då miljöfarlig verksamhet och omfattades därmed av kommunens tillsyn.

Lagrum: 9 kap 1 §, 26 kap 3 och 21 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Mobilmast, magnetisk strålning, påverkan på omgivningen, psykisk oro, kommunal tillsyn

M 10205-04

Beslutsdatum: 2005-10-06

Parter: 1. Privatpersoner, 2. Länsstyrelsen i Gotlands län ./.. Gotlandsfarmen AB

Beskrivning: Förnyat tillstånd till minkfarm och fodertillverkning gavs ej. Påverkan på omgivningen genom flugförekomsten och infiltreringen av förorenat vatten till grundvattnet och med risk för påverkan på Östersjön ansågs utgöra olägenheter av väsentlig betydelse för människors hälsa och miljön. Bolaget hade åtta år efter tidigare tillstånd inte visat att störningarna kunde minskas till godtagbara nivåer. Det fanns också tveksamheter beträffande lokalisering och avfallshantering, vilket sammantaget gjorde att Miljööverdomstolen fann att det nu saknades förutsättningar att bevilja bolaget ett nytt tillstånd.

Lagrum: 2 kap 1, 4, 7 och 9 §§, 3 kap 6 §, 16 kap 2 och 6 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Minkfarm, avfallshantering, infiltrering till grundvattnet

M 7028-04

Beslutsdatum: 2005-10-06

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnadsnämnden i Höörs kommun

Beskrivning: En djurhållare hade förelagts av Miljö- och byggnadsnämnden att vidta olika försiktighetsåtgärder vid spridning av gödsel. Föreläggandet upphävdes av Miljööverdomstolen då de skyddsavstånd som hade fastställts inte var motiverade i det enskilda fallet och några generella föreskrifter om generella skyddsavstånd inte hade utfärdats. Miljö- och byggnadsnämnden hade alltså fastställt generella skyddsområden utan något egentligt beslutsunderlag. Beslutet innehöll inte heller några skäl som redovisade varför det var motiverat med aktuella försiktighetsåtgärder. När det är fråga om myndighetsutövning mot en enskild person räcker det inte att ange lagstöd för åtgärden, utan den som träffas av föreläggandet skall också kunna förstå av beslutet varför detta har fattats och vad som har legat till grund för myndighetens inställning. Miljö- och byggnadsnämnden hade fattat ett för [djurhållaren] betungande beslut som medför stora ekonomiska konsekvenser för honom. Mot den bakgrunden fann Miljööverdomstolen att beslutet hade sådana formella brister att det skulle upphävas i överklagad del.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 27 § MiljöfarlF (1998:899), 20 § FörvL (1986:223)

Nyckelord: Djurhållning, gödsel, föreläggandeinnehåll

M 9959-04

Beslutsdatum: 2005-09-20

Parter: Privatpersoner ./ Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Beskrivning: Tillstånd lämnades till ett 125 m högt vindkraftverk på ett område som utpekats som lämpligt för sådan verksamhet, då störningar i form av buller och skugg effekter inte var så omfattande att lokaliseringen kunde ifrågasättas från tillåtlighetssynpunkt. Buller fick dock inte överskrida 40 dB(A) och skuggbildning fick inte överstiga åtta tim/år vid bostäder.

Lagrum: 2 kap 3 och 4 §§, 3 kap 1 och 8 §§, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Vindkraftverk, buller, skugg effekter

M 3195-04

Beslutsdatum: 2005-07-21

Parter: Privatperson ./ Länstyrelsen i Blekinge län

Beskrivning: Tillsynsavgift för bedrivandet av en anläggning för deponering togs inte ut. Att använda schaktmassor, s k inert avfall, för anläggandet av en betesvall inom en jordbruksrörelse kunde inte i sig uppfylla kriterierna för att utgöra en anläggning för deponering. För att det skall vara fråga om en anläggning måste det, typiskt sett, krävas att åtminstone någon åtgärd av teknisk natur har vidtagits för att möjliggöra verksamheten. Några åtgärder för att åstadkomma en anläggning för verksamheten hade överhuvudtaget inte vidtagits.

Lagrum: 9 kap 6 § miljöbalken (1998:808), MiljöfarlF (1998:899), Förordningen (2001:512) om deponering av avfall (deponeringsförordningen)

Nyckelord: Tillsynsavgift, deponi

M 8552-03

Beslutsdatum: 2005-07-13

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun

Beskrivning: En f d arrendator som bedrivit åkeriverksamhet kunde inte åläggas något saneringsansvar för nedgrävda oljetunnor. Han var inte ansvarig för att ha förvarat tunnor som grävts ned före den 30 juni 1969 då någon faktisk drift inte förekommit. Att han senare bedrivit åkeriverksamhet på samma fastighet utgör inte en aktivitet som kan hänföras till de nedgrävda tunnorna.

Lagrum: 2 kap 8 §, 10 kap 1 och 2 §§, 26 kap 18 § miljöbalken (1998:808), 8 § lagen om införande av miljöbalken (1998:811)

Nyckelord: Efterbehandlingsansvar, faktisk drift

M 8141-04

Beslutsdatum: 2005-06-30

Parter: Privatpersoner ./ 1. Länstyrelsen i Gävleborgs län,
2. RES Skandinavien AB

Beskrivning: Närboende ansågs ha talerätt i mål om tillstånd till vindkraftanläggning. Miljööverdomstolen uttalade att enligt praxis skall

rätten att vara part och att överklaga tillkomma varje person som kan tillfogas skada eller utsättas för annan olägenhet genom den verksamhet för vilken tillstånd söks, om risken för skada eller olägenhet rör ett av rättsordningen skyddat intresse och inte är enbart teoretisk eller helt obetydlig. De närboende bodde ca 1,6 till 3 km från anläggningen, som skulle synas från långt håll och utgöra ett dominerande inslag i miljön. De hade uttryckt oro för buller och skuggning. Olägenheterna ansågs inte vara endast teoretiska eller helt obetydliga.

Lagrum: 16 kap 12 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Talerätt, närboende, vindkraftanläggning

M 5156-04

Beslutsdatum: 2005-06-29

Parter: G Slotts Lax Aktiebolag ./.. 1-5. Privatpersoner, 6. Karlsarvets bya- och skifteslag, 7. Länsstyrelsen i Dalarnas län, 8. Naturskyddsföreningen i Leksand, 9. Västanviks Båtklubb, 10. Västanviks bya- och skifteslag

Beskrivning: Vid tillståndsprövning till utökad fiskodling förelåg inte hinder mot lokaliseringen. Från allmän miljösynpunkt var det dock angeläget att minska belastningen från utsläpp av fosfor och kväve. Möjligheterna var dock begränsade då teknik för att fånga upp foderspill och fekalier saknades. Utsläppen och den miljöpåverkan som de gav upphov till ansågs inte vara av den storleksordning att det fanns hinder mot ett bifall till ansökan enligt 2 kap 9 § miljöbalken.

Lagrum: 2 kap 3, 4 och 9 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Fosfor, kväve, utsläpp, fiskodling

M 3304-04

Beslutsdatum: 2005-06-29

Parter: Staten genom Kriminalvårdsstyrelsen ./.. Miljönämnden i Trelleborgs kommun

Beskrivning: Staten förbjöds genom Kriminalvårdsstyrelsen att dubbelbelägga häktesceller om 10 respektive 7 kvm. Då ventilationen numera uppfyller de riktvärden som anges i Socialstyrelsens allmänna råd om tillsyn enligt miljöbalken - ventilation (SOSFS 1999:25) finner Miljööverdomstolen det utrett att den

dubbelbeläggning som förekommer vid häktet i Trelleborg inte utgör olägenhet för människors hälsa med avseende på ventilationen. Dubbelbeläggning i ett utrymme med en rumsarea om 7 m² får anses utgöra en olägenhet för människors hälsa med avseende på psykisk inverkan av att placera mer än en person i ett trångt utrymme. Med rumsarea avser Miljööverdomstolen golvyta som kan möbleras och användas som ett normalt rum. Utrymmet om 15 - 16 m² utgörs, såvitt framgår av handlingarna, i sin helhet av rumsarea. Dubbelbeläggning i ett utrymme om 15 - 16 m² som utgörs i sin helhet av rumsarea kan inte anses utgöra någon olägenhet för människors hälsa. Att myndigheten hävdar att överbeläggningen var ett riksomfattande problem och att resurser saknades för att lösa problemet saknar betydelse för ansvarsfrågan. Miljööverdomstolen har förståelse för att KVS kan vara nödgad att tillgripa dubbelbeläggning i Extremsituationer som kan uppkomma vid exempelvis massgripanden i samband med upplopp eller liknande. Ett förbud bör därför medge undantag då dubbelbeläggning är synnerligen påkallat av utrymmesskäl eller annan särskild anledning, men endast under en kortare tid. Är situationen sådan att det härutöver krävs dubbelbeläggning får KVS anmäla saken till miljönämnden som då har att överväga om det finns skäl att på det sätt miljönämnden finner lämpligt - medge ytterligare undantag.

Lagrum: 1 kap 3 §, 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 och 9 §§ miljöbalken (1998:808), Socialstyrelsens allmänna råd om tillsyn enligt miljöbalken - ventilation (SOSFS 1999:25)

Nyckelord: Ventilation, olägenhet för människors hälsa, fängelseceller

M 866-05

Beslutsdatum: 2005-06-29

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnadsnämnden i Norbergs kommun

Beskrivning: Hästhållning på en fastighet tilläts. Paddocken var placerad ca 10 m från de närboendes bostadshus och några av dem led av astma och allergi. De råd som miljö- och byggnadsnämnden meddelat är enligt Miljööverdomstolens mening väl avvägda och tillräckliga för att reglera verksamheten så att skada eller olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Djurhållning, hästar

M 3362-04

Beslutsdatum: 2005-06-14

Parter: Kuusakoski Sverige Aktiebolag ./ Länstyrelsen i Norrbottens län

Beskrivning: Tillstånd till befintlig metallåtervinningsverksamhet inom ett skyddsområde för grundvattentäkt beviljades under förutsättning att marken skulle hårdgöras. Detta var en tillräcklig skyddsåtgärd för att förebygga förorening av tälkten vid en olycka och risken för förorening vid normal drift var obetydlig. Även om det vore önskvärt att ingen miljofarlig verksamhet bedrevs inom skyddsområdet får det inte ställas orimliga krav på en verksamhetsutövare som är etablerad på platsen. En omlokalisering av verksamheten skulle medföra betydande kostnader för bolaget.

Lagrum: 2 kap 4 och 7 §§, 9 kap 6 § miljöbalken (1998:808), 5 § och bilaga MiljöfarlF (1998:899)

Nyckelord: Skyddsområde för grundvattentäkt

M 3539-04

Beslutsdatum: 2005-06-01

Parter: 1. Banverket 2. Miljönämnden i Ängelholms kommun ./ Privatpersoner

Beskrivning: Ett behov av att vidta bullerskyddsåtgärder bl.a. i form av en hög, icke genomsiktig bullerskärm längs Väst kustbanan i Skälderviken vägdes mot de försämringar av utsikt som drabbade de närboende. Skärmen fick föras upp med hänsyn till det samhällseliga intresset av att få en godtagbar bullersituation på en belastad bandel.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Buller, bullerbegränsande åtgärder, bullerskärm, utsikt

M 5338-04

Beslutsdatum: 2005-05-23

Parter: Länstyrelsen i Jönköpings län ./ Aktiebolaget Klosters fabriker

Beskrivning: Ett bolag förelades att utreda förekomsten och utbredningen av

polyaromatiska kolväten i marken. I målet uttalade miljödomstolen att för att en verksamhetsutövare som bedrivit en verksamhet skall kunna göras ansvarig för utredning och efterbehandling enligt 10 kapitlet miljöbalken krävs att den faktiska driften pågått efter den 30 juni 1969. En verksamhetsutövare kan emellertid inte göras ansvarig för andra åtgärder och utredningar än de som anses skäligen vid en bedömning enligt 10 kap. 4 § miljöbalken. En samlad bedömning av samtliga föreliggande omständigheter ska göras, vilket kan leda till fullt eller jämkat ansvar. I nu aktuellt fall var det fråga om en skyldighet att vidta utredningar för att fastställa vilka PAH-föreningar från bolagets verksamhet som fortfarande finns kvar på den aktuella fastigheten för att klargöra vilka åtgärder som i ett senare skede behöver vidtas. Det slutliga ansvaret för efterbehandling kan fastställas först då detta underlag är komplett. Bolaget ålades därför att utföra de aktuella undersökningarna.

Lagrums: 10 kap 2, 4 och 8 §§, 26 kap 9 och 22 §§ miljöbalken (1998:808), 8 § lagen om införande av miljöbalken (1998:811)

Nyckelord: PAH, polyaromatiska kolväten, efterbehandlingsåtgärder, faktisk drift

M 4674-04

Beslutsdatum: 2005-05-20

Parter: Miljönämnden i Jönköpings kommun ./ Privatperson

Beskrivning: En man förelades av Miljönämnden i Jönköpings kommun vid vite att upphöra med sådan vedeldning i sin pannanläggning som medförde olägenheter för kringboende. Efter en tid bytte mannen ut pannan mot en miljögodkänd förugn. Två år senare inkom nya klagomål från grannar gällande olägenheter. Enligt Miljööverdomstolens mening kunde föreläggandet enligt sin ordalydelse tolkas så att det gällde förbud att använda just den pannanläggning som fanns i mannens fastighet vid tidpunkten för föreläggandet. Även om nämnden avsett att all vedeldning som stör grannarna skall vara förbjuden framgår detta alltså inte klart av föreläggandet. Otydligheter i föreläggandets utformning eller oklarheter i utredningen i övrigt bör inte tolkas till den enskildes nackdel. Förutsättningar för att döma ut det förelagda vitet saknades således.

Lagrums: 2 kap 3 §, 9 kap 1, 3 och 9 §§, 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Eldning, oklarheter i föreläggande

M 3079-04

Beslutsdatum: 2005-05-17

Parter: Frilac AB:s konkursbo ./ Miljönämnden i Jönköpings kommun

Beskrivning: Fråga om föreläggande enligt miljöbalken att följa villkor i beslut om tillstånd enligt miljöskyddslagen skulle riktas mot ett konkursbo. En grundprincip inom konkursrätten är att ett konkursbo inte ansvarar för konkursgäldenärens förpliktelser. Inom miljörettslig praxis har emellertid ett konkursbo bl.a. gjorts ansvarigt för att omhänderta miljöfarliga ämnen som det förvarat och som det haft rättsliga och faktiska möjligheter att disponera över (jfr KN B 14/98). I den mån en sådan förvaring kan anses ha orsakat föroreningar under tiden efter konkursutbrottet, har konkursboet även kunnat hållas ansvarigt för att vidta vissa efterbehandlingsåtgärder. Då det varit fråga om tillståndsreglerade efterbehandlingsåtgärder har ett konkursbo även ansetts ansvarigt för att fullgöra sådana åtgärder i ett fall då det rört sig om en verksamhet, en deponi, som fortfarande ansetts pågående (KN B 159/93). Då i aktuellt fall ingen egentlig verksamhet hänförlig till tillståndet hade pågått vare sig vid konkursutbrottet eller därefter kunde föreläggande om efterbehandlingsåtgärder inte riktas mot konkursboet i egen- skap av verksamhetsutövare.

Lagrum: 10 kap 2 och 4 §§, 16 kap 2 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 5 § lagen om införande av miljöbalken (1998:811)

Nyckelord: Efterbehandlingsåtgärder, konkursbo

M 9663-03

Beslutsdatum: 2005-04-19

Parter: Privatperson ./ Lunds Kommun

Beskrivning: Fråga om en hyresgäst har rätt till ersättning från en verksamhetsutövare för minskat boendevärde och kostnader för åtgärdande av en störning i en av honom förhyrd bostadslägenhet till följd av störningar enligt miljöbalken. Hyresgäst som satt in nya fönster på grund av trafikbuller till en kostnad av 112 000 kr mer än vad kommunen ansett rimligt kunde ej kräva skadestånd enligt MB av kommunen för den extra kostnaden. Enligt 32 kap. 1 § miljöbalken skall förvisso skadestånd betalas för personskada och sakskada samt ren förmögenhetsskada

som verksamhet på en fastighet har orsakat i sin omgivning. Då den skada hyresgästen lidit berodde på att lägenheten inte uppfyllde kraven enligt JB 12 kap skulle skadeståndsanspråket dock i stället ha riktats mot hyresvärden.

Lagrum: 32 kap 1 § miljöbalken (1998:808), 12 kap 11 och 16 §§ Jordabalken (1970:994)

Nyckelord: Buller, skadestånd, minskat boendevärde

Liknande

fall: NJA 2000 s. 737

Detta är de nytillkomna målen, efterföljande fanns med i den tidigare versionen

M 1305-04

Beslutsdatum: 2005-03-30

Parter: Privatpersoner ./ Miljö- och byggnadsnämnden i Tanums kommun, Vattenfall AB

Beskrivning: Drift av vindkraftverk som saknade bygglov och som ej tillståndsprovats kunde ändå tillåtas om vissa förelägganden följdes. Verket var placerat högt ovanför närmaste bostad vilket förstärkte upplevelsen av störningarna. Skuggeffekter begränsades till max 8 tim/år och buller begränsades till ekvivalent ljudnivån 40 dBA och momentan nivå 55 dBA.

Lagrum: 2 kap 3, 4, 7 och 8 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vindkraftverk, buller, skuggeffekter

M 7689-04 Miljödomstolen i Växjö dom den 28 september 2004 mål M 3121-04

Beslutsdatum: 2005-03-22

Parter: Miljö- och byggnadsnämnden i Mörbylånga kommun, privatpersoner ./ privatpersoner

Beskrivning: Förbud mot hästhållning inom detaljplanelagt område samt föreläggande om att ta bort befintlig stenmur samt elstängsel kring hästhagen upphävdes. Varken elstängslets eller stensemurens syfte var att utestänga allmänheten och i båda fanns öppningar. Hästhållningen tilläts då den hade förekommit sedan 1940-talet och därför inte var någon nyetablering.

Lagrum: 9 kap 3 §, 26 kap 3 och 11 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, hästar, allemansrätt

M 181-04

Beslutsdatum: 2005-03-11

Parter: Banverket ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Ronneby kommun

Beskrivning: Banverket, som betraktades som verksamhetsutövare, förelades vid vite om 100 000 kr att vidta bullerdämpande åtgärder. Tåg passerade en fastighet fyra gånger/natt och 63 dBA hade uppmätts i sovrummen. Detta utgjorde en olägenhet för människors hälsa och föreläggandet ansågs rimligt med hänsyn till störningsnivån och störningsfrekvensen.

Lagrum: 2 kap 3 och 7, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, tåg, Banverket

M 3186-00

Beslutsdatum: 2005-03-03

Parter: Stenungsunds kommun genom Tekniska myndighetsnämnden i Stenungsunds kommun, privatpersoner ./ Renova Aktiebolag

Beskrivning: Miljööverdomstolen ger liksom tidigare instans Renova AB tillstånd att ta emot och kompostbehandla 20 000 ton förorenad jord på kretsloppsanläggningen Kläpp i Stenungsund. Platsen var mest lämplig då fastigheten sedan tidigare var godkänd för avfallshantering. Kontrollen av påverkat dagvatten från anläggningen utökades i ett ytterligare provisoriskt villkor till att gälla fler ämnen utöver de tidigare föreskrivna.

Lagrum: 2 kap 1, 3 och 4 §§, 15 kap och 3 §§, 22 kap 27 § miljöbalken (1998:808), 5 § MiljöfarlF 1998:899.

Nyckelord: Farligt avfall, kompostbehandling

M 8696-04

Beslutsdatum: 2005-03-02

Parter: Privatperson ./ Höganäs kommun

Beskrivning: En ägare till fastighet inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna vattenanläggning påfördes anläggningsavgift för spillvattenavlopp. Då fastigheten låg inom ett tätbebyggt detaljplanelagt område var kraven på en väl fungerande vattenförsörjning höga och det bästa sättet att tillgodose detta behov var genom den allmänna spillvattenanläggningen.

Lagrum: 9 § VAL (1970:244), 2 kap 7 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Avlopp, anläggningsavgift

M 1290-04

Beslutsdatum: 2005-02-17

Parter: Almer Oil & Chemical Storage AB ./ Byggnads- och miljönämnden i Gävle kommun

Beskrivning: Bolaget ålades att betala miljöstraffavgift på 150 000 kr efter att ha mellanlagrat spillolja som ansågs utgöra farligt avfall. Hanteringen påbörjades innan sex veckor förflutit från då bolagets anmälan om lagringen lämnats in. Att bolaget dessförinnan fått ett muntligt godkännande från kommunen ändrade inte bedömningen.

Lagrum: 15 kap 1 §, 30 kap 1 och 3 §§ miljöbalken (1998:808), 5 § MiljöfarlF 1998:899, Miljö-avgF 1998:950, AvfallsF 2001:1063, 1993:1268 SpilloljeF.

Nyckelord: Farligt avfall, spillolja

M 293-04 Miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt dom den 18 december 2003 i mål M 556-03

Beslutsdatum: 2005-02-09

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Uppsala kommun ./ privatpersoner

Beskrivning: Villaägarna värmer sitt hus med en kombipanna från 1986 som kan drivas med såväl ved som el via el-patron. Pannan är inte miljögodkänd och har ingen tillkopplad ackumulatortank. Grannarna har under en längre tid klagat på vedeldningen vilken man påstår ger upphov till svart, stickande rök och att stora askflagor tidvis yr omkring. Miljööverdomstolen sammanfattar att eldningen i den aktuella vedpannan, som saknar ackumulatortank och som inte uppfyller Boverkets byggregler för nyinstallation av vedpannor i tätort, sedan en

längre tid föranlett klagomål från närboende grannar. Således finns enligt Miljööverdomstolen skäl att anta att vedeldningen kan medföra olägenheter för närboendes hälsa. Miljööverdomstolen finner därmed att det är miljömässigt motiverat att förbjuda användningen av pannan i dess nuvarande utformning, eftersom det finns alternativ som inte är orimliga att genomföra.

Lagrum: 2 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vedeldning, lukt

M 7839-03

Beslutsdatum: 2005-02-08

Parter: Privatperson ./ Aktelo Aktiebolag, Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Beskrivning: Efter anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken förbjöd länsstyrelsen uppförandet av en radiomast, varefter miljödomstolen upphävde förbudet. Miljödomstolens dom överklagades av en enskild person. Miljööverdomstolen avvisade överklagandet eftersom prövningen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken tar sikte på skyddet av naturmiljön, som är ett allmänt intresse, och rätt att föra talan mot en dom med åberopande av ett allmänt intresse normalt sett inte tillkommer en enskild klagande.

Lagrum: 12 kap 6 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Radiomast, talerätt, allmänt intresse

Liknande fall: M 3550-00, RÅ 1983 2:85, RÅ 1997 not 257

M 508-03

Beslutsdatum: 2005-01-27

Parter: Holmen Paper Aktiebolag ./ tillstånd

Beskrivning: Ansökan om tillstånd till ändring av verksamheten vid Bravikens Pappersbruk i Norrköpings kommun; fråga om transportvillkor ska ändras och i stället formuleras så att bolaget åläggs att utreda transporterens miljöpåverkan och möjligheterna att minska denna påverkan genom andra transportmedel.

Lagrum: 2 kap 3 §, 16 kap 7 §, 22 kap 25 § miljöbalken (1998:808), lagen (2001:1080) om motorfordons avgasrening.

Nyckelord: Transportvillkor, följdföretag, miljökonsekvenser, miljöfarlig verksamhet

M 42-04

Beslutsdatum: 2005-01-21

Parter: Länsstyrelsen i Blekinge län ./ Karlshamns kommun

Beskrivning: Fråga huruvida Karlshamns kommun drivit tillståndspliktig verksamhet avseende en schaktdeponi. Miljööverdomstolen fann att deponin inte omfattades av den tillståndsplikt som införts eftersom det var fråga om en deponi, som inte skulle fortsätta verksamheten efter år 2008 utan istället avslutas enligt en avslutningsplan. Verksamhetsutövaren var därför inte skyldig att lämna miljörapport och grund för att ta ut en miljö-sanktionsavgift förelåg således inte.

Lagrum: 26 kap 20 § miljöbalken (1998:808), förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 38 §, 39 §, 40 §, 41 § och 42 § förordningen (2002:512) om deponering av avfall.

Nyckelord: Miljösanktionsavgift, schaktdeponi

M 91-04

Beslutsdatum: 2005-01-20

Parter: Miljö- och byggnadsnämnden i Sunne kommun ./ Ålands Fiskförädling AB, Länsstyrelsen i Värmlands län

Beskrivning: Tillstånd enligt miljöbalken till kassodling av regnbågslox; fråga hur stor den årliga produktionen av fisk får vara mot bakgrund av utsläppen av fosfor och kväve. Kassodling av regnbåge i två odlingslägen har ansetts tillåtlig med hänsyn till att tillståndets giltighetstid och odlingsvolymen har begränsats. Som villkor för tillståndet har s.k. foderkoefficienter föreskrivits som begränsningsvärden. Tillståndet har även förenats med skyldighet att utföra kompensationsåtgärder genom anläggande av våtmarker.

Lagrum: 9 kap 6 § och 16 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Laxodling, fosfor, kväve

Liknande

fall: M 8370-02

M 1607-04

Beslutsdatum: 2005-01-17

Parter: Privatpersoner ./.. Söderslätts Vind AB, Bjäresjö Vind AB, Länsstyrelsen i Skåne län

Beskrivning: Trots ett avstånd på 626 m från närmaste bostadshus gavs tillstånd till två 79 m höga vindkraftverk under förutsättning att ljudnivån inte översteg 40 dBA och att åtgärder skulle vidtas vid eventuella skuggbildningar. Då det redan fanns åtta etablerade vindkraftverk inom samma område ansågs inte landskapsbilden bli påverkad av ytterligare två verk.

Lagrum: 1 kap 1 §, 2 kap 3, 4, och 7 §§, 6 kap 7 och 9 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vindkraftverk, landskapsbilden

M 5040-03 Miljödomstolens vid Vänersborgs tingsrätt dom den 27 maj 2003 i mål nr M 157-02

Beslutsdatum: 2005-01-13

Parter: Proegg Aktiebolag ./.. Miljö- och byggnämnden i Lidköpings kommun, privatpersoner

Beskrivning: Miljööverdomstolen höll syn på platsen och konstaterar att anläggningen är belägen i typisk jordbruksbygd. Olägenheter i form av lukt från djurhållning får i viss mån tålas i en jordbruksbygd och det nödvändiga skyddsavståndet kan enligt Miljööverdomstolen variera beroende på bland annat djurhållningens art. Miljööverdomstolen anser vidare att den utvecklade teknik som bolaget använder vid driften av verksamheten medför att de störningar i form av luktolägenheter som kan förväntas kommer att ligga på en för även de närmaste grannarna acceptabel nivå. Miljööverdomstolen anser således att den valda lokaliseringen kan godtas med de av miljö- och byggnämnden meddelade föreskrifterna. Bolagets överklagande bifalles således.

Lagrum: 2 kap 3 och 4 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, höns, luktstörning

M 2073-03 Stockholms tingsrätts, avd. 9, miljödomstolen, dom 2003-02-17 i mål nr M 275-01

Beslutsdatum: 2005-01-12

Parter: Örebro Läns Flygplats Aktiebolag ./ Miljönämnden i Örebro kommun, privatpersoner

Beskrivning: Bolaget som driver verksamhet på Örebro flygplats är skyldigt att utföra bullerbegränsande åtgärder i bostäder när den maximala ljudnivån regelbundet tre gånger per dygn överstiger vissa angivna värden. Miljööverdomstolen fann att regelbundet i detta fall, när störningar i liten utsträckning förutses under natten, bör vara när en störning inträffar tre till fyra gånger per vecka och flertalet veckor under ett kalenderår.

Lagrum: 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, flygplats, regelbunden störning

Liknande

fall: MÖD M 4542-00, MÖD M 904-03

M 440-04 Miljödomstolens vid Växjö tingsrätt dom 22 december, 2003 i mål M 83-03

Beslutsdatum: 2005-01-12

Parter: Privatpersoner ./ Länsstyrelsen i Skåne län, privatperson

Beskrivning: Länsstyrelsen och miljödomstolen tyckte att smärre avsteg från kommunens policy om vindkraftetablering kan accepteras och gav tillstånd till en gruppstation. Miljööverdomstolen fastslår nu att kommunens översiktsplan måste ges tyngd och upphäver ett godkännande av två vindkraftverk med hänsyn till såväl risk för störningar för boende inom några hundra meter som betydande påverkan på det flacka jordbruksområdet.

Lagrum: 2 kap 4 § 2 st. miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vindkraftverk, översiktsplan, buller, landskapsbilden

M 9015-03

Beslutsdatum: 2004-12-21

Parter: Länsstyrelsen i Kalmar län ./ Mönsterås kommun

Beskrivning: En deponis aktiva fas består av både driftfas och efterbehandlingsfas. Driftfasen omfattar tiden från det första tillfället då avfall tas emot fram till dess att deponin är sluttäckt, och den därpå följande efterbehandlingsfasen avser den tid då aktiva åtgärder för utsläppsbegränsning och kontroll genomförs. Verksamhetsutövaren har ett efterbehandlingsansvar för depo-

nin i minst 30 år efter sluttäckning. Mot bakgrund av detta anser Miljööverdomstolen att ett tillstånd för deponering av avfall normalt måste anses reglera hela den aktiva fasen. Depo- nin för farligt avfall vid Möreskog betraktas därför som en fortgående miljöfarlig verksamhet trots att den numera är slut- täckt. Avgiftsbeloppet skall bestämmas utifrån den faktiskt till- förda mängden farligt avfall.

Lagrum: 9 kap 1 § miljöbalken (1998:808), 2 kap 1 § förordningen (1998:940) för avgifter för prövning och tillsyn enligt miljö- balken (FAPT), 3 §, 33 § och 36 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall.

Nyckelord: Farligt avfall, efterbehandlingsansvar

M 2084-03 Miljödomstolens Vänersborgs tingsrätt dom mål M 296-00 och M 337-00

Beslutsdatum: 2004-12-15

Parter: Varbergs Bostadsaktiebolag ./ Miljö- och räddningsnämnden i Varbergs kommun

Beskrivning: Miljödomstolen tyckte att risken för drag gjorde att vädrings- fönster inte var en godtagbar lösning för att tillgodose behovet av ventilation i lägenheten. Med stängda vädringsfönster upp- fyllde lägenheten inte kraven i SOSFS (1999:25). Miljö- överdomstolen anser att Socialstyrelsens riktvärden om venti- lation i lägenheter är rimliga och skäliga. Därför var det rätt av kommunen att kräva en utredning av det allmännyttiga bo- stadsbolaget. Rekommendationer i Socialstyrelsens allmänna råd utesluter dock inte att de mål som anges i en författning uppnås på något annat sätt. Bostadsbolaget får därför chansen att visa om vädringsluckor räcker för att ordna ventilationen i en fastighet.

Lagrum: 9 kap 3 och 9 §§, 26 kap 9, 21, 22 och 29 §§ miljöbalken (1998:808), 33 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Socialstyrelsens allmänna råd om termiskt inomhusklimat (SOSFS 1988:2), Socialstyrelsens allmänna råd om tillsyn enligt miljöbalken – ventilation (SOSFS 1999:25).

Nyckelord: Ventilation, vädringsfönster

M 1810-04

Beslutsdatum: 2004-12-01

Parter: Eka Chemicals AB ./.. tillstånd

Beskrivning: Eka överklagade miljödomstolens deldom avseende villkoret för utsläpp till vatten från jordbehandlingsanläggningen. Miljödomstolen hade utformat villkoret så att pumpning av avloppsvatten från jordbehandlingsanläggningen skall avbrytas om kvicksilverhalten i utgående vatten från den centrala reningsanläggningen överstiger 10 mikrogram. Enligt bolaget bör avbrottet i behandlingen i stället knytas till Hg-anläggningen och inte till den centrala reningsanläggningen, när kvicksilverhalten i utgående vatten från Hg-reningen överstiger 30 mikrogram per liter. Miljööverdomstolen anser att de båda villkorsalternativen är i stort sett likvärdiga. Bolagets alternativ knyter dock direkt an till den reningsanläggning i vilken den absoluta merparten av kvicksilvret avskiljs. Miljööverdomstolen ändrar därmed villkoret till bolagets förslag och påpekar att bolagets redovisning visar att kvicksilverhalten under ca 80 procent av tiden understiger 10 mikrogram per liter. Miljööverdomstolen förutsätter därför att bolaget även fortsättningsvis strävar efter att utsläppen blir så små som möjligt.

Lagrum: 24 § miljöskyddslagen (1969:387), förordningen (2002:1060) om avfallsförbränning, 17 § jämte bilaga 4 Naturvårdsverkets föreskrifter om avfallsförbränning (NFS 2002:28).

Nyckelord: Kemikalier, kvicksilver

M 6175-04

Beslutsdatum: 2004-11-29

Parter: Privatperson ./.. AJS Skärgårdskryssning

Beskrivning: Tillstånd enligt miljöbalken till utbyggnad av befintlig kaj och utläggning av två flytbryggor på fastighet i Värmdö kommun; fråga bland annat om påstådda sanitära olägenheter för grannfastighet ska stoppa projektet.

Lagrum: 2 kap och 11 kap miljöbalken (1998:808), lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Nyckelord: Flytbryggor, sanitär olägenhet

M 4217-03

Beslutsdatum: 2004-11-29

Parter: Privatpersoner ./.. Länsstyrelsen i Skåne län, privatpersoner

Beskrivning: Trots att miljödomstolen ansåg att uppförandet av kycklingstallet skulle medföra viss negativ påverkan på landskapsbilden delade domstolen länsstyrelsens bedömning att placeringen är godtagbar. Bönderna fick således tillstånd till hållande av högst 87 300 kycklingar i nybyggt stall på jordbruksfastigheten i Svalövs kommun. Ett par som köpt en avstyckad tomt av bönderna och uppfört sitt bostadshus 290 meter från den planerade stallbyggnaden överklagade domen och anförde att deras och allmänhetens utsikt över de gamla gravhögar i området förstördes. Miljööverdomstolen delar dock miljödomstolens bedömning och avslår överklagandet.

Lagrum: 7 kap miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, höns, landskapsbilden

M 2337-04

Beslutsdatum: 2004-11-25

Parter: Privatpersoner ./.. Söraby Tjur AB, Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun

Beskrivning: Mellan stallbyggnaden där 300 tjurar skulle födas upp och de närmsta grannarnas bostadsfastigheter var det 70 respektive 100 meter. Miljööverdomstolen ansåg det antagligt att den planerade djurhållningen skulle komma att bedrivas så att framförallt lukt kunde innebära betydande olägenhet för grannarna. Olägenheter i form av lukt från djurhållning får i viss mån tålas i en jordbruksbygd och nödvändiga skyddsavstånd kan därför variera. När det gäller utökning eller förändring av djurhållning på en jordbruksfastighet kan ett avstånd under 500 meter accepteras. På aktuell fastighet hade dock aldrig någon djurhållning bedrivits. När avståndet blir så litet som 70-100 meter måste det enligt Miljööverdomstolen finnas mycket starka skäl för att finna den anmälda djurhållningen acceptabel. Då bolaget inte gjort annat gällande än att man ansåg fastigheten med dess byggnader lämpliga så ansåg miljööverdomstolen inte skälen starka nog varför bolaget förbjöds att bedriva den anmälda tjurverksamheten.

Lagrum: 2 kap 3 § och 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, nötboskap, lukt

M 5263-04

Beslutsdatum: 2004-11-22

Parter: Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun ./.
privatpersoner

Beskrivning: Ett vitesföreläggande om anläggande av trekammarbrunn och markbädd har omformulerats till att avse förbud mot utsläpp av allt avloppsvatten med hänsyn till att det inte kan uteslutas att en godtagbar rening av avloppsvattnet kan uppnås med andra metoder än de förelagda.

Lagrum: 2 kap 3 § och 7 §, 9 kap 7 §, 26 kap 9 § och 14 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: BDT-vatten, avlopp

M 7488-03

Beslutsdatum: 2004-11-19

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Halmstads kommun ./.
Stena Fragmentering AB

Beskrivning: Ett bolag hade samlat in balpressade bilar och mellanlagrat dessa på en särskild plats inom ett industriområde. Miljööverdomstolen ansåg att begreppet anläggning för mellanlagring måste bestämmas med hänsyn till den enskilda verksamhetens art och de åtgärder som vidtagits i fallet var tillräckliga för att en anläggning för mellanlagring av avfallet skulle anses föreligga. Då anmälan inte gjorts innan anläggningen påbörjades och då det inte ansågs oskäligt att ta ut miljöstraffavgift för överträdelsen fann miljööverdomstolen att bolaget skulle påföras sådan avgift.

Lagrum: 30 kap 1 § miljöbalken (1998:808), 21 § 1 p förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Nyckelord: Avfall, mellanlagring, miljöstraffavgift

M 7283-03

Beslutsdatum: 2004-11-15

Parter: Privatpersoner ./.. Bofors Jägargille, Länsstyrelsen i Örebro län

Beskrivning: Vid en omprövning av verksamheten vid en skjutbana föreskrev Miljööverdomstolen att tidigare meddelade villkor om blysanering skulle införas i det befintliga tillståndsbeslutet.

Sedan tillståndshavaren därefter begärt omprövning av villkoren upphävde miljödomstolen dessa. Domstolen ansåg att det var uppenbart att villkoren var strängare än nödvändigt. Domstolen anförde att det inte framgick av villkorstexten till vilken grad rening måste ske och att osäkerheten beträffande lämplig teknik, dess kostnad och effektivitet var alltför stor. Domstolen tillade att det dock fanns skäl för tillsynsmyndigheten att bevaka frågan och att en eventuell omprövning för att föreskriva villkor för ett omhändertagande av bly kan tas upp då det finns lämplig beprövad teknik. Sedan några närboende överklagat domen och yrkat att villkoren skulle kvarstå oförändrade, har Miljööverdomstolen avslagit överklagandena.

Lagrum: 2 kap 1, 3 och 7 §§, 24 kap 8 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Skjutbanor, blysanering, bly

Liknande

fall: MÖD M 161-00

M 2824-04

Beslutsdatum: 2004-11-12

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Östhammars kommun

Beskrivning: Kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd förelade fastighetsägaren att inom viss tid ”redovisa uppgifter och handlingar med förslag till lösning för behandling av avloppsvatten från avloppsanläggning med vattentoalett så att miljöbalkens föreskrifter om avloppsanläggningar enligt 12 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd efterlevs”. Miljööverdomstolen anser inte att åberopade föreskrifter, 2 kap. 3 § och 26 kap. 9, 19 och 21 §§ miljöbalken, eller andra föreskrifter i balken ger något uttryckligt stöd för att ålägga fastighetsägaren att till nämnden inkomma med förslag till lösning av avloppsfrågan. Miljööverdomstolen ifrågasätter vidare om ett sådant föreläggande över huvud taget är lämpligt och ändamålsenligt när det som i detta fall riktas mot en privatperson. Enligt Miljööverdomstolen bör ett föreläggande utformas så att fastighetsägaren får ett tydligt besked om vad han skall göra för att efterkomma det i 12 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och miljöskydd upptagna förbudet att släppa ut avloppsvatten som inte genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Det aktuella föreläggandet motsvarar inte de krav som av rättssäkerhetsskäl måste ställas på en förpliktelse av det slag som här är aktuellt, varför miljööverdomstolen undan-

röjde föreläggandet och återförvisade målet till miljönämnden för utformning av ett nytt föreläggande.

Lagrum: 2 kap 3 § och 26 kap 9, 19 och 21 §§ miljöbalken (1998:808), 12 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Nyckelord: Föreläggande, preciserat föreläggande, BDT-vatten, avlopp

Liknande

fall: M 8011-03

M 8011-03

Beslutsdatum: 2004-11-12

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Lerums kommun ./ Ekåsa samfällighetsförening

Beskrivning: Lerums miljönämnd förelade en samfällighetsförening vid vite om 200 000 kronor att inom en månad inkomma med förslag på hur föreningens avloppsanläggning skall förbättras. Miljööverdomstolen delar underinsatsernas bedömning att ett föreläggande fortfarande måste vara precist och tydligt. Miljööverdomstolen fastslår att kunskapskravet är så allmänt att det inte tar över de krav som från rättssäkerhetssynpunkt måste ställas på utformningen av ett tillsynsföreläggande. Av ett sådan föreläggande bör liksom tidigare klart framgå vad adressaten har att iakta och det är tillsynsmyndighetens sak att precisera detta. Då aktuellt föreläggande uppenbarligen varken är tydligt eller preciserat med avseende på vad föreningen faktiskt har att prestera avslår miljööverdomstolen överklagandet.

Lagrum: 2 kap 2 § och 26 kap 9, 19 och 22 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Föreläggande, preciserat föreläggande, BDT-vatten, avlopp

Liknande

fall: M 2824-04

M 679-04

Beslutsdatum: 2004-11-09

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnadsnämnden i Orusts kommun

Beskrivning: Orust kommuns renhållningsordning stadgar att slamtömning skall ske en gång per år för årshus samt för fritidshus med wc anslutet till anläggningen. En fritidshusägare på norra Orust

sökte dispens från den årliga tömningen och anförde att de var två personer som bara nyttjade huset sporadiskt maj, juni, september och mer frekvent i juli och augusti. Klaganden menade därför att tömning vartannat år räcker. Samtliga instanser avslår fastighetsägarens talan. Miljödomstolen påpekade även att miljööverdomstolen i ett tidigare fall medgett längre tömningsintervall, och att motiveringen då var att fastigheten bara nyttjades tre veckor per år samt att avloppsanordningen var dimensionerad för åretruntbruk. Miljödomstolen konstaterade att klagandens bruk av sin fastighet inte på ett slående sätt avviker från normalt användande av fritidsfastighet samt att särskilda skäl för dispens inte förelåg med hänsyn till anläggningens tekniska utformning.

Lagrum: 15 kap 8, 11 och 18 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Avlopp, slamtömning

Liknande fall: M 3636-02

M 343-04 Miljödomstolen vid Stockholms tingsrätts dom 2003-12-12 i mål M 316-02

Beslutsdatum: 2004-11-02

Parter: Privatperson ./ Bygg- och miljönämnden i Nyköpings kommun, privatperson

Beskrivning: En hästhage ca 370 meter från klagandens fastighet ansågs av klaganden utgöra en olägenhet i form av allergier och tillkomsten av ohyra. Länsstyrelsen och Miljödomstolen ansåg att även om klagandens son lider av allergi mot hästar så kan inte hästhållningen anses medföra sådan olägenhet som avses i 9 kap 3 § miljöbalken. Miljööverdomstolen anser dock att det kan ifrågasättas om det över huvud taget är förenligt med planbestämmelserna att ge tillstånd till djurhållning på mark som enligt planen angivits som parkmark. Rätten påpekar även att vid tillståndsprövning gäller att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd är skyldiga att beakta de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Även fråga om tillståndets förenlighet med planbestämmelser samt skyldigheten att upprätta miljökonsekvensbeskrivning.

Lagrum: 2 kap. 1 § och 4 §, 6 kap. 1 § första stycket, 9 kap. 11 § och 16 kap. 4 § miljöbalken (1998:808), 17 kap. 4 § plan- och bygglagen (1987:10), 39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 2 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Nyckelord: Djurhållning, hästar, detaljplanelagt område, MKB

M 1293-03

Beslutsdatum: 2004-10-28

Parter: Privatpersoner ./ Trelleborgs kommun

Beskrivning: Pingsthelgen 1999 blev Trelleborgs kommun varse en hittills okänd förbindelseledning mellan avloppsvattennätet och dricksvattenledningen. Ett stopp orsakade att avloppsvatten kontaminerade dricksvattnet. Tre kommunområden drabbades av det smutsiga vattnet och fastighetsägare drabbades av bland annat magbesvär, hudbesvär och ögonklåda. Nämnden beviljade sökandena ersättning för minskat boendevärde då fastigheterna inte kunnat utnyttjas fullt ut. De tre fastighetsägarna tillerkändes 10 000 kronor respektive 8 000 kronor i ersättning. Miljööverdomstolen poängterar att kommunens agerande förvisso syftat till att garantera drickbart vatten och undanröja fastighetsägarnas men samtidigt orsakat den oro som fastighetsägarna känt för dricksvattenkvalitén. Miljööverdomstolen fastställer därmed va-nämndens beslut om ersättning för minskat boendevärde.

Lagrum: 29 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar.

Nyckelord: Oro från allmänheten, förorenat dricksvatten, skadestånd

M 4242-03

Beslutsdatum: 2004-10-21

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Skövde kommun, privatpersoner ./ privatperson

Beskrivning: Föreläggande om begränsning av vedeldning. Med hänsyn till risken för olägenheter för människors hälsa har småskalig vedeldning förbjudits under perioden 1 maj - 30 september och övrig tid begränsats till två tillfällen per vecka och högst fyra timmar per tillfälle. Eldning får inte heller ske under inversion och endast torr och ren ved eller motsvarande bränsle får användas.

Lagrum: 2 kap 3, och 7 §§, 9 kap 1 och 3 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vedeldning, rök, kolväten

M 9292-03

Beslutsdatum: 2004-10-05

Parter: Miljö-, bygg- och hälsoskyddsnämnden i Arvidsjaurs kommun
./.. privatperson

Beskrivning: En enskild näringsidkare påfördes en miljöstraffavgift på 5000 kr för att ha tagit en lokal där allmänheten erbjöds hygienisk behandling i bruk, utan att anmälan gjorts till den behöriga kommunala nämnden. Näringsidkaren överklagade beslutet. Innan lagakraftgående avgörande förelåg i målet skedde en lagändring genom vilken avgiften för den aktuella överträdelsen ändrades till 1000 kr. Miljööverdomstolen sänkte, med en analog tillämpning av 5 § andra stycket lagen om införande av brottsbalken, miljöstraffavgiften till det lägre beloppet. I målet var även fråga om massagebehandling innefattades i begreppet hygienisk behandling i 38 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Lagrum: 30 kap 1, 2, och 3 §§ miljöbalken (1998:808), 38 § förordningen (1988:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 5 § andra stycket lagen (1964:163) om införande av brottsbalken.

Nyckelord: Miljöstraffavgift, nedsättning av miljöstraffavgift, hygienisk behandling

Liknande

fall: M 10313-02, M 98-01*, M 102-00*, 102-00*, M 1554-04

M 602-04

Beslutsdatum: 2004-09-10

Parter: Privatpersoner ./.. Miljö- och byggnämnden i Melleruds kommun

Beskrivning: Ett par med fritidsfastighet i Melleruds kommun fick totaldispens från sophämtning. Transporten av soporna krävde färd med båt cirka 400 meter eller gång till fots cirka 40 till 45 minuter med soporna till en avlämningsplats. Miljööverdomstolen konstaterar det därmed vara förenat med vissa svårigheter för paret att i praktiken utnyttja den renhållningsservice som erbjuds av kommunen. Då det är fråga om en ringa mängd avfall som makarna borde kunna omhänderta själva på ett betryggande sätt föreligger därför särskilda skäl för dispens.

Lagrum: 15 kap 8 § 3 st. miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Sophämtning, dispens

Liknande

fall: M 6222-00, 1055-01, 290-02, 2540-02, med olika utfall.

M 3189-03

Beslutsdatum: 2004-09-02

Parter: Privatperson ./ Läkemedelsverket

Beskrivning: En näringsidkare hade hos Läkemedelsverket nekats registrering av två produkter, Näckens Myggolja och Näckens Hästskydd, som kosmetiska och hygieniska produkter. Efter att ha överklagat beslutet till miljödomstolen och där fått avslag överklagade näringsidkaren till Miljööverdomstolen. Miljööverdomstolen konstaterade inledningsvis att miljödomstolen enligt 20 kap. 2 § andra stycket miljöbalken varit behörig att pröva överklagandet, enär förordningen (1993:1283) om kosmetiska och hygieniska produkter meddelats med stöd i 14 kap. 24 § miljöbalken. I sak konstaterade Miljööverdomstolen att det redan av definitionen av kosmetiska och hygieniska produkter i 1 § nämnda förordning framgick att det användningsområde som en tillverkare eller importör av en produkt tänkt sig att denna skall ha är av avgörande betydelse vid fastställandet av hur den skall klassificeras. Miljööverdomstolen delade därför miljödomstolens bedömning att de aktuella produkterna inte kunde klassificeras som kosmetiska och hygieniska produkter.

Lagrum: 14 kap 24 § och 20 kap. 2 § miljöbalken (1998:808), 1 § och 7 § förordningen (1993:1283) om kosmetiska och hygieniska produkter, förordningen (2000:338) om biocidprodukter.

Nyckelord: Hygieniska produkter, kosmetiska produkter, registrering

Liknande

fall: M 1055-01

M 904-03

Beslutsdatum: 2004-08-31

Parter: Luftfartsverket, Stockholm-Arlanda flygplats, privatpersoner ./ Länsstyrelsen i Stockholms län, privatpersoner

Beskrivning: Fråga om vad som utgör regelbunden störning. Luftfartsverket förpliktas att bullerisolera bostadshus närliggande Arlanda flygplats. Miljööverdomstolen delar miljödomstolens uppfattning om att regelbundenhet skall tolkas efter vad som är rim-

ligt från störningssynpunkt. Regelbundenhet bör avse ett tidsperspektiv som medför att störningen blir av viss dignitet. Miljööverdomstolen instämmer därför i miljödomstolens slutsats att en fastighet är berättigad till åtgärder om tre eller fler bullerhändelser med en maximal ljudnivå om minst 80 dBA förekommer under minst 150 dygn under ett kalenderår.

Lagrum: 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, bullerbegränsande åtgärder, Arlanda, regelbunden störning

Liknande

fall: M 4542-00

M 2624-03

Beslutsdatum: 2004-08-20

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnadsnämnden i Ekerö kommun

Beskrivning: Föreläggande för fastighetsägare att ansluta fastighet till kommunalt va-nät mm. Bedömningar vid bestämmande av vitesbelopps storlek.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 1 och 7 §§, 26 kap. 9 § miljöbalken (1998:808), 3 § lag (1985:206) om viten.

Nyckelord: BDT-vatten, anslutning till va-nät, vitesbelopps storlek

M 3011-03

Beslutsdatum: 2004-07-19

Parter: Länsstyrelsen ./ NCC AB

Beskrivning: NCC AB ansökte vid Länsstyrelsen om tillstånd för fortsatt och utökad verksamhet vid en bergtäkt, öppnad 1989, i Vännäs kommun. Tillstånd gavs men bullervillkoren skärptes gällande krossning, med motiveringen att krossningens så kallade rena toner anses mer störande än bredbandigt buller. Bolaget överklagade bullervillkoret, liksom vibrationsriktvärdet vid sprängning. Miljödomstolen ansåg att de faktiskt uppmätta bullernivåerna skall avgöra arbetstidens förläggning. Krossning skulle även få bedrivas dygnet runt, under förutsättning att de föreskrivna bullernivåerna hålls. Det åligger bolaget att genom regelbundna mätningar kontrollera förekomsten av hörbara toner och anpassa bullernivån efter mätresultatet. Länsstyrelsen överklagade domen. Förvisso även bolaget, men inte i rätt tid

så dess ändringsyrkande avvisades. Miljööverdomstolen anser inte att krossning tarvar strängare bullerkrav än vad miljödomstolen bestämt. Miljööverdomstolen anser dock att en begränsning av vibrationsnivåerna vid sprängning från 4 mm/s till 2,55 mm/s innebär en miljömässig nytta i form av minskade olägenheter för omkringboende.

Lagrum: 2 kap miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Bergtäkt, buller, vibrationer, krossning, sprängning

M 9178-02

Beslutsdatum: 2004-07-05

Parter: Airtrends International AB ./.. privatpersoner

Beskrivning: Det är inte vindkraftverkens storlek som avgör om tillstånd kan ges utan de störningar som de kan medföra. Med ändring av underinstansernas beslut ger Miljööverdomstolen tillstånd till uppförandet av sex vindkraftverk i grupper om tre i Lund och Eslöv. Trots att en av bostäderna ligger 400 meter från ett av vindkraftverken säger Miljööverdomstolen i motsats till underinstansen ja till vindkraftverken. En generellt angiven avståndsgräns mellan vindkraftverk och bostäder är endast en riktlinje för bedömningen. De faktiska förhållandena i varje enskilt fall är avgörande. Det är enligt Miljööverdomstolen inte vindkraftverkens storlek i sig utan de störningar som de kan medföra som skall bedömas. Inverkan på landskapsbilden är relativt måttlig. Sökanden slipper redovisa alternativ lokalisering.

Lagrum: Miljöskyddslagen, naturresurslagen, miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vindkraftverk, lokalisering, landskapsbilden

Liknande

fall: M 9282-02, M 3554-02, M 623-02

M 3343-03

Beslutsdatum: 2004-07-01

Parter: Privatperson ./.. privatpersoner, Länsstyrelsen i Skåne län

Beskrivning: Fråga om val av plats för djurhållningen av 32 mjölkkor och 32 ungdjur i befintligt stall, samt av uppförande av ett kycklingstall för 90 000 slaktkycklingar. Miljööverdomstolen anser att den plats som angivit sin ansökan är belägen på ett sätt som

gör att risken för störningar för de närboende i form av lukt och buller är liten. Den föreslagna lokaliseringen kan endast anses medföra en måttlig påverkan på landskapsbilden i området. Domstolen poängterar också att det är fråga om en utpräglad jordbruksbygd för vilken detta slags anläggningar inte kan anses främmande. Miljööverdomstolen konstaterar förvisso att den av klagandena föreslagna lokaliseringen förefaller mer lämplig ur störningssynpunkt, men att en sådan lokalisering är förenad med sådana ökade kostnader och olägenheter för verksamhetsutövaren att den ej kan anses rimlig.

Lagrum: Miljöskyddslagen, naturresurslagen, numera upphävda och motsv. 2 kap 4 och 7 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, lokalisering, lukt, buller, landskapsbilden

M 8976-02

Beslutsdatum: 2004-07-02

Parter: Privatpersoner ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad

Beskrivning: Påstående om inträngande tobaksrök i bostadslägenhet från storrökande grannar föranledde ej åtgärd då rökdoft ej kunde förnimmas av besökande miljöinspektör då granne provrökte sju cigaretter under 1,5 timme. Miljööverdomstolen håller med miljödomstolen om att krav på ytterligare mättillfällen eller mätmetoder inte behövde ställas.

Lagrum: 9 kap 3 § och 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Röktest

Liknande

fall: M 86-02*

M 4939-03

Beslutsdatum: 2004-06-29

Parter: Privatperson ./privatpersoner, Miljö- och byggnämnden i Kramfors kommun

Beskrivning: Vedverksamheten på fastighet i Kramfors skapade olägenheter för intilliggande grannen. Till skillnad mot underinstanserna ansåg Miljööverdomstolen att verksamheten inte orsakade obetydliga störningar för grannen och att miljönämndens föreläggande att sätta upp ett plank inte var tillräckligt för att

skydda den störda grannen från vedhanteringen. Bland annat ansågs att de aktuella fastighetsägarna skulle åläggas att städa upp i området. Målet återförvisades för skärpning av föreläggandet.

Lagrum: 2 kap och 26 kap miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vedhantering

M 2303-04

Beslutsdatum: 2004-06-29

Parter: Nail Studio ./ Miljönämnden i Hässleholms kommun

Beskrivning: Socialstyrelsen kräver separat handfat i en nagelstudio och även Miljööverdomstolen ansåg att nagelskulptriserna måste installera en tredje vask i lokalen. Endast ett toalettvättställ och skurhinksvask är inte tillräckligt för att garantera en god hygien i nagelverkstaden. Miljööverdomstolen bedömde vidare att den hygieniska nyttan överskred kostnaderna för installationen och att det därmed inte var orimligt att vidta åtgärden.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Handfat, hygien, rimlig kostnad

M 1327-03

Beslutsdatum: 2004-06-14

Parter: Miljö- och byggnadsnämnden i Ystads kommun ./ privatperson

Beskrivning: Fastighetsägare förelades mot vite att bygga ut befintlig trekammarbrunn vid fritidsbostad. Vid vitets utdömmande ansågs beslutet lagligt grundat med stöd av MB trots att det vid föreläggande tillfället varit oklart om vart avloppsvattnet tog vägen och att föreläggandet felaktigt även grundades på 12 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899). En individuell bedömning av behovet av rening av BDT-vattnet fick i stället göras med stöd av 9 kap. 7 § och 2 kap. 3 § miljöbalken.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 7 § miljöbalken (1998:808), 12 § FMH (1998:899).

Nyckelord: Avlopp, BDT-vatten

Liknande fall: M 7569-99, M 6259-03, M 4352-99, M 3708-00

M 7205-02

Beslutsdatum: 2004-06-15

Parter: Näringsverksamhet./privatpersoner, Miljö- och byggnadsnämnden i Hjo Kommun.

Beskrivning: Fråga om grannar några hundra meter från en svinuppfödning ska behöva tåla en utökning av antalet svin från 44 suggor till 308 som producerar 7 000 grisar. Till skillnad från underinstansen ansåg Miljööverdomstolen att grannarna i bostadshusen intill fick tåla den förändringen.

Lagrum: Miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, grisar, svinuppfödning

M 6259-03

Beslutsdatum: 2004-06-09

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnadsnämnden i Höörs kommun

Beskrivning: En äldre man släppte ut ett tiotal liter BDT-vatten per år från sin sommarstuga. Avloppsvattnet gick till en rensbrunn med efterföljande stenkista. Trots att fastigheten låg i Helgeåns tillrinningsområde och kommunen hade problem med övergödningssproblematik, ansågs det orimligt att ålägga mannen att inrätta en slamavskiljare. Miljööverdomstolen ansåg förvisso att föreläggandet om installation av slamavskiljare i och för sig var miljömässigt motiverat, men då det handlade om mycket små mängder avloppsvatten ansåg Miljööverdomstolen att nyttan av den förelagda åtgärden var begränsad. Med hänsyn härtill och med beaktande av kostnaden för att utföra åtgärden, fastslog Miljööverdomstolen det som orimligt att uppställa ett sådant krav på åtgärd.

Lagrum: 2 kap 7 §, 9 kap 7 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 12 § FMH (1998:899).

Nyckelord: BDT-vatten, avlopp

M 7486-03

Beslutsdatum: 2004-06-04

Parter: Privatpersoner ./ privatpersoner, Miljö- och byggnadsnämnden i Borgholms kommun

Beskrivning: Förbudet för ett par lantbrukare att ta i bruk en större flytgödselbrunn (1 235 m³) belägen 29-43 meter från bostadshus på grund av risken för luktstörningar fick bestå. Det hölls öppet huruvida ytterligare skyddsåtgärder, t.ex. täckning av gödselbrunnen med tak, skulle kunna föranleda en annan bedömning vid en senare tillståndsansökan. Miljööverdomstolen ålade även ägarna till brunnen att senare visa att tillräckliga skyddsåtgärder vidtagits.

Lagrum: 2 kap 3, 4 och 7 §§, 9 kap 1 och 3 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 6, 7 §§ Jordbruk milj. (1998:915).

Nyckelord: Gödselbrunn, luktstörning

M 6015-03

Beslutsdatum: 2004-06-01

Parter: AB Storstockholms Lokaltrafik ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Danderyds kommun

Beskrivning: Fråga om vilka åtgärder mot buller längs Roslagsbanan i Danderyds kommun som ska anses skäliga och miljömässigt motiverade. SL måste också efter miljööverdomstolens dom betala upp till 200 000 per enfamiljsfastighet för plank som ska få ned bullret längs Roslagsbanan. Åtgärderna är miljömässigt motiverade och kostnaden, 5 000-10 000 kronor per löpmetrar för ett 20-tal fastigheter, är skälig. Miljönämndens föreläggande om att nattliga tomtåg skall framföras i 30 km/h eller annan hastighet som inte medför högre värden än 70 dBA vid angränsande fastigheter undanröjde domstolen dock och återförvisade för fortsatt utredning.

Lagrum: 2 kap 4 och 7 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Bullerbegränsande åtgärder, skälig kostnad, Roslagsbanan

M 1142-02

Beslutsdatum: 2004-04-23

Parter: Privatpersoner, Åkersberga Bygg och Trä AB, Brf Slussen ./ Länsstyrelsen i Stockholms län, Österåker Värme AB

Beskrivning: Fråga om lämpligheten av uppförande och drift av värmeverk med lokalisering 30 meter från småskalig industri, 150 meter från bostadshus och med skolor och sjukhus i närheten. Miljööverdomstolen håller med underinstanserna om att lokaliseringen av värmeverket i Åkersberga inte strider mot detaljpla-

nen och att de går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Trots närboendes oro för värmeverks placering ansågs att den tillståndsgivna lokaliseringen var den bästa.

Lagrum: Miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd motsv. 2 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Värmeverk, lokalisering, översiktsplan, oro från allmänheten

M 7934-03

Beslutsdatum: 2004-04-20

Parter: Privatpersoner ./ Bygg- och miljönämnden i Nyköpings kommun, TidningsRetur i Nyköping AB

Beskrivning: Ett bolag som bedrev returpappersverksamhet avsåg att flytta verksamheten från platsen inom några månader. Miljödomstolen ansåg att verksamheten med de inskränkningar som gäller enligt länsstyrelsens beslut inte utgör en så stor olägenhet för de närboende att den skall förbjudas. Inför förhandlingen i Miljööverdomstolen har bolaget meddelat att man under sommaren kommer att omlokalisera till Norrköping varför Miljödomstolen inte finner anledning att förordna om ytterligare inskränkningar i verksamheten. De klagomål som framförts av närboende ledde därmed inte till några inskränkningar i verksamheten.

Lagrum: 2 kap 3, 4 och 5 §§, 9 kap 6 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 5 § FMH (1998:899).

Nyckelord: Returpappersverksamhet, detaljplan

M 1633-03

Beslutsdatum: 2004-04-08

Parter: Länsstyrelsen i Gävleborgs län ./ Woxna Graphite AB

Beskrivning: Bolag som bedrev gruvverksamhet medgavs tillstånd till att driva lakningsverk för kemisk rening av grafit. Verksamheten kom att leda till kraftigt förhöjda halter av klorid och nitrat i en å. Eftersom detta kunde leda till betydande negativa konsekvenser för miljön sänktes tillåtna nivåhalter avseende utsläpp till vatten av dessa ämnen samt fluorid.

Lagrum: 9 kap 6 § och 22 kap 27 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Läkningarverk, utsläpp, klorid, nitrat, fluorid

M 10079-02

Beslutsdatum: 2004-04-08

Parter: Kagghamra hamn och Entreprenad AB ./.

Beskrivning: Fråga om en kaj med den båttrafik som den ger upphov till riskerar att påtagligt skada områdets naturvärden på så sätt att förstärkningsarbeten inte ska tillåtas. En kajanläggning, belägen inom område för riksintresse, förklarades laglig. Det saknades stöd för att anläggningen hade byggts så att den vållat menlig inverkan på klimatet eller det allmänna hälso-tillståndet. Inte heller ansågs att allmänna intressen förnärmats i sådan mån att det vid tidpunkten för kajens tillkomst skulle ha utgjort ett rättsligt hinder. Miljööverdomstolen undanröjer miljödomstolens dom och bifaller ansökan.

Lagrum: Vattenlagen (1918:523), numera upphävd motsv. 2 kap 4 §, 3 kap 6 §, 4 kap 2 §, 9 kap 6 § och 11 kap 9 § miljöbalken (1998:808) 17 § MB- Inför (1988:811).

Nyckelord: Kaj, lagligförklaring, båttrafik

M 7575-02

Beslutsdatum: 2004-02-27

Parter: Banverket ./., privatperson, Plan- och byggnämnden i Sandvikens kommun

Beskrivning: Fråga om brister i bullermätningar påverkat mätresultatet i så stor omfattning att Banverket bör åläggas att genomföra nya mätningar. Att mätningarna inte i alla delar utförts i enlighet med Sveriges Provnings- och Forskningsinstitutets och Naturvårdsverkets rekommendationer spelar mindre roll då utredningen visar att bullernivåerna vid fastighetsägarens fastighet ligger klart under de angivna högsta nivåerna. Miljööverdomstolen ansåg därför inte att eventuella brister i bullermätningarna var av den omfattningen att Banverkets mätningar behövdes göras om.

Lagrum: Miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Bullerbegränsande åtgärder, bullermätning, Banverket

M 6715-02

Beslutsdatum: 2004-02-16

Parter: Privatperson ./ . Staten genom Vägverket

Beskrivning: Fråga om sprängningar för byggande av Europaväg orsakat sprickor i hus. En fastighetsägares skadeståndstalan mot Vägverket ogillades. Fastighetsägaren kunde inte visa att det var mer sannolikt att skadorna på hans fastighet uppkommit till följd av Vägverkets sprängningsarbeten än andra orsaker såsom husets ålder och vibrationer från snickeriverksamhet.

Lagrum: 32 kap 1 och 3 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Skadestånd, sprängning

M 10313-02

Beslutsdatum: 2004-01-07

Parter: Privatperson ./ . Plan- och miljönämnden i Perstorps kommun

Beskrivning: Miljösanktionsavgift påfördes en kvinna som tagit en lokal i bruk och påbörjat manikyriverksamhet m.m. utan att ha lämnat in anmälan enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Kvinna påstod att hon lämnat ansökan samma dag som lokalen togs i bruk men förmådde inte visa detta. Ansökan var ankomststämplad två dagar senare.

Lagrum: 30 kap 1 § miljöbalken (1998:808), 38 § FMH (1998:899), 1 § förordningen (1998:950) om miljösanktionsavgifter.

Nyckelord: Miljösanktionsavgift, anmälan (utebliven)

Liknande

fall: M 98-01*

M 623-02

Beslutsdatum: 2003-12-29

Parter: Privatpersoner ./ . privatperson, Länsstyrelsen i Hallands län

Beskrivning: Tillstånd medgavs för fyra redan befintliga vindkraftverk i Laholms kommun medan ansökan avslogs vad gällde uppförande av ytterligare två vindkraftverk. Dessa två var 20 m högre än de befintliga verken och lokaliseringen ifrågasattes både med hänsyn till störningar på landskapsbilden och

befarade störningar för de närboende ifråga om buller och skuggeffekter.

Lagrum: Miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd motsv. 2 kap 3 §, 2 kap 4 §, 3 kap 1 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vindkraftverk, buller, skuggeffekter, landskapsbilden, lokalisering

Liknande

fall: M 7625-00, M 9282-02, M 9178-02

M 7625-00

Beslutsdatum: 2003-12-29

Parter: Privatpersoner ./.. privatperson, Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun

Beskrivning: Fråga bland annat om uppförandet av vindkraftverk är i strid med översiktsplanen och om påverkan på landskapsbilden. En man förbjöds att uppföra ett vindkraftverk i ett område kommunen tidigare ansett som särskilt lämpligt för etablering av vindkraftverk. Miljödomstolens dom ändras och vindkraftverken stoppas både med hänsyn till bestämmelserna i NRL och ML. Domstolen beaktar bland annat den aktuella översiktsplanen vilken verken kan komma att lokaliseras i strid med. En översyn av översiktsplanen pågick vilken borde avvaktas. Andra faktorer som spelade in var bullerpåverkan och närheten till en cykelväg samt att det ej fanns möjlighet att placera flera vindkraftverk där.

Lagrum: Lag (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m., 40 § miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävda motsv. 2 kap 3 och 4 §§, 3 kap 1 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vindkraftverk, buller, lokalisering, översiktsplan, landskapsbilden

Liknande

fall: M 623-02, 9282-02, M 9178-02

M 1541-03

Beslutsdatum: 2003-12-29

Parter: Privatperson ./.. Miljönämnden i Älvdalens kommun

Beskrivning: Miljööverdomstolen fastställer underinstansernas beslut att neka en sommarstugeägare befrielse från sophämtning då han trots allt nyttjar huset ett par dagar om året. I likhet med miljödomstolen anser Miljööverdomstolen att förutsättningar saknas att medge uppehåll i sophämtningen trots att fastigheten används i begränsad utsträckning och att ägaren själv hämtar soporna.

Lagrum: 15 kap 18 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Sophämtning, dispens

Liknande

fall: M 6222-00, 1055-01, 290-02, 2540-02 med olika utfall

M 464-03

Beslutsdatum: 2003-10-20

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnadsnämnden i Kungälvskommun

Beskrivning: Fråga om laglig grund för ingripande för förbud mot utsläpp av avloppsvatten. Beslut om tillstånd till inrättande av avloppsanläggningar enligt hälsoskyddslagen kan karakteriseras som allmänna förvaltningsrättsliga tillstånd, vilka inte hindrade att utsläppen av avloppsvatten reglerades i annan ordning. Miljödomstolen menar att detta även fortsättningsvis bör vara utgångspunkten för bedömningen av dessa äldre tillstånds rättsverkan enligt 24 kap. 1 § miljöbalken. Detta innebär att bestämmelsen inte hindrar miljömyndigheterna att ställa ytterligare krav angående utsläppen från dessa anläggningar med stöd av de allmänna hänsynsreglerna i balken. Miljönämnden anses alltså ha haft laglig grund för sitt ingripande.

Lagrum: Hälsoskyddslagen (1984:1081), numera upphävd motsv. 2 kap,
24 kap miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Avlopp

Liknande

fall: M 857-01

M 4458-03

Beslutsdatum: 2003-12-22

Parter: SCA Packaging Obbola AB./ tillstånd

Beskrivning: Ansökan om tillstånd till anläggande och drift av en biobränslepanna (samförbränningsanläggning) vid massa- och pappersbruket i Obbola, Umeå kommun. Bullersituationen i ett pappersbruks omgivning var allvarlig varför ett särskilt bullervillkor fastställdes för brukets nya biobränslepanna. I tillståndet från miljödomstolen begränsades bullret vid bostäder nattetid till en ljudnivå om högst 35 dBA. Miljööverdomstolen bestämmer nivån till 40 dBA. Motsvarande villkor från den övriga verksamheten vid bruket var 50 dBA.

Lagrum: 2 kap 3 § och 16 kap 2 § miljöbalken (1998:808), Naturvårdsverkets Allmänna Råd 78:5 Buller 2.

Nyckelord: Biobränslepanna, buller

M 6997-02

Beslutsdatum: 2003-12-18

Parter: Stora Mellansjö Fastighetsägareförening, Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun ./ AB Fortum Värme

Beskrivning: AB Fortum Värme (tidigare Birka Värme Stockholm AB) yrkade om tillstånd till fortsatt och utvidgad verksamhet vid Högdalenverket. Verket har varit i drift sedan 1970. Yrkandet innebär en ökad förbränning av avfallsbaserade fast-bränslen från ca 530 000 ton per år till ca 700 000 ton per år och tillstånd att förbränna 70 000 ton avvattnat slam per år. Naturvårdsverket, liksom länsstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden, motsatte sig att slamförbränning sker utan föregående eller efterföljande avfosforisering. Miljööverdomstolen ansåg att då miljöbalkens tillståndsbestämmelse om utsläppskontroll inte kräver en beskrivning av hur noggrann kontrollen ska vara skall tillståndsbeslutet i stället kompletteras med ett villkor om att det skall finnas ett kontrollprogram, innehållande bland annat uppgift om mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod.

Lagrum: 9 kap 6 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Avfallsförbränning, slamförbränning, utsläppskontroll

Liknande

fall: M 1716-01, 9906-02, 440-03

M 3297-02

Beslutsdatum: 2003-12-04

Parter: Naturvårdsverket ./ Vodafone Sverige Aktiebolag

Beskrivning: Ett telebolag fick inte uppföra en 36 m hög radiomast med teknikbod inom ett högt exploaterat jordbruksområde där områden för friluftsliv var begränsade. Miljööverdomstolen noterade att länsstyrelsen ifrågasatt om den valda placeringen är den enda möjliga och har därvid framhållit platsens värde för växt- och djurlivet. Vodafone har inte visat någon utredning som ger besked om vilka möjligheter som finns att tillgoda behovet på en annan plats. Det allmänna intresset att kunna utnyttja området för friluftsliv ansågs väga tyngre än bolagets behov av området för telekommunikation.

Lagrum: 2 kap 1, 3 och 4 §§, kap 4, 7 kap 13, 16, 18, 25, 26 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Mobilmast, lokalisering

M 4355-01

Beslutsdatum: 2003-11-25

Parter: Privatperson ./ . privatperson

Beskrivning: Fråga om ersättning för hundar som påstods ha dött av bekämpningsmedel. En lantbrukare hade besprutad fält som angränsade till en hundägares fastighet. Kort tid efter besprutningen insjuknade två hundar varav den ena senare måste avlivas. Hundägaren begärde skadestånd av lantbrukaren med förmodade inte visa att de inträffade skadorna hade förorsakats genom spridningen av bekämpningsmedlet.

Lagrum: Miljöskadelagen, numera upphävd, motsv. 32 kap 1 och 3 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Bekämpningsmedel

M 9282-02

Beslutsdatum: 2003-11-07

Parter: Privatpersoner ./ . Plan- och miljönämnden i Motala kommun

Beskrivning: Fråga om vilken bullernivå som ska tillåtas från vindkraftverk. Ljudnivån från ett planerat vindkraftverk fick ej överskrida 40 dBA vid bostäder någon del av dygnet. Riktlinjer för vindkraftsbuller saknades men det fanns indikationer på att vindkraftsbuller upplevdes som mer störande än annat buller vid samma ekvivalentnivå. Vindkraftsbuller kunde därför inte direkt jämföras med industribuller vid beslut om villkor.

Lagrum: 2 kap 3 och 4 §§, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808), Naturvårdsverkets Allmänna Råd 78:5 Buller 2.

Nyckelord: Vindkraftverk, buller

Liknande

fall: M 7625-00, M 623-02, M 9178-02

M 689-01

Beslutsdatum: 2003-11-05

Parter: Privatpersoner, Borås Flygplatsförening ./ Miljöskyddsnämnden i Borås kommun

Beskrivning: Fråga om en flygplatsförening har faktiska och rättsliga möjligheter att följa ett föreläggande om begränsningar i flygtrafiken. Borås flygplats arrenderades av en flygplatsförening vilken ansågs ha sådan rådighet att föreläggande om försiktighetsåtgärder beträffande trafikvarvshöjd, flygtider mm. kunde ges. Då kontrollerat luftrum inte inrättats kunde flygvägarna inte begränsas. Förordnande om prøvotid kunde inte meddelas då det var fråga om ett tillsynsärende.

Lagrum: Miljöskyddslagen, numera upphävd, motsv. 2 kap 3 och 7 §§, 26 kap 9, 14, 21, 22 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Flygplats, begränsningar i flygtrafik

Liknande

fall: M 3458-03, M 9575-02, M 689-01, M 904-03, T 4530-98 (NJA 2000 s 737)**, M 147-01*, M 275-01*

M 6851-02

Beslutsdatum: 2003-10-31

Parter: Privatperson ./ Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Beskrivning: En fastighetsägares lagring av gödsel och ensilage blev föremål för åtgärder. Ett föreläggande om att gödseln spreds på åkermark eller att ensilaget transporterades bort för omhändertagande ansågs dock vara en mer ingripande åtgärd än vad som behövdes.

Lagrum: 2 kap 3 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 7 § Jordb. miljö (1998:915), Naturvårdsverkets Allmänna Råd 89:6 Djurhålln. 9. Ensilage.

Nyckelord: Gödsel

M 9885-02

Beslutsdatum: 2003-10-20

Parter: Privatpersoner ./ Vattenfall Värme Uppsala AB

Beskrivning: Ett värmebolag som bedrev ett kraftvärmeverk och en avfallsförbränningsanläggning fick tillstånd att utöka verksamheten i avfallsförbränningsanläggningen. Trots att ambitionen var att utsläpp av metaller och dioxiner skulle nedbringas så långt som möjligt ändrades villkor om utsläpp av stoft till luft från 2 mg/m³ till 10 mg/m³. Vid en avvägning mellan miljönyttan och kostnaderna för reningsåtgärderna samt med beaktande av vad som sålunda kan anses vara bästa möjliga teknik på området, fann Miljööverdomstolen att stoftvillkoret kan sättas till det gränsvärde och dygnsmedelsvärde som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter.

Lagrum: 2 kap 3, 5 och 7 §§ miljöbalken (1998:808), EG 00:76 Avf förbr 7 Art., NV 02:28 Avfallsför 13 §, (2002:1060) Avf FörbrF 10 §.

Nyckelord: Avfallsförbränning, kraftvärmeverk, dioxiner, kvicksilver

Liknande fall:

7173-99

M 8500-03

Beslutsdatum: 2003-10-20

Parter: Privatperson ./ privatpersoner, Miljö- och byggnämnden i Hagfors kommun

Beskrivning: Gästjakt på fågel på en fastighet under några höstmånader ansågs utgöra en sådan olägenhet för människors hälsa som avsågs i miljöbalken och ansågs av miljödomstolen inte tillfällig. De skyddsåtgärder som fastighetsägaren förelagts vidta i form av bullerbegränsning, maximalt 65 dBA vid bostäder, och informationsskyldighet till närboende ansågs vara välavvägda. Miljööverdomstolen meddelar inte prövnings-tillstånd.

Lagrum: 2 kap 3 och 4 §§, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808), Naturvårdsverkets Allmänna Råd 81:2 Buller 3.

Nyckelord: Jakt, bullerbegränsande åtgärder

Liknande
fall: M 161-00, M 296-02*

M 454-02

Beslutsdatum: 2003-10-17

Parter: Privatperson ./ Perstorp Aktiebolag

Beskrivning: Trots en fastighetsägares oro över sin dricksvattenbrunn fick ett bolag tillstånd att utöka sin verksamhet med en fabrik för tillverkning av dendritiska polymerer. En sakägare med fastighet belägen 11-12 kilometer nedströms fabriken utsläppspunkt i Ybbarpsån framförde oro för dricksvattnet i sin brunn. Brunnen är belägen ca 12 meter från åkanten och fastighetsägaren befarade att bolagets utökade verksamhet skulle medföra att gifter skulle förorena hennes dricksvatten. Det bedömdes som osannolikt att bolagets utsläpp av renat avloppsvatten till en å kunde påverka dricksvattenbrunnen. Provtagning skulle dock ske i brunnar som var belägna nära ån.

Lagrum: Miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd motsv. 2 kap 3 §, 9 kap 6 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Brunn, dendritiska polymerer

M 718-03

Beslutsdatum: 2003-10-16

Parter: Privatpersoner ./ Örestads Vindkraftpark AB

Beskrivning: Trots fastighetsägares oro för infraljud och magnetisk strålning medgavs ett bolag tillstånd att uppföra 48 stycken vindkraftverk i vattenområde. Bolaget medgavs att gräva ned elledning från verken till stranden på två meters djup för att därmed begränsa magnetfältets styrka i bostadshuset.

Lagrum: 2 kap 4 och 9 §§, 9 kap 3 och 6 §§, 11 kap 9 och 23 §§ och 17 kap 1 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vindkraftverk, infraljud, magnetisk strålning, elledning

Liknande

fall: KamR 3224-00, M 87-02*

M 3453-02

Beslutsdatum: 2003-10-10

Parter: Privatpersoner ./.. Nimbus Produktion i Visby Aktiebolag,
Länsstyrelsen i Gotlands län

Beskrivning: Trots närboendes oro för lukt medgavs ett båttillverkningsbolag tillstånd för tillverkning av plastprodukter. Domstolen ansåg bland annat i likhet med underinstansen att de beräknade utsläppen av styren och aceton inte var av sådan omfattning att de med erforderlig grad av säkerhet kunde bedömas vara utgöra en hälsorisk men viss lukt kunde inte uteslutas. Risk för olägenhet för de närboende ansågs dock liten, då bolaget vid lukt ålagts att vidta luktbegränsade åtgärder. Ett skyddsavstånd på 300 meter kunde därför accepteras.

Lagrum: 2 kap 4 §, 9 kap 3 §, 16 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Plastprodukter, utsläpp, styren, aceton, skyddsavstånd, lukt

M 440-03

Beslutsdatum: 2003-10-06

Parter: Lönneholm Aktiebolag ./.. Länsstyrelsen i Blekinge län,
Blekinges Naturskyddsförbund

Beskrivning: Ett bolag som bedrev smågris- och slaktsvinsproduktion fick tillstånd till befintlig och utökad verksamhet då bolaget numera hade förutsättningar att innehålla villkor om arealer för spridning av gödsel. Med hänsyn till näringsbelastningen på mark och vatten skärptes kraven avseende fosfor till högst 22 kg/ha jämfört med huvudregeln på 31 kg/ha.

Lagrum: 2 kap 4 §, 2 kap 5 §, 9 kap 5 §, 24 kap 1 § miljöbalken (1998:808), JV 99:79 Jordb Milj. 1 och 15 §§.

Nyckelord: Grisar, fosfor, gödsel

M 9929-02

Beslutsdatum: 2003-09-22

Parter: Miljö- och byggnadsnämnden i Mörbylånga kommun./..
privatperson

Beskrivning: Fråga huruvida det finns en icke försumbar risk för omgivningspåverkan genom läckage från djupströbädden. En man fick inte ta ett nybyggt stall i bruk förrän han tillsett att golvet

utfördes på ett sådant sätt att läckage från djupströbädden av näringsämnen inte kunde nå marken eller grundvattnet. Att anlägga en djupströbädd utan tätt golv som mannen tänkt ansågs inte motsvara kravet på tillämpning av bästa möjliga teknik enligt miljöbalken.

Lagrum: 2 kap 3 § miljöbalken (1998:808), 7 § jordb. milj. (1998:915).

Nyckelord: Djupströbädd, bästa möjliga teknik, stall

M 391-02

Beslutsdatum: 2003-09-18

Parter: Vodafone Sverige Aktiebolag./. Länsstyrelsen i Skåne län

Beskrivning: Fråga om en mobilmast för en basradiostation på fastighet på Ven i Landskrona där förordnande om skydd för landskapsbild råder stör landskapsbilden. Ett telebolag fick inte uppföra en 24 m hög radiomast på Ven, eftersom masten skulle bli ett blickfång som skulle skada landskapsbilden. Ven är ett område med förordnande om skydd för landskapsbilden och det allmänna intresset att skydda natur- och kulturmiljön på Ven vägrade tyngre än intresset att bygga ut kommunikationsnätet på ön.

Lagrum: Naturvårdslagen (1964:822) numera upphävd motsv 1 kap 1 §, 2 kap 4 § , 4 kap 1 § miljöbalken (1998:808), 9 § MB -inför (1998:811).

Nyckelord: Mobilmast, landskapsbilden, Ven

M 3554-02

Beslutsdatum: 2003-09-16

Parter: Privatpersoner./. privatperson, Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun

Beskrivning: Fråga huruvida skuggbilderna från vindkraftverk innebär sådan olägenhet att åläggande om att begränsa eller upphöra med verksamheten ska dömas ut. Två fastighetsägare framförde klagomål på skuggbilder från ett vindkraftverk. De ansåg att skuggorna påverkade deras hälsa och välbefinnande. Skuggbilderna ansågs dock inte vara så omfattande att vindkraftsinnehavaren skulle föreläggas att begränsa användningen av vindkraftverket.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 1 och 6 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vindkraftverk, skuggbilder

Liknande

fall: M 9178-02, M 9282-02, M 623-02

M 4616-01

Beslutsdatum: 2003-09-12

Parter: Länsstyrelsen i Västra Götalands län./ Consilium Components Aktiebolag

Beskrivning: I samband med prövning av ett plåttillverkningsbolags verksamhet i Ulricehamns kommun fastställdes bullervillkor i enlighet med riktlinjerna för nyetablerad industri trots att bolaget funnits sedan år 1956. Bolaget ansågs ha god kontroll över verksamheten och möjlighet att undvika att begränsningsvärdena överskrids.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 6 § miljöbalken (1998:808), Naturvårdsverkets Allmänna Råd 78:5 Buller 2.

Nyckelord: Plåttillverkning, buller, villkor

M 541-03

Beslutsdatum: 2003-09-01

Parter: Privatperson ./ Renova Aktiebolag

Beskrivning: Fråga bland annat om påstådda trafikstörningar och buller ska hindra att anläggningen vid avfallskraftvärmeverket i Sävenäs får bedrivas. Vid prövning av verksamheten vid Sävenäs avfallskraftvärmeverk utformades tillståndet med utgångspunkt i direktivet 2000/76/EG om förbränning av avfall. Miljööverdomstolen konstaterar bland annat att bolaget genom att genomföra konkreta åtgärder vad gäller transporterna bidragit till att denna fråga är reglerad och tillstånd till avfallskraftvärmeverket ska lämnas. Villkor i domen om att bolaget skulle verka för att transporter inte skedde via viss väg utgjorde tillsammans med det allmänna villkoret en tillräcklig reglering av transportfrågan.

Lagrum: 9 kap 6 §, 22 kap 25 § miljöbalken (1998:808), EG 00:76 Avf. förbr. 3.2, NV 02:28 Avfallsför.

Nyckelord: Avfallskraftvärmeverk, transport, trafikstörningar, buller

Liknande
fall: T 2223-03**

M 5480-01

Beslutsdatum: 2003-08-28

Parter: Privatperson ./, privatpersoner, Miljö- och hälsoskydds-
nämnden i Mölndals kommun

Beskrivning: Föreläggande om begränsning av vedeldning; fråga om godkännande av byggnadsnämnd påverkar tillsynen enligt miljöbalken. En persons eldning i kakelugn begränsades i miljödomstolen till två gånger i veckan efter klagomål från grannar, som upplevde stora olägenheter av att rök trängde in i deras bostad. Att kakelugnen godkännts ur miljösynpunkt av den kommunala byggnadsnämnden hindrade inte en prövning i efterhand enligt de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken. Tillåten eldning borde ske i ett sammanhang då utsläppen var mindre när ugnen redan var varm. Miljööverdomstolen anser dock att det i någon mån måste beaktas att radhusägaren gjort en betydande ekonomisk investering genom att införskaffa sin kakelugn. Alltför långtgående restriktioner för användandet av ugnen skulle därför kunna anses drabba honom oproportionerligt hårt varför två timmar två gånger i veckan utökas till åtta timmar två gånger per vecka.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 1 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Eldning, rök, proportionalitet

M 3266-02

Beslutsdatum: 2003-08-19

Parter: Eka Chemicals AB ./, tillstånd

Beskrivning: Fråga om förvaring, invallning och hantering av kemikalier vid verksamhet vid BMA-fabrik. Villkor avseende invallning för en kemisk processindustri ändrades så att befintliga invallningar utan tak inte behövde byggas om. I villkoret föreskrevs att fasta kemikalier skulle förvaras på tätt underlag och att läckage från invallat område i direkt anslutning till fabriken fick ledas bort till fabriken processavloppssystem efter kontroll.

Lagrum: 9 kap 6 §, 22 kap 25 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Kemikalier, BMA-fabrik

M 1716-01

Beslutsdatum: 2003-08-19

Parter: Naturvårdsverket ./ Sydkraft ÖstVärme Aktiebolag

Beskrivning: Fråga om omhändertagande av fosfor vid förbränning av slam. Ett värmebolag medgavs tillstånd att uppföra en ny anläggning för förbränning av avfall. Villkor 3 i miljödomstolens dom, som föreskriver att slam får förbrännas endast då det inte med rimliga insatser kan användas som jordförbättringsmedel, ändras. Miljööverdomstolen skjuter p.g.a. osäkerhet i fråga om teknik, ekonomi och miljökonsekvenser för omhändertagandet av fosfor i samband med förbränning av slam upp frågan om slutliga villkor. Bolaget skulle under prövotiden verka för att utvecklingen av omhändertagandeprocesser fortskred.

Lagrum: 2 kap 5 och 7 §§, 9 kap 6 § miljöbalken (1998:808), EG 00:76 Avf. förbr.

Nyckelord: Avfallsförbränning, slamförbränning, fosfor

Liknande

fall: M 6997-02, 9906-02, 440-03

M 6956-02

Beslutsdatum: 2003-07-14

Parter: AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad ./ Länsstyrelsen i Stockholms län

Beskrivning: Fråga om ändring av ett prövotidsvillkor om utsläpp av kolmonoxid. Fortum Värme fick tillstånd till befintlig och utökad verksamhet vid värmeverk med fyra oljeeldade pannor vid Skarpnäcks värmeverk i Stockholms kommun. Provisoriska villkor för utsläpp till luft av kolmonoxid ändrades till att avse riktvärde och dygnsmedelvärde. Bolaget tilläts släppa ut högst 90 mg kolmonoxid per MJ tillfört bränsle, räknat som riktvärde och dygnsmedelvärde. I miljödomstolen rörde målet bland annat även beräkning av kostnaderna för en reningsmetod och vad som kan anses rimligt att bekosta.

Lagrum: 2 kap 3 §, 9 kap 6 §, 22 kap 27 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Värmeverk, utsläpp, kolmonoxid, rimlig kostnad

M 4616-02

Beslutsdatum: 2003-06-30

Parter: Privatpersoner ./.. privatpersoner, Miljönämnden i Hörby kommun

Beskrivning: Fråga om nybyggnad av svinstall var tillståndspliktig. Ett par svinuppfödarens utökning av verksamheten ansågs rymmas inom gränsen för vad som utgjorde anmälningspliktig verksamhet varför tillstånd ej krävdes. Trots utökningen ansågs inte sådana olägenheter uppkomma för grannarna att det fanns skäl att förbjuda verksamheten enligt den s.k. stoppregeln i 2 kap 9 § miljöbalken.

Lagrum: 2 kap 3, 4 och 9 §§, 9 kap 9 § miljöbalken (1998:808), EG 96:61 Förorening 4 art.

Nyckelord: Djurhållning, anmälningspliktig verksamhet, stoppregeln

Liknande

fall: M 7205-02

M 9180-02

Beslutsdatum: 2003-06-30

Parter: Privatpersoner ./.. privatpersoner, Samhällsbyggnadsnämnden i Nybro kommun

Beskrivning: Fråga om förbud mot att hålla aror och påfåglar utomhus. Miljööverdomstolen delar underinstansernas inställning till att skrikande aror och påfåglar kan utgöra en olägenhet för människors hälsa. Miljööverdomstolen anser dock inte att det finns anledning till att helt förbjuda innehavaren att hålla skrikande fåglar. Som skälig åtgärd fastslår Miljööverdomstolen att innehavaren förbjuds vid vite om 10 000 kronor att hålla eller låta annan hålla aror eller påfåglar utomhus.

Lagrum: 2 kap 3 och 4, 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, aror, påfåglar

Liknande

fall: M 399-00*

M 7179-02

Beslutsdatum: 2003-05-06

Parter: Akzo Nobel Base Chemicals AB ./.. tillstånd

Beskrivning: I ett mål om tillstånd till miljöfarlig verksamhet ansågs det möjligt att föreskriva villkor som rörde transporter till och från en anläggning, trots att transporterna inte utfördes av bolaget i egen regi. Mot bakgrund därav ålades ett kemibolag att under en viss provotid i samråd med tillsynsmyndigheten och Naturvårdsverket utreda frågan och vidta åtgärder för att minska miljöpåverkan av transporter.

Lagrum: 2 kap 3 §, 16 kap 7 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Transporter, miljöpåverkan

Liknande

fall: M 6068-02, M 8009-00, M 2223-03, M 316-01*, M 7179-02

M 4186-01

Beslutsdatum: 2003-04-28

Parter: Privatperson ./.. Miljönämnden i Lunds kommun, Staten genom Banverket

Beskrivning: En man hade under flera år utsatts för buller från Västkustbanan. Trots att störningarna var betydande ansågs det tillräckligt att Banverket vidtog bullerbegränsande åtgärder vid mannens fastighet inom en treårsperiod i samband med övriga bullerskyddsåtgärder som i enlighet med detaljplan skulle vidtas p.g.a. utbyggnad av järnvägen till dubbelspår.

Lagrum: 2 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, bullerbegränsande åtgärder, tågtrafik, järnväg, Banverket, detaljplan

Liknande

fall: 6015-03, 7575-02

M 7556-01

Beslutsdatum: 2003-04-25

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Oskarshamns kommun ./.. privatperson

Beskrivning: Fråga om en kommun kan hållas ansvarig för badande på kommunens fastighet. En kommunalt ägd fastighet utnyttjades för utomhusbad, trots att kommunen ej anlagt någon badplats. Ägaren till grannfastigheten stördes av de badandes skrik och skrån. Enbart det förhållandet att badandet skedde på kommunens fastighet var ej tillräckligt för att kommunen enligt MB skulle kunna hållas ansvarig för störningarna som uppkom från badet.

Lagrum: 9 kap 1 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, badplats

M 9575-02

Beslutsdatum: 2003-04-16

Parter: Luftfartsverket Stockholm-Arlanda flygplats ./ tillstånd, ändring av villkor

Beskrivning: Fråga huruvida en tidsfrist i ett villkor kan ändras. Luftfartsverket beviljades ej förlängning av tidsfrist i villkor om bullerisolering avseende åtgärder för vissa fastigheter i närhet av flygplats. En ansökan om att ett villkor ska ändras i enlighet med 24 kap. 8 § miljöbalken ska bedömas restriktivt. Behovet av förlängning ansågs inte uppenbart trots att antalet berörda fastigheter ökat samt att det fanns ett visst behov av att avvakta prejudicerande avgöranden.

Lagrum: 24 kap 8 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, bullerbegränsande åtgärder, villkor, tidsfrist, Luftfartsverket, flygplats, Arlanda

Liknande

fall: M 689-01, M 3458-03

M 4282-02

Beslutsdatum: 2003-04-07

Parter: Privatpersoner ./ Rörtångens Vatten- och Avloppssamfällighetsförening

Beskrivning: Trots närboendes oro och obehag medgavs en vatten- och avloppssamfällighetsförening att lägga en utloppsledning från reningsverk i närheten av bostäder och badplatser. Vattenomsättningen i sundet bedömdes tillsammans med vissa åtgär-

der tillräcklig för att späda ut det renade avloppsvattnet så att olägenheter inte uppstod vid stränderna.

Lagrum: Vattenlagen (1983:291), miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävda motsv. 2 kap 4 §, 11 kap 6 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Avlopp, reningsverk, badplats, oro från allmänheten

M 6068-02

Beslutsdatum: 2003-04-03

Parter: Stockholms kommun ./ Preem Petroleum Aktiebolag

Beskrivning: Oljebolag medgavs inte tillstånd till utökad verksamhet då detta hade inneburit en betydande ökning av tankbilsstransporter genom Stockholms innerstad. Miljööverdomstolen poängterar i domskälen att den inte tagit ställning till tillåtligheten av den befintliga verksamheten på Loudden. Både länsstyrelsen och miljödomstolen menade att om transportererna till och från anläggningen ger upphov till alltför stora störningar så skall lokaliseringen ifrågasättas. Båda instanserna kom fram till att olägenheterna inte är av den storleksordningen att de hindrar en lokalisering till Loudden. En omlokalisering av verksamheten till en annan plats, som från miljösynpunkt eventuellt vore bättre än Loudden, skulle medföra oskäligen kostnader.

Lagrum: 2 kap 4 §, 9 kap 6 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Transporter, lokalisering, skälig kostnad, Loudden

Liknande

fall: M 8009-00, M 2223-03, M 316-01*, M 7179-02

M 4571-01

Beslutsdatum: 2003-03-31

Parter: Nordisk Motorsport Nomos Aktiebolag ./ privatpersoner, Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Beskrivning: Ett motorsportsbolag medgavs tillstånd att anlägga en motorsportbana för dragracing med s.k. kategori 1-bilarna på Vårgårda flygfält. Slutliga villkor för buller sköts upp för att bolaget skulle kunna genomföra bullerundersökningar vid faktiskt genomförda tävlingar i alla de berörda klasserna vilket inkluderade kategori 1-bilar d v s de högst bullrande. Miljö-

överdomstolen satte samma provisoriska riktvärden som Länsstyrelsen, P1, för ljudnivå som i planbestämmelserna för området. I P1 stadgas att som riktvärde får ljudnivån uppgå till högst 87 dBA momentant buller under högst 12 minuter vid ett av de två årliga tävlingstillfällena.

Lagrum: 2 kap 4 §, 16 kap 4 §, 22 kap 27 § miljöbalken (1998:808), Naturvårdsverkets Allmänna Råd 75:6 Buller.

Nyckelord: Buller, motorsport

M 5694-01

Beslutsdatum: 2003-02-18

Parter: Länsstyrelsen i Västra Götalands län ./.. Göteborgs Ryaverksaktiebolag

Beskrivning: Vid avslutande av provotidsförordnande för utsläpp av avloppsvatten från reningsverk skärptes villkoren för fosforutsläpp och olämpligheten av att utforma årsmedelvärden som riktvärden betonades. Mängden tillskottsvatten kunde inte begränsas ytterligare då bolagets ansvar endast omfattade själva reningsverket och tunnelsystemet. Bolaget hade invänt att det kunde tvingas bygga en filteranläggning för mellan 91 och 111 miljoner kronor och att delar av Rya skog skulle behöva tas i anspråk om reningsverket byggdes ut. Miljööverdomstolen gick på länsstyrelsens linje och ändrade villkoret då behovet av åtgärder för att ytterligare minska fosforutsläppen ansågs väga tyngre än önskemålet att bevara skogen intakt.

Lagrum: 2 kap 7 §, 9 kap 6 §, 22 kap 27 §, 24 kap 8 § miljöbalken (1998:808), NV 94:7 Avl. vatt. B 6 §.

Nyckelord: Reningsverk, fosfor, riktvärden

M 9675-02

Beslutsdatum: 2003-02-13

Parter: Banverket ./.. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Halmstads kommun

Beskrivning: De boende i villaområdet Furet i Halmstad stördes av vibrationer från järnvägen. Miljödomstolen ålade därför Banverket att vidta åtgärder så att vibrationerna i bostadsområdets sovrum inte skulle överskrida 1,0 mm/s mellan kl. 22.00 och 07.00. Miljödomstolens dom står fast sedan Banverket återkallat sitt överklagande.

Lagrum: 5 § miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd motsv. miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vibrationer, gränsvärden

M 983-02

Beslutsdatum: 2003-01-29

Parter: Privatpersoner ./ Vägverket

Beskrivning: Fråga om att anlägga diken mm. i samband med ombyggnad av riksväg. I samband med ombyggnad av riksväg 29 medgavs Vägverket tillstånd till markavvattning. Fråga var vilka åtgärder som skulle betraktas som markavvattning respektive vattenverksamhet. Stoppregeln i miljöbalken ansågs inte förhindra arbetena. Någon miljökonsekvensbeskrivning erfordrades ej avseende markavvattningsåtgärderna trots yrkande från fastighetsägare som befarade att vattenkvaliteten skulle försämrats i två år.

Lagrum: 2 kap 7 och 9 §§ 11 kap 2 och 23 §§ miljöbalken (1998:808), 2:2 VattenL (1998:812).

Nyckelord: Dike, markavvattning, vattenverksamhet, stoppregeln, miljökonsekvensbeskrivning

M 5265-00

Beslutsdatum: 2003-01-07

Parter: Länsstyrelsen i Blekinge län ./ Ronneby kyrkogårdsförvaltning

Beskrivning: Länsstyrelsen i Blekinge län förelade kyrkogårdsförvaltningarna i Ronneby och i Karlshamn att de skulle installera reningsutrustning för rökgaserna vid sina krematorier. Båda förvaltningarna överklagade till Miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Domstolen ansåg det inte visat att det fanns tekniska möjligheter att uppnå de reningsresultat som angivits i föreläggandena och upphävde länsstyrelsens beslut. Trots viss tveksamhet om de angivna metoderna fungerar beträffande kvicksilver, anser miljööverdomstolen ändå att metoderna bör kunna användas. Då kostnaderna för åtgärderna kan bli höga för små krematorier bör tekniska och ekonomiska förutsättningar utredas närmare. Miljööverdomstolen finner inte skäl att nu förelägga förvaltningarna att vidta åtgärderna i länsstyrelsens beslut och fastställer alltså miljödomstolens domslut.

Lagrum: 5 § miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd, motsv. 2 kap 3 och 7 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Rökgasrening, krematorier, kvicksilver, skälig kostnad, bästa möjliga teknik

Liknande

fall: M 8037-00

M 1556-00

Beslutsdatum: 2002-12-06

Parter: Miljönämnden i Helsingborgs stad ./.. Brucit AB

Beskrivning: Ett bolag som bedrev restaurangverksamhet förpliktades utge vite om 10 000 kr. Den ekvivalenta ljudnivån av musiken från restaurangen översteg signifikant 25 dBA, vilket var det värde bolaget dessförinnan förelagts att ej överstiga i närliggande bostadsutrymmen. Skillnaden var 6 till 9 dBA – en skillnad som det mänskliga örat uppfattar som nära nog en fördubbling av ljudnivån. Att även bakgrundsljudet överstiger den föreskrivna nivån påverkar inte bedömningen. Det finns förutsättningar att utdöma vitet men att bolaget vidtagit bullerbegränsande åtgärder i lokalen bidrog till att vitet jämkades.

Lagrum: 26 kap 14 § miljöbalken (1998:808), 9 § VitesL (1985:206), Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus och höga ljudnivåer (SOSFS 1996:7).

Nyckelord: Buller, bullerbegränsande åtgärder, vitesjämkning, restaurang, bakgrundsljud

Liknande

fall: M 368-01*

M 1440-01

Beslutsdatum: 2002-12-03

Parter: Tricorona Mineral AB ./.. tillstånd

Beskrivning: Fråga om tillstånd till mineralbrytning i Billinge. Miljööverdomstolen avslår ansökan med hänvisning till brister i ansökan vilket leder till stor risk för negativa konsekvenser i det närliggande naturreservatet och Natura 2000-området Gällabjär, bestående i påverkan på djur- och växtlivet i Anderstorpsbäcken samt att verksamheten också skulle ge upphov till

buller. Visserligen kan bolaget genom bullerbegränsade åtgärder hålla störningarna i nivå med Naturvårdsverkets riktvärden, men Miljööverdomstolen anser att det finns en påtaglig risk för att de föreslagna värdena tidvis kommer att överskridas. Omgivningarna har mycket höga natur- och rekreationsvärden i en annars tätbefolkad del av landet. Mot bakgrund av detta finner domstolen att bullerstörningarna överskrider gränsen för vad som bör tålas.

Lagrum: Miljöskyddslagen (1969:387), naturvårdslagen (1964:822), numera upphävda motsv. 2 kap 3 § miljöbalken (1998:808).
Nyckelord: Mineralbrytning, buller, bullerbegränsande åtgärder, naturreservat, Natura 2000

M 4184-02

Beslutsdatum: 2002-11-28

Parter: Privatperson ./ privatperson, Margretelunds Villaägareförening ek. för.

Beskrivning: Tillstånd beviljades till muddring och anläggande av 27 nya båtplatser vid 6 nya bryggor på två fastigheter samt anläggande av strandpromenad. En grannes oro avseende olägenheter från ökad båttrafik och att människor kom att uppehålla sig nära hennes fastighet ändrade inte bedömningen då sökandena som ett villkor för tillstånd åtagit sig att vidta rimliga säkerhetsåtgärder.

Lagrum: 2 kap 3 §, 11 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Båthamn, muddring

M 9011-01

Beslutsdatum: 2002-11-06

Parter: Privatperson ./ privatperson, Plan- och miljönämnden i Pajala kommun

Beskrivning: Trots grannes oro fick en fastighetsägare använda CCA-impregnerade (innehållande koppar, krom och arsenik) trästolpar på sin fastighet då dessa skulle stå fuktigt. Då särskilda föreskrifter fanns och användningen inte stred mot dessa, ansågs utrymmet för tillämpning av produktvalsregeln i 2 kap 6 § MB vara begränsad när det gällde privatpersoner.

Lagrum: 2 kap 6 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 9:32, 9:33 KI 98:8 Kem Biotek.

Nyckelord: CCA, koppar, krom, arsenik, produktvalsregeln

Liknande
fall: M 105-00*

M 8009-00

Beslutsdatum: 2002-10-24

Parter: Länsstyrelsen i Kronobergs län ./ Profilgruppen i Åseda
Aktiebolag

Beskrivning: Ett ytbehandlingsbolag förbjöds att transportera förbrukade betbad mellan sina fabriker, trots att sträckan endast uppgick till ett hundratal meter. Trots att betbaden återvanns och återanvändes i verksamheten, ansågs de utgöra farligt avfall. Bolaget saknade tillstånd för transport av sådant avfall.

Lagrum: 15 kap 1 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), 3, 4, 26, 27 §§
AvfallsF (2001:1063).

Nyckelord: Transport, farligt avfall, betbad, återvinning, avfallsförordningen

M 161-00

Beslutsdatum: 2002-10-14

Parter: Privatpersoner ./ Bofors Jägargille

Beskrivning: Med upphävande av miljödomstolens dom avslår Miljööverdomstolen jägargilletts ansökan om nytt tillstånd till befintlig och utökad verksamhet på skjutfält i Karlskoga kommun. Med hänsyn till närboende föreskrevs nya särskilda villkor för skjutbaneverksamhet. Då några återstående bullerreducerande åtgärder knappt fanns att vidta återstod att begränsa skjuttiderna. Föreningens ansökan om nytt tillstånd till befintlig/utökad verksamhet avslogs då det ej var utrett om lokaliseringen av banan var den bästa.

Lagrum: 2 kap 4 §, 24 kap 3 och 8 §§ miljöbalken (1998:808), Naturvårdsverkets Allmänna Råd 81:2 Buller 3.

Nyckelord: Buller, bullerbegränsande åtgärder, skjutbanor, lokalisering

M 290-02

Beslutsdatum: 2002-10-17

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnämnden i Tjörns kommun

Beskrivning: En äldre man befriades från sophämtning på sin fritidsfastighet på Tjörn. Hans användning av fastigheten avvek från ett normalt fritidsboende och hade närmast karaktär av tillsynsbesök oaktat att antalet besök kunde uppgå till 20 dagar per år. Mängden avfall per tillfälle var så ringa att han i enlighet med människors hälsa och miljön samt hänsynsreglerna i miljöbalkens andra kapitel kunde anses ta hand om det själv på ett betryggande sätt.

Lagrum: 2 kap, 15 kap 8, 11 och 18 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Sophämtning, avfall

Liknande

fall: M 1541-03, M 1055-01

M 1428-02

Beslutsdatum: 2002-06-20

Parter: Privatperson ./ Miljönämnden i Göteborg, privatperson

Beskrivning: En fastighetsägare fick behålla sin stödmur som var byggd med kreosotbehandlade slipers. Då det inte ansågs förekomma någon giftspridning från muren fanns det inte anledning att anta att människors hälsa eller miljön var i fara på grund av muren.

Lagrum: 2 kap 3 och 6 §§ miljöbalken (1998:808), 8:32-34 §§ KI 98:8 Kem biotekn.

Nyckelord: Kreosot

Liknande

fall: M 1428-02, M 136-02*, M 105-00*

M 801-00

Beslutsdatum: 2002-06-20

Parter: Bensinstationen Åktanstoppet Aktiebolag ./ Miljö- och räddningsnämnden i Burlövs kommun, privatpersoner

Beskrivning: Nyetablering av en bensinstation förbjöds på den tilltänkta platsen då skyddsavståndet mellan stationen och närmaste bostad var ca 15 m och till bensinpumparna 50-60 m. Läget befarades föranleda olägenhet av väsentlig betydelse varför nyetablering inte tilläts oavsett att flyttning av stationen från ursprunglig plats kunde medföra miljömässiga fördelar.

Lagrum: Miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd, motsv. 2 kap 3, 4 och 9 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Bensinstation, lokalisering

M 7971-00

Beslutsdatum: 2002-06-06

Parter: Staten genom Banverket ./ Bygg-, miljö- och räddningsnämnden i Söderhamns kommun, privatperson

Beskrivning: Banverket förelades att vidta bullerbegränsande åtgärder på en fastighet längs Ostkustbanans nya sträckning. Efter en intresseavvägning enligt 5 § miljöskyddslagen (numera miljöbalken 2 kap 3 §) ansåg domstolen att det inte fanns skäl att frångå det redovisade riktvärdet. Att kostnaden för åtgärderna var större än fastighetens värde ansågs inte vara skäl att frångå redovisade riktvärden för bullernivåer inomhus. Föreläggandet förenades inte med vite eftersom det var fråga om en statlig myndighet.

Lagrum: Miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd motsv. 2 kap 3 och 7 §§ miljöbalken (1998:808), Buller Naturvårdsverkets Allmänna Råd 78:5.

Nyckelord: Buller, bullerbegränsande åtgärder, järnväg, Banverket, proportionalitet

Liknande

fall: M 4186-01, T 4530-98 **

M 8172-00

Beslutsdatum: 2002-05-13

Parter: Södra Cell Aktiebolag ./ Länsstyrelsen i Kalmar län

Beskrivning: Ett papperstillverkande bolag uppförde en mottagningsstation för perättiksyra utan att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken. Stationen ansågs dock vara så konkret beskriven i en tidigare tillståndsansökan hos Koncessionsnämnden att stationen

omfattades av nämndens tillståndsbeslut. Bolaget ansågs inte heller tillståndspliktigt enligt Sevesolagen.

Lagrum: 9 kap 6 § miljöbalken (1998:808), 5 § FMH (1998:899), 9 § Kem olyckL (1999:381), 7 § Kem olyckF (1999:382), lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen).

Nyckelord: Mottagningsstation, perättiksyra, Sevesolagen, omfattning av tillstånd .

M 1055-01

Beslutsdatum: 2002-05-08

Parter: Privatperson ./ Miljö- och byggnadsnämnden i Kungälv kommun.

Beskrivning: Med ändring av underinstansernas avgöranden medgav Miljööverdomstolen en fastighetsägare befrielse från sophämtning från sin fritidsfastighet i Kungälv kommun. Fastighetsägaren – en äldre kvinna som endast besökte fritidshuset för smärre trädgårdsunderhåll – ansågs generera en sådan liten mängd hushållsavfall att hon själv kunde ta hand om det på ett betryggande sätt.

Lagrum: 2 kap, 15 kap 8, 11 och 18 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Sophämtning, avfall

Liknande

fall: 1541-03, 290-02, 602-04

M 5929-01

Beslutsdatum: 2002-04-18

Parter: Stena Aluminium Aktiebolag ./ privatperson

Beskrivning: Vid fastställande av villkor beträffande buller från ett aluminiumsmältverk i Älmhults kommun ansågs begränsningsvärdena böra bestämmas som gränsvärden och inte som riktvärden eftersom ett stort behov av bullerbegränsning av verksamheten förelåg. Domstolen anser bland annat att begränsningsvärdena ska bestämmas som gränsvärden, ekvivalentnivån 50 dB ska gälla som riktvärde och att 55 dB ska gälla som riktvärde för den momentana ljudnivån nattetid. Bolaget ansågs p.g.a. det stora arbete som lagts ner på bullerbegränsning ha god möjlighet att inte överskrida gränsvärdena.

Lagrum: Miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd motsv. 24 kap 5 § miljöbalken (1998:808), Naturvårdsverkets Allmänna Råd 78:5 Buller 2.

Nyckelord: Buller, bullerbegränsande åtgärder, gränsvärden, riktvärden, aluminiumsmältverk

M 857-01

Beslutsdatum: 2002-03-27

Parter: Privatperson, Miljönämnden i Göteborg ./ . privatpersoner

Beskrivning: Tillstånd för enskild avloppsanläggning för avloppsvatten från toalett beviljades inte eftersom det, trots genomförda undersökningar, ansågs kvarstå sådan osäkerhet beträffande markförhållandena att det inte kunde uteslutas att avloppsvatten från anläggningen kunde komma att påverka närliggande fastigheters brunnar. Enligt förarbetena ska redan risken för olägenheter beaktas vid bedömningen av tillåtligheten hos miljöfarlig verksamhet.

Lagrum: 9 kap 1 och 7 §§ miljöbalken (1998:808), 13 § FMH (1998:899).

Nyckelord: Avlopp, brunnar, risk för olägenhet

Liknande

fall: M 857-01, M 454-02, M 9677-99, M 483-99*

M 3708-00

Beslutsdatum: 2002-02-21

Parter: Miljönämnden i Hörby kommun ./ . Privatperson

Beskrivning: En fastighetsägare förbjöds att släppa ut BDT-vatten som ej genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Reningen i befintlig avloppsanläggning, bestående av rensbrunn och stenkista, ansågs otillräcklig med hänsyn till omgivande vattendrag och närliggande enskilda vattentäkter. Miljööverdomstolen ansåg att 12 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd inte var tillämplig då ärendet gäller utsläpp av BDT-vatten från en enskild fastighet. Istället ska en individuell bedömning av reningsbehovet ske med stöd av miljöbalken 2 kap 3 och 7 §§. I denna prövning ska en skälighetsavvägning mellan kostnaden för och nyttan av åtgärder för en bättre avloppsanordning göras.

Lagrum: 2 kap 3 och 7 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Avlopp, BDT-vatten

Liknande

fall: 7569-99, 6259-03, 4352-99, 1327-03

M 5939-01

Beslutsdatum: 2002-02-20

Parter: Miljö- och byggnämnden i Gällivare kommun ./ konkursbo

Beskrivning: Ett konkursbo förelades att vidta efterbehandlingsåtgärder av förorenad mark. En lastbil hade läckt ut diesel och därmed förorenat kommunens mark i Gällivare kommun. Konkursboet ansågs ha haft rådighet över lastbilen och hade inte kunnat visa att läckaget inte till någon del skett efter konkursutbrottet. Boet ansågs därför ha vidtagit sådan åtgärd att efterbehandlingsansvar uppstått.

Lagrum: 2 kap 8 §, 10 kap 2 §, 19 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Efterbehandlingsansvar, konkursbo, förorenad mark, diesel.

Liknande

fall: B 2882-02**

M 3672-00

Beslutsdatum: 2002-01-17

Parter: Privatperson ./ privatperson, Byggnads- och miljönämnden i Gävle kommun.

Beskrivning: Hästhållning i naturreservat ansågs inte utgöra sanitär olägenhet för närboende. Verksamheten sköttes enligt de villkor som gällde för den. Besvärande lukt av hästspilling/ urin eller särskild förekomst av flugor, råttor eller estetiska störningar hade inte iakttagits.

Lagrum: Hälsoskyddslagen (1982:1080), numera upphävd motsv. 9 kap 3 och 9 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, hästar, lukt, naturreservat, sanitär olägenhet.

M 8856-00

Beslutsdatum: 2002-01-15

Parter: Privatperson ./ Halmstads Kyrkliga Samfällighet

Beskrivning: Tidsangivande klockringning från centralt belägen kyrka ansågs utgöra olägenhet för människors hälsa. Ringning nattetid medförde sådan ljudnivå att närboendes sömn kunde störas i en inte obetydlig omfattning. Den kyrkliga samfälligheten förelades därför att begränsa klockringningen eller vidta bullerbegränsande åtgärder och bara ringa hel timma nattetid.

Lagrum: 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808), Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus och höga ljudnivåer (SOSFS 1996:7).

Nyckelord: Klockringning, buller

M 7569-99

Beslutsdatum: 2001-09-26

Parter: Miljö- och byggnämnden i Götene kommun ./ privatperson

Beskrivning: En fastighetsägare förbjöds att från sin fastighet släppa ut allt slags avloppsvatten som inte undergått en av miljö- och byggnämnd godkänd längre gående rening än slamavskiljning. Urinseparerande toalett ansågs inte vara en tillräckligt långtgående lösning, eftersom den inte omfattade annan rening av BDT-vattnet än slamavskiljning. Kravet på rening av WC-vatten grundades direkt på 7 § miljöskyddslagen, vilken inte öppnar för någon skälighetsbedömning mellan kostnaderna och miljövärdsnyttan. Vad gäller BDT-vattnet instämmer rätten med att den klagandes hus inte ligger inom tätbebyggt område, varför 7 § inte är tillämplig i denna del. För BDT-vattnet får istället en individuell bedömning av reningsbehovet göras med stöd av 5 § miljöskyddslagen. Miljööverdomstolen ansåg det med hänsyn till de omgivande vattendragen rimligt att kräva längre gående rening än slamavskiljning även av BDT-vattnet och utfärdade förbud mot att släppa ut allt slags avloppsvatten som inte genomgått en av miljönämnden godkänd längre gående rening än slamavskiljning.

Lagrum: Miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd motsv. 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 6 §, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: BDT-vatten, avlopp

M 8697-99

Beslutsdatum: 2001-05-09

Parter: Slottsbackens Restaurang & Festvåning AB ./.. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Uppsala kommun.

Beskrivning: Bolag som bedrev konsertverksamhet i innerstadsområde i Uppsala förelades att inte spela musik som orsakade ljudnivåer över 25 dBA, mätt som ekvivalent nivå i närliggande bostäder, eftersom all utredning i målet visar att den aktuella typen av ljud är störande redan vid den nivån. Bolagets åberopande av såväl proportionalitetsprincipen, yttrandefrihet och konstnärlig frihet hjälpte inte. Föreläggandet förenades med löpande vite om 20 000 kr per dygn varje gång ett överskridande konstaterades.

Lagrum: 5 § miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd motsv. 2 kap 3 §, miljöbalken (1998:808), Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus och höga ljudnivåer (SOSFS 1996:7).

Nyckelord: Buller, konsert

M 7128-00

Beslutsdatum: 2001-05-03

Parter: Edenberga Gård Aktiebolag ./.. Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun

Beskrivning: Miljööverdomstolen slår fast att oavsett antalet samtidiga överträdelser av samma slag på samma anläggning kan endast en miljöstraffavgift påföras. Ställningstagandet motiveras med miljöstraffavgiftens schabloniserade konstruktion och ordalydelse i miljöbalken 30 kap 1 §.

Lagrum: 9 kap 4 och 5 §§, 30 kap 1 § miljöbalken (1998:808), 7 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket, 1 § förordningen (1998:950) om miljöstraffavgifter.

Nyckelord: Miljöstraffavgift, upprepade överträdelser av samma slag.

M 8782-99

Beslutsdatum: 2001-02-13

Parter: Bohus Energi Aktiebolag ./.. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, privatperson

Beskrivning: Ett bolag medgavs tillstånd till att uppföra och driva ytterligare fyra vindkraftverk inom område som var av riksintresse trots fastighetsägares oro för ökat buller. Den störande inverkan på landskapsbilden ansågs begränsad, liksom påverkan på det rörliga friluftslivet. Ljudnivån utomhus vid bostäder fick inte överstiga 40 dBA.

Lagrum: 2 kap 3 och 4 §§, 4 kap 1 och 2 §§, 9 kap 1 § miljöbalken (1998:808), Naturvårdsverkets Allmänna Råd 78:5 Buller 2.

Nyckelord: Buller, vindkraftverk

Liknande

fall: M 623-02, M 7625-00, M 9282-02

M 9677-99

Beslutsdatum: 2000-10-20

Parter: Privatperson ./ Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Kungsbacka kommun, privatperson

Beskrivning: På grund av risk för att dricksvattentäkt kunde bli förorenad upphävdes tillstånd för anordning för att avleda spillvatten från vattentoalett, bad, disk och tvätt.

Lagrum: 2 kap 7 §, 9 kap 1 och 7 §§ miljöbalken (1998:808), 13 § FMH (1998:899).

Nyckelord: BDT-vatten, avlopp, brunn

Liknande

fall: M 6259-03, M 4352-99, M 7569-99

M 238-00

Beslutsdatum: 2000-09-04

Parter: Plan- och miljönämnden i Motala kommun ./ Vägverket

Beskrivning: Vägverket förelades att vidta bullerreducerande åtgärder vid skolgård trots att anläggningen inte var upptagen i det åtgärdsprogram som i en första etapp skulle omfatta de bostadsfastigheter som exponerades av vägtrafikbuller uppgående till 65 dBA ekvivalentnivå utomhus vid fasad. Även andra känsliga miljöer, såsom vård- och undervisningslokaler, kan enligt Miljööverdomstolens mening likställas med bostadsmiljöer och sålunda prioriteras och åtgärdas i nämnda etapp.

Lagrum: 2 kap 3 § , 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808), Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus och höga ljudnivåer (SOSFS 1996:7).

Nyckelord: Bullerbegränsande åtgärder, skolmiljö

M 8671-99

Beslutsdatum: 2000-07-12

Parter: Privatpersoner ./ . privatpersoner

Beskrivning: Hundgårdsägare och fastighetsägare förbjöds att hålla hundar på sin fastighet på närmare avstånd än 200 m från grannarnas bostadshus. Däremot saknades enligt en strikt tolkning av hälsoskyddslagens bestämmelser lagligt stöd för att ålägga dem att flytta själva hundgården så att den blev belägen minst 200 m från grannarnas bostadshus.

Lagrum: 1 § hälsoskyddslagen (1982:1080), numera upphävd motsv. 9 kap 9 §, 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, hundhållning, lokalisering, sanitär olägenhet

Liknande

fall: M 138-02*

M 751-00

Beslutsdatum: 2000-06-19

Parter: Privatpersoner ./ . Mönsterås kommun

Beskrivning: En kommun medgavs tillstånd att deponera farligt avfall i form av tungmetallförorenade jordmassor m.m. vid avfallsanläggning inom kommunen då någon sådan befintlig deponi inte tidigare fanns i regionen. Riskerna för oacceptabel förorening av grundvattnet ansågs försumbara. Oroade fastighetsägare ansågs vara taleberättigade.

Lagrum: 2 kap 4 §, 9 kap 6 §, 16 kap 12 § miljöbalken (1998:808), FMH (1998:899) 5 §, NV 96:11 Grundvatten 6.

Nyckelord: Farligt avfall, talerätt, deponi

M 4352-99

Beslutsdatum: 2000-03-02

Parter: Privatperson ./ Miljönämnden i Hörby kommun

Beskrivning: Förbud för fastighetsägare att från sin fastighet släppa ut avloppsvatten upphävdes. De tekniska förutsättningarna för att åstadkomma en kompletterande rening och kostnaderna för detta borde ha undersökts och ha följts av ett preciserat föreläggande från nämnden.

Lagrum: miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd motsv 2 kap 3 och 7 §§, 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: BDT-vatten, avlopp

Hovrätterna

HovR 175-04 Hovrätten för Övre Norrland

Beslutsdatum: 2005-03-31

Parter: Åklagarkammaren i Umeå ./ . privatperson

Beskrivning: En fiskrökare kan inte dömas för brott mot livsmedelslagen bara för att han inte har tillgång till rinnande vatten och säljer jord och växter i samma verksamhet som fisken. Han måste dock ha tillstånd. Hovrätten sänker dagsböterna från fyrtio till trettio.

Lagrum: 8 §, 16 § 1 st. 4 p, 23 § och 30 § 1 st. 1 p livsmedelslagen (1971:511).

Nyckelord: Fiskrökari, livsmedelslagen

HovR 629-02 Hovrätten för Övre Norrland

Beslutsdatum: 2004-10-05

Parter: Åklagarkammaren i Luleå ./ . privatperson

Beskrivning: Hovrätten anser inte att utsläppet av 640 m³ kaustiksoda vid AssiDomän Karlsborg i Kalix innebar ens en risk för beaktansvärd fara för människor, djur eller natur. Hovrätten konstaterar att natronlut är ett ämne som i vart fall i höga koncentrationer kan ge en skadlig påverkan på miljön. Med hänsyn till mängden natronlut som runnit ut i dammen, den spädningsprocess som skett innan och i samband med att ämnet nått vattnet anser hovrätten att utredningen inte visar, eller ens gör sannolikt, att den förorening som förekommit faktiskt medfört en skada som medför straffansvar. Massabrukschefen och arbetaren som glömde pumpen på frias därmed från vållande till miljöstörning.

Lagrum: 29 kap 1 och 2 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Kemikalier, kaustiksoda, natriumhydroxid (NaOH), vållande till miljöstörning

Högsta domstolen

B 4411-03**

Beslutsdatum: 2006-04-06

Parter: Yara AB ./ Riksåklagaren

Beskrivning: Ett företag slapp den företagsbot om 200 000 kr det ålagts efter att ha råkat släppa ut 3 200 liter fosforsyra under två dygn. Det var ej visat att brott begåtts vid utövandet av näringsverksamhet eller att bolaget åsidosatt gällande villkor. Det per år gällande gränsvärdet överskreds aldrig. Att riktvärdet överskridits saknade betydelse då bolaget vidtagit adekvata åtgärder.

Lagrum: 13 kap 9 § och 36 kap 7 § brottsbalken (1962:700),
2 kap 3 och 6 §§, 29 kap 2 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Miljöbrott, företagsbot, fosfor, gödsel

T 3428-04**

Beslutsdatum: 2005-10-31

Parter: Billerud Aktiebolag ./ Tillståndsfråga

Beskrivning: Miljödomstol får överlåta åt tillsynsmyndighet att fastställa provisoriska föreskrifter i motsvarande utsträckning som villkor. Då villkor endast kan omprövas under vissa förutsättningar har villkor betydligt mer omfattande rättsverkningar än provisoriska föreskrifter. Detta måste innebära att en miljödomstol kan överlåta åt tillsynsmyndighet att fastställa provisoriska föreskrifter i motsvarande utsträckning som miljödomstolen får överlåta åt tillsynsmyndigheten att fastställa villkor. Vad gällde transporter kunde provotidsutredningar om luftutsläpp föreskrivas.

Lagrum: 16 kap 7 §, 22 kap 25 och 27 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Delegering, provisoriska föreskrifter, villkor

M 4647-04**

Beslutsdatum: 2005-04-25

Parter: Riksåklagaren ./ privatperson

Beskrivning: Högsta domstolen anser förvisso att uppsåtligt eller grovt vårdslöst handhavande av farliga kemikalier tillhör en brotts-
typ som det ter sig särskilt angeläget att motverka. HD anser
dock inte att straffet för bonden som eldade gamla fat med be-
kämpningsmedel från 1970-talet bör skärpas till fängelse när
brottet inte är att anse som grovt.

Lagrum: 29 kap 1 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Farligt avfall, dioxiner, spillolja, bekämpningsmedel, upp-
såtligt eller grovt vårdslöst handhavande av farliga kemikalier.

B 2560-03**

Beslutsdatum: 2005-03-04

Parter: Riksåklagaren ./ Banverket (med flera chefer)

Beskrivning: Vid tunnelbygge genom Hallandsåsen gavs Banverket bl.a.
tillstånd att bortleda en viss mängd grundvatten, vilken kom att
kraftigt överskridas. Till skillnad från underinstanserna fann
HD att bortledandet av vattnet i sig varit ett tillståndspliktigt
vattenföretag. Mål om Banverkschefers straffrättsliga ansvar
återvisades därför till tingsrätt.

Lagrum: 11 kap 2, 9 och 12 §§, 29 kap 4 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Miljöbrott, vattenverksamhet, bortledande av grundvatten,
tunnelbygge, Hallandsåsen

Ö 1766-04**

Beslutsdatum: 2004-12-29

Parter: Naturskyddsföreningen i Göteborg ./ Göteborg Energi Aktie-
bolag

Beskrivning: En naturskyddsförening ägde inte rätt att överklaga dom om
förlängning av tiden för att ta i anspråk ett tillstånd att uppföra
och driva ett naturgaseldat kraftvärmeverk. Domen ansågs inte
vara en sådan dom om tillstånd, godkännande eller dispens
som enligt 16 kap 13 § MB får överklagas av vissa ideella or-
ganisationer.

Lagrum: 16 kap 13 §, 24 kap 2 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Besvär rätt, överklagande, ideell organisation

Liknande

fall: NJA 2001 s. 279

Ö 1976-04**

Beslutsdatum: 2004-10-21

Parter: Privatpersoner ./ Brännö Bys Samfällighetsförening

Beskrivning: En förening medgavs tillstånd att bygga en vågbrytare och brygga vid en havsö. HD uttalade att rätten att vara part och att överklaga skall tillkomma varje person som kan tillfogas skada eller utsättas för annan olägenhet genom den verksamhet för vilken tillstånd söks, om risken för skada eller olägenhet rör ett av rättsordningen skyddat intresse och inte är enbart teoretisk eller helt obetydlig. Boende 250-450 m från platsen tillerkändes besvär rätt medan en boende på 700 m avstånd inte hade rätt att överklaga.

Lagrum: 16 kap 12 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Besvär rätt, sakägare, närboende, överklagande

Liknande

fall: T 1002-03

T 1002-03**

Beslutsdatum: 2004-10-21

Parter: Fortifikationsverket./ Privatpersoner

Beskrivning: Tillstånd medgavs Fortifikationsverket till en ny småbåtshamn. Fem fastighetsägare som bodde 100-200 m från den tilltänkta hamnen tillerkändes besvär rätt och därmed rätt till ersättning för rättegångskostnader. Vid bedömningen togs hänsyn till miljöskyddslagens sakägarbegrepp samt att fastighetsägarna kunde utsättas för en ej helt obetydlig olägenhet.

Lagrum: 11 kap 9 §, 16 kap 12 §, 25 kap 2 § miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Besvär rätt, sakägare, närboende, överklagande

Liknande

fall: Ö 1976-04**

T 212-04**

Beslutsdatum: 2004-10-12

Parter: Riksåklagaren ./ Privatperson

Beskrivning: Fastighetsägare ansågs ej skyldig till miljöbrott för underlåtenhet att avlägsna transformatorer, olja och släckt kalk som tillhörde annan och som funnits på fastigheten sedan förvärvet. Begreppet "förvara" i 29 kap 1 § MB kräver visserligen inte någon form av aktiv åtgärd men uppsåt saknades och åtalet omfattade ej oaktsamhet enligt 29 kap 2 § MB.

Lagrum: 29 kap 1 och 2 §§ miljöbalken (1998:808)

Nyckelord: Miljöbrott, förvaring, miljöansvar, straffrättsligt ansvar

T 1641-04**

Beslutsdatum: 2004-09-28

Parter: Utvecklings AB WÄ RÖ Ryttagård ./ Fortifikationsverket

Beskrivning: En oenig Miljööverdomstol fastslog att bullret från JAS i Linköping är ortsvanligt och att ett bolag inte är berättigat till ersättning på grund av värdeminskningen hos en fastighet till följd av bullret. Miljööverdomstolen konstaterade att flygningar med JAS försämrar en redan dålig bullersituation i området. Förändringarna är dock inte större än att störningarna på grund av JAS-flygningarna enligt domstolen anses ortsvanliga. Domstolen poängterar även att verksamheten på Malmen i hög grad är samhällsnyttig. Närmre utredning om storleken på den påstådda värdeminskningen saknas i målet och domstolen påpekar att det är fråga om produktiv åkermark vars användning i sig inte påverkas av flygbuller. Sammanfattningsvis anser Miljööverdomstolen att bolaget inte visat att skadan är sådan att den inte skäligen måste tålas. Högsta Domstolen meddelar inte prövningstillstånd.

Lagrum: Miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, JAS, ortsvanlighet

Ö 2920-03**

Beslutsdatum: 2004-02-25

Parter: Vägverket ./ privatperson

Beskrivning: Fråga huruvida hinder föreligger att göra en prövning enligt miljöbalken av ett vägbygge som redan prövats enligt väglagen. I förarbetena till MB uttalades att beslut om tillstånd i en lag utanför balken inte avsågs ha rättskraft inom balken. Mot bakgrund därav ansågs inte en fastställd arbetsplan enligt

väglagen betraktas som ett tillstånd i 32 kap 12 § miljöbalken och kunde inte hindra en prövning enligt detta lagrum sedan en berörd fastighetsägare begärt det.

Lagrum: 2 kap 9 §, 32 kap 12 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Prövningshinder, talerätt

Liknande

fall: M 983-02

B 2882-02**

Beslutsdatum: 2003-12-22

Parter: Riksåklagaren ./.. privatperson

Beskrivning: Fråga om ett utsläpp av dieselloja har kunnat medföra sådana hälsorisker för människor eller sådana skador på djur eller växter som inte är av ringa betydelse. En VD hade orsakat ett utsläpp om ca 500 liter dieselloja. För straffansvar krävdes att utsläppet förorenat mark eller vatten på ett sätt som medförde hälsorisker eller skada på djur/växt som inte var av ringa betydelse. Med hänsyn särskilt till det snabba ingripandet kunde det inte anses visat att någon praktiskt beaktansvärd fara för människors hälsa på grund av förorenat dricksvatten eller för skador på djur och växter som varit av annat än ringa betydelse förelegat och åtalet för vållande till miljöstörning alternativt miljöfarlig kemikaliehantering ogillades.

Lagrum: 29 kap 2, 3, 11 och 14 §§ miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Förorening, diesel

T 184-03**

Beslutsdatum: 2003-10-03

Parter: Hyr-Börsen i Roslagen Aktiebolag ./.. Brenntag Nordic Aktiebolag

Beskrivning: Bolag som lagrade kemikalier i samma lokal som annat bolag lagrade diskmaskiner, ansågs inte skadeståndsskyldigt för påverkan på diskmaskinerna. Det drabbade bolaget var hyresvärd åt kemikaliebolaget och kunde därför reglera uthyrningen. Vid dessa förhållanden ansågs inte skadan ha uppkommit i omgivningen av kemikaliebolagets verksamhet, vilket är MB:s krav.

Lagrum: Miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd motsv. 32 kap 1 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Skadestånd, kemikalier, omgivningsbegreppet

B 4570-02**

Beslutsdatum: 2003-05-28

Parter: Privatperson ./ Riksåklagaren

Beskrivning: Fråga om bekämpningsmedel. Hovrätten ansåg inte att användandet av ett otillåtet bekämpningsmedel kunde anses ringa, bland annat för att det hade använts kontinuerligt, i betydlig mängd och under inte ringa tid. HD meddelar inte prövnings-tillstånd.

Lagrum: 2 och 14 kap. miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Bekämpningsmedel, otillåten miljöverksamhet

T 2223-03**

Beslutsdatum: 2002-06-21

Parter: Stora Enso Hylte Aktiebolag ./ Naturvårdsverket

Beskrivning: Fråga huruvida transporter till och från en miljöfarlig verksamhets anläggningar är att anse som så kallade följd företag, tillika fråga om utredning och redovisning kring sådana transporter kan krävas med stöd av ett prøvotidsförordnande. Stora Enso Hylte slipper under en prøvotid utreda möjligheterna att ytterligare miljöanpassa transporter till och från anläggningen i Hyltebruk. Det i målet aktuella villkoret avsåg transporter till och från anläggningen som inte bedrevs i egen energi och som är helt beroende av brukets lokalisering. HD ansåg dock inte att det är rimligt att kräva att sökanden i tillståndsärendet skall redovisa och ansvara för miljökonsekvenserna för långväga transporter när dessa rör sig på ett stort avstånd från anläggningarna i fråga och där endast utgör en liten del av den totala trafiken och olägenheterna från denna. HD ansåg inte heller att miljöbalkens regler ger stöd för att meddela sådana villkor i ett tillståndsbeslut som skulle innebära ett slags indirekt reglering av transportsektorn. Korta transporter kan utgöra följd företag.

Lagrum: 2 kap, 9 kap, 22 kap miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Transporter, följd företag

Liknande

fall: M 10499-02, M 602-02, M 6068-02, M 8009-00, M 316-01*,
M 7179-02

T 4530-98 (NJA 2000 s 737)**

Beslutsdatum: 2000-12-28

Parter: Banverket ./ privatpersoner

Beskrivning: Fastighetsägarna vid Arlandabanan får ersättning för minskat boendevärde enligt den nu upphävda miljöskadelagen, trots att störningarna inte har lett till någon kostnadsökning. Fastighetsägare - som under treårig byggtid av järnväg störts av maskinbuller, damm och byggtrafik - ansågs ha rätt till ersättning för förlorat boendevärde då de under den tiden inte fullt ut kunnat utnyttja sina fastigheter. Frågan prövades i samband med expropriationsmålet men bedömdes enligt miljöskadelagen (numera 32 kap MB). HD anser att inskränkningarna i boendemöjligheterna och värdet av ägarnas eget arbete utgör följdskada av ekonomisk natur.

Lagrum: Miljöskyddslagen (1969:387), numera upphävd motsv. 32 kap 1 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Skadestånd, Arlandabanan, buller, ekonomisk följdskada

Kammarrätterna

KamR 5587-03

Beslutsdatum: 2005-03-22

Parter: Kammarkollegiet ./ Festab AB

Beskrivning: Festab AB bedriver produktion och försäljning av marina livsmedel. Efter att salmonellasmitta i Norge härletts till bolagets fiskprodukter belade både norska och svenska myndigheter bolagets fiskgratänger med saluförbud. Bolaget begärde ersättning avseende tre partier, ett avsett för den svenska marknaden, ett parti som fanns i lager hos bolaget och var avsett för den norska marknaden, samt ett parti som redan levererats till Norge. Kammarkollegiet medgav och utgav endast ersättning för partiet avsett för den svenska marknaden. Varken läns- eller kammarrätt bifaller bolagets överklaganden då det i målet är ostridigt att bolagets åtgärder med destruktion av ifrågavarande fiskprodukter avsedda för den norska marknaden inte föregåtts eller föranletts av något formellt beslut i frågan av en svensk myndighet.

Lagrum: 8 §, 16 § 1 st. 4 p samt 23 § livsmedelslagen (1971:511), 1 §, 2 § och 9 § förordningen (1956:296) om ersättning från staten i vissa fall vid ingripanden för att förhindra spridning av smittsam sjukdom – ersättningsförordningen.

Nyckelord: Salmonella, smittsam sjukdom

Liknande

fall: M 5625-03

KamR 5625-03

Beslutsdatum: 2005-03-22

Parter: Kammarkollegiet ./ Thimanssons Chark AB

Beskrivning: Ersättningen enligt förordningen om ersättning från staten vid ingripanden för att förhindra spridning av smittsam sjukdom kan endast utgå om ett formellt beslut om saluförbud och eller destruktion förelegat. Thimanssons Chark följde miljöchefens muntliga instruktioner och stoppade tillverkningen och drog tillbaka levererade korvar och pastejter när EHEC-smitta spårats till bolagets produkter. Bolaget gjorde allt som stod i

dess makt för att mildra effekten av det inträffade och destruerade hela det aktuella partiet. Kammarkollegiet avslögar bolagets ansökan om ersättning enligt förordningen (1956:296) om ersättning från staten i vissa fall vid ingripanden för att förhindra smittsam sjukdom då myndigheten inte fattat ett formellt saluförbud. Länsrätten ansåg dock att för det fall bolaget valt att inte samarbeta med myndigheten hade myndigheten sannolikt förordnat att varupartiet skulle destrueras. Resultatet hade då blivit detsamma. Länsrätten fann därför att kammarkollegiet inte ägt att avslå bolagets ansökan, och biföll bolagets överklagande. Kammarrätten utgår från ordalydelsen i 1 § ersättningsförordningen som säger att ett författningsgrundat ingripande av myndighet utgör en av förutsättningarna för att ersättning enligt förordningen skall utgå. Av 2 § framgår vidare att ingripandet skall ske i form av ett förordnande om att en viss åtgärd skall vidtas. Kammarrätten fastslår att det måste föreligga ett formellt beslut i frågan. Kammarkollegiet hade enligt kammarrätten fog för sitt avslående av charkbolagets ansökan varför kollegiets beslut fastställs.

Lagrum: 8 §, 16 § 1 st. 4 p samt 23 § livsmedelslagen (1971:511), 1 §, 2 § och 9 § förordningen (1956:296) om ersättning från staten i vissa fall vid ingripanden för att förhindra spridning av smittsam sjukdom – ersättningsförordningen.

Nyckelord: EHEC-bakterier, smittsam sjukdom

Liknande fall: M 5587-03

KamR 3224-00

Beslutsdatum: 2002-12-04

Parter: Svenska Kraftnät ./.. Bygg- och miljönämnden i Norsjö kommun

Beskrivning: Kammarrätten i Sundsvall menar att sannolikheten för att någon ska drabbas av fysisk ohälsa på grund av exponering för magnetfält inte är så stor att denna ensam innebär en sanitär olägenhet. Däremot inverkar fastighetsägarens oro för sjukdom så påtagligt på hennes psykiska välbefinnande att störningen av denna anledning kan betraktas som en sanitär olägenhet enligt HskL. Att flytta huset skulle ligga i linje med den försiktighetsprincip som bör råda vid samhällsplanering och byggande. Emellertid finner rätten att kostnaden (500 000 kr) inte står i rimlig proportion till den effekt, om någon, som åtgärden kan anses få.

Lagrum: Hälsoskyddslagen (1982:1080), numera upphävd motsv. 2 kap 3 och 7 §§, 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Magnetisk strålning, sanitär olägenhet, försiktighetsprincipen

Liknande

fall: M 718-03, M 87-02*

KamR 3134-00

Beslutsdatum: 2001-10-23

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun ./ . Stiftelsen Umeå Waldorfskola

Beskrivning: Varken länsrätten eller kammarrätten anser att de fem höns som Waldorfskolan i Umeå planerade att ha på skolområdet utgjorde en så pass stor störning att den kunde bedömas som sanitär olägenhet. Kammarrätten anser att höns i skolmiljö i och för sig kan vara en sanitär olägenhet, men att störningen i det aktuella fallet är ringa.

Lagrum: Hälsoskyddslagen (1982:1080), numera upphävd motsv. 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, höns, skolmiljö, sanitär olägenhet

KamR 2772-98

Beslutsdatum: 1999-03-29

Parter: HSB:s bostadsrättsförening Kalkonen ./ . Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun

Beskrivning: En ljudkänslig bostadsrättsinnehavare riktade klagomål mot grannlägenheten ovanför. Den missnöjda kvinnan påpekade att hon kunde tydligt höra stegljud och konversationer från grannarna ovanpå. Kammarrätten i Stockholm tog däremot hänsyn till att riktlinjerna om bullernivåer i Boverkets byggregler inte har någon tillbakaverkande verkan, detta mot bakgrund av att den aktuella byggnaden inte utgör nybyggnation. Kammarrätten ansåg därför att varje uppmätt ljudvärde som överskrider riktlinjerna inte i sig medför att det är fråga om sanitär olägenhet enligt 1 § hälsoskyddslagen. Kammarrätten tog också hänsyn till att inga andra boende i huset klagat på de aktuella ljudstörningarna. Eftersom störningarna är att anse som ringa skall Brf Kalkonens överklagande bifallas, vilket medför att beslutet om vitesföreläggande undanröjs.

Lagrum: Hälsoskyddslagen (1982:1080), numera upphävd motsv. 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Buller, (stegljud från) granne, sanitär olägenhet

Liknande

fall: M 299-03*

KamR 1069-95

Beslutsdatum: 1999-01-27

Parter: Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun ./.
HSB:s Bostadsrättsförening Bränneriet i Stockholm.

Beskrivning: Trots avsaknad av mätbara ammoniakhalter i rumsluften i de lägenheter vars golv behandlats med flytspackel fann kammarrätten i Stockholm att golven i ett antal fastigheter ägda av en bostadsrättsförening utgjorde en sanitär olägenhet. Hyresgästernas hälsobesvär och missfärgning av golv ansågs utgöra bevis nog. De boende hade hälsobesvär i form av huvudvärk, klåda och trötthet vilket ansågs orsakas av en nedbrytningsprocess av golven vilket medförde emissioner av gaser. Föreningen förelades vid omfattande vite att åtgärda golv och ventilation i lägenheterna och i två daghem.

Lagrum: Hälsoskyddslagen (1982:1080), numera upphävd motsv. 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808), 33 § FMH (1998:899), Socialstyrelsens allmänna råd om tillsyn enligt miljöbalken – ventilation (SOSFS 1999:25), Socialstyrelsens allmänna råd om bedömning av hälsorisker från vissa golvmaterial (SOSFS 1989:45).

Nyckelord: Ammoniak, ventilation, sanitär olägenhet

KamR 8161-94

Beslutsdatum: 1998-09-18

Parter: Miljönämnden i Eskilstuna kommun ./. privatperson

Beskrivning: En man fick tillstånd att i sin lägenhet hålla kungsboaormar, trots att grannar till honom motsatt sig detta. Utredningen i målet ger inte stöd för att människor i allmänhet eller ens många människor känner psykiskt obehag av att en granne håller orm i sin lägenhet. Enbart det förhållandet att ett antal grannar kan känna psykiskt obehag av ormhållningen medför inte, mot bakgrund av förarbetsuttalanden till hälsoskyddslagen, att den utgör sanitär olägenhet.

Lagrum: Hälsoskyddslagen (1982:1080), numera upphävd motsv. 9 kap
3 § miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Djurhållning, ormar

Liknande
fall: M 589-99*

Regeringsrätten

RegR 6566-00

Beslutsdatum: 2004-06-21

Parter: Privatperson ./ Statens Jordbruksverk

Beskrivning: Regeringsrätten anser att tvingande säkerhetsskäl även skall kunna innefatta fara för djurs liv eller hälsa. I målet aktuella biffkor mådde dock utmärkt så Jordbruksverket hade enligt Regeringsrätten inte fog för att återkalla det gynnande förvaltningsbeslutet som man gjort. Huvudregeln är att gynnande förvaltningsbeslut inte kan återkallas. Avgörande är härvid hänsynen till den enskildes trygghet. Återkallelse anses emellertid möjlig, om den påkallats av tvingande säkerhetsskäl, till exempel hänsyn till fara för människors liv eller hälsa. Vidare kan återkallelse ske, om den enskilde utverkat det gynnande beslutet genom vilseledande uppgifter. Slutligen kan återkallelse ske med stöd av förbehåll i själva beslutet eller i den författning, varpå beslutet grundar sig. Regeringsrätten anser förvisso att tvingande säkerhetsskäl bör kunna innefatta fara för djurs liv eller hälsa och således medföra återkallelse av gynnande beslut.

Lagrum: 4 § djurskyddslagen (1988:534), 1 kap. 28 § och 31 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1993:129) om djurhållning inom lantbruket m.m.

Nyckelord: Djurhållning, fara för djurs liv eller hälsa, tvingande säkerhetsskäl, gynnande förvaltningsbeslut

RegR 2493-00

Beslutsdatum: 2001-12-06

Parter: Vindkompaniet i Hemse AB ./ tillstånd

Beskrivning: Ansökan om att anlägga och driva en gruppstation för vindkraft om högst 21 vindkraftverk i vatten utanför Gotland. Anläggningen inverkade visserligen på utsikten från närliggande stränder men området var redan tidigare påverkat av vindkraftverk till lands. Buller och andra störningar bedömdes som måttliga varför ansökan bifölls.

Lagrum: 2 kap 2-6 §§, 3-4 kap, 11 kap 6 §, 16-17 kap miljöbalken (1998:808).

Nyckelord: Vindkraftverk, Gotland

Mål och sidnummer

Miljödomstolarna = M*
Miljööverdomstolen = M
Högsta Domstolen = ** efter målnummer
Hovrätterna = HovR
Kammarrätten = KamR
Regeringsrätten = RegR

B 2882-02**	151	M 16-02*	48
B 4570-02**	152	M 1607-04	93
HovR 175-04	146	M 161-00	135
HovR 629-02	146	M 163-01*	45
KamR 1069-95	157	M 1633-03	113
KamR 2772-98	156	M 1716-01	126
KamR 3134-00	156	M 179-02*	42
KamR 3224-00	155	M 18-00*	37
KamR 5587-03	154	M 1810-04	96
KamR 5625-03	154	M 181-04	89
KamR 8161-94	157	M 183-00*	55
M 10079-02	113	M 190-01*	49
M 101-01*	53	M 207-01*	51
M 102-00*	60	M 2073-03	94
M 10313-02	114	M 2084-03	96
M 105-00*	59	M 220-02*	40
M 1055-01	138	M 222-00*	57
M 1142-02	112	M 2303-04	109
M 115-01*	54	M 2337-04	98
M 126-03*	37	M 237-01*	44
M 1290-04	91	M 238-00	144
M 1293-03	103	M 238-01*	47
M 1305-04	89	M 242-03*	33
M 1327-03	109	M 244-02*	41
M 136-02*	46	M 252-02*	43
M 138-02*	43	M 2624-03	106
M 142-01*	50	M 275-01*	46
M 1428-02	136	M 2824-04	100
M 1440-01	134	M 290-02	136
M 147-01*	47	M 293-04	91
M 147-02*	48	M 296-02*	40
M 152-00*	55	M 299-03*	39
M 1541-03	116	M 3011-03	106
M 1556-00	133	M 30121-04*	38
M 156-01*	40	M 302-02*	38
M 16-01*	56	M 30216-04*	36

M 3058-04*	35	M 508-03	92
M 311-01*	45	M 5263-04	98
M 3123-04*	36	M 5265-00	132
M 316-01*	56	M 5292-04*	33
M 3186-00	90	M 541-03	124
M 3189-03	105	M 5480-01	125
M 3198-03*	39	M 5694-01	131
M 3266-02	126	M 589-99*	61
M 3297-02	118	M 5929-01	139
M 3343-03	107	M 5939-01	140
M 343-04	102	M 6015-03	111
M 3453-02	122	M 602-04	104
M 3473-04*	34	M 6068-02	130
M 3554-02	124	M 61-01*	58
M 3672-00	141	M 6175-04	97
M 368-01*	53	M 623-02	115
M 3708-00	140	M 6259-03	110
M 377-02*	41	M 63-01*	52
M 380-00*	57	M 67-01*	58
M 390-05*	34	M 6715-02	114
M 391-02	123	M 679-04	101
M 3928-04*	33	M 6851-02	120
M 394-02*	43	M 689-01	119
M 398-00*	55	M 6956-02	126
M 4055-04	36	M 6997-02	117
M 4184-02	134	M 699-99*	62
M 4186-01	128	M 71-02*	51
M 42-04	92	M 7128-00	142
M 4217-03	97	M 7179-02	128
M 4242-03	103	M 718-03	121
M 4282-02	130	M 7205-02	110
M 429-02*	47	M 7283-03	99
M 4355-01	118	M 7486-03	111
M 438-00*	59	M 7488-03	99
M 440-03	122	M 751-00	145
M 440-04	95	M 7556-01	129
M 4458-03	117	M 7569-99	141
M 454-02	121	M 7575-02	113
M 4571-01	131	M 7625-00	115
M 461-01*	42	M 7689-04	89
M 4616-01	124	M 77-02*	44
M 4616-02	127	M 7839-03	92
M 464-03	116	M 7934-03	112
M 4647-04**	147	M 7971-00	137
M 4678-04*	35	M 8009-00	135
M 48-00*	52	M 801-00	137
M 483-99*	62	M 8011-03	101
M 4939-03	108	M 8172-00	138
M 5040-03	94	M 8500-03	120

M 857-01	139	M 9292-03	104
M 86-00*	60	M 9575-02	129
M 8671-99	144	M 9675-02	132
M 8696-04	90	M 9677-99	143
M 8697-99	142	M 97-02*	49
M 87-02*	50	M 98-01*	53
M 8782-99	143	M 983-02	132
M 8856-00	141	M 9885-02	120
M 8976-02	108	M 9929-02	123
M 9011-01	135	RegR 2493-00	159
M 9015-03	95	RegR 6566-00	159
M 904-03	105	T 1641-04**	150
M 91-04	93	T 184-03**	152
M 9178-02	107	T 2223-03**	152
M 9180-02	127	T 4530-98**	153
M 9282-02	119	Ö 2920-03**	150

Miljödömsstolarna – försedda med *

M 483-99*	62	M 311-01*	45	M 3058-04*	35	M 1086-05*	22
M 589-99*	61	M 316-01*	56	M 3117-04*	30	M 1320-05*	22
M 699-99*	62	M 368-01*	53	M 3123-04*	36	M 1423-05*	13
		M 461-01*	42	M 3473-04*	34	M 1597-05*	10
M 18-00*	37			M 3928-04*	33	M 1750-05*	16
M 48-00*	52	M 16-02*	48	M 4055-04*	36	M 2117-05*	19
M 86-00*	60	M 71-02*	51	M 4543-04*	27	M 2119-05*	9
M 102-00*	60	M 77-02*	44	M 4678-04*	35	M 2307-05*	23
M 105-00*	59	M 87-02*	50	M 4763-04*	28	M 2333-05*	13
M 152-00*	55	M 97-02*	49	M 4766-04*	21	M 2707-05*	18
M 183-00*	55	M 136-02*	46	M 5148-04*	31	M 2720-05*	21
M 222-00*	57	M 138-02*	43	M 5292-04*	33	M 2839-05*	18
M 380-00*	57	M 147-02*	48	M 5329-04*	19	M 2843-05*	17
M 398-00*	55	M 179-02*	42	M 30058-04*	30	M 2922-05*	10
M 438-00*	59	M 220-02*	40	M 30121-04*	38	M 2933-05*	20
		M 244-02*	41	M 30216-04*	36	M 3123-05*	14
M 16-01*	56	M 252-02*	43	M 30293-04*	34	M 14475-05*	29
M 61-01*	58	M 296-02*	40	M 31114-04*	15		
M 63-01*	52	M 302-02*	38	M 32021-04*	14	M 101-06*	20
M 67-01*	58	M 377-02*	41			M 103-06*	8
M 98-01*	53	M 394-02*	43	M 24-05*	28	M 195-06*	12
M 101-01*	53	M 429-02*	47	M 347-05*	29	M 197-06*	16
M 115-01*	54			M 390-05*	34	M 212-06*	17
M 142-01*	50	M 126-03*	37	M 589-05*	23	M 242-06*	13
M 147-01*	47	M 165-03*	18	M 669-05*	26	M 272-06*	11
M 156-01*	40	M 228-03*	24	M 742-05*	27	M 396-06*	15
M 163-01*	45	M 242-03*	33	M 833-05*	26	M 443-06*	16
M 190-01*	49	M 255-03*	25	M 853-05*	31	M 556-06*	8
M 207-01*	51	M 299-03*	39	M 854-05*	25	M 568-06*	11
M 237-01*	44	M 3198-03*	39	M 987-05*	9	M 687-06*	12
M 238-01*	47			M 990-05*	22	M 727-06*	9
M 275-01*	46	M 3049-04*	24	M 1002-05*	31	M 744-06*	11

Miljööverdomstolen

M 4352-99	145	M 238-00	144	M 7128-00	142	M 857-01	139
M 7569-99	141	M 751:00	145	M 7625-00	115	M 1055-01	138
M 8671-99	144	M 801-00	137	M 7971-00	137	M 1440-01	134
M 8697-99	142	M 1556-00	133	M 8009-00	135	M 1716-01	126
M 8782-99	143	M 3186-00	90	M 8172-00	138	M 4186-01	128
M 9677-99	143	M 3672-00	141	M 8856-00	90	M 4355-01	118
		M 3708-00	140			M 4571-01	131
M 161-00	135	M 5265-00	132	M 689-01	119	M 4616-01	124

M 5480-01	125	M 2073-03	94	M 3539-04	85
M 5694-01	131	M 2084-03	96	M 3817-04	70
M 5929-01	139	M 2624-03	106	M 4674-04	86
M 5939-01	140	M 3011-03	106	M 5156-04	83
M 7556-01	129	M 3189-03	105	M 5263-04	98
M 9011-01	135	M 3343-03	107	M 5338-04	86
		M 4217-03	97	M 5815-04	76
M 290-02	136	M 4242-03	103	M 6175-04	97
M 391-02	123	M 4458-03	117	M 7028-04	81
M 454-02	121	M 4939-03	108	M 7207-04	73
M 623-02	115	M 5040-03	94	M 7312-04	75
M 983-02	132	M 6015-03	111	M 7485-04	80
M 1142-02	112	M 6259-03	110	M 7689-04	89
M 1428-02	136	M 7283-03	99	M 8141-04	82
M 3266-02	126	M 7485-04	80	M 8696-04	90
M 3297-02	118	M 7486-03	111	M 9030-04	77
M 3453-02	122	M 7488-03	99	M 9505-04	76
M 3554-02	124	M 7839-03	92	M 9792-04	74
M 4184-02	134	M 7934-03	112	M 9959-04	81
M 4282-02	130	M 8011-03	101	M 10205-04	80
M 4616-02	127	M 8500-03	120		
M 6068-02	130	M 8552-03	82	M 482-05	63
M 6715-02	114	M 8991-03	78	M 866-05	84
M 6851-02	120	M 9015-03	95	M 1265-05	70
M 6956-02	127	M 9292-03	104	M 1912-05	75
M 6997-02	117	M 9590-03	78	M 2812-05	77
M 7179-02	128	M 9663-03	87	M 3553-05	64
M 7205-02	110			M 3865-05	72
M 7575-02	113	M 42-04	92	M 4335-05	69
M 8976-02	108	M 91-04	93	M 4580-05	63
M 9178-02	107	M 181-04	89	M 5552-05	74
M 9180-02	127	M 293-04	91	M 5680-05	72
M 9282-02	119	M 343-04	102	M 5745-05	73
M 9575-02	129	M 440-04	45	M 6259-05	71
M 9675-02	132	M 602-04	104	M 6264-05	68
M 9885-02	120	M 679-04	101	M 6940-05	69
M 9929-02	123	M 1290-04	91	M 7145-05	67
M 10079-02	113	M 1305-04	89	M 7725-05	65
M 10313-02	114	M 1607-04	93	M 8674-05	69
		M 1742-04	73	M 8723-05	67
M 440-03	122	M 1810-04	96	M 9244-05	65
M 464-03	116	M 2303-04	109	M 9894-05	63
M 508-03	92	M 2337-04	98		
M 541-03	124	M 2824-04	100	M 997-06	66
M 718-03	121	M 2966-04	77	M 1065-06	66
M 904-03	105	M 3017-04	79		
M 1293-03	103	M 3079-04	87		
M 1327-03	109	M 3195-04	82		
M 1541-03	116	M 3304-04	83		
M 1633-03	113	M 3362-04	85		

HD

T 4530-98**	153
B 2882-02**	151
B 4570-02**	152
T 184-03**	152
T 1002-03**	149
T 2223-03**	152
B 2560-03**	148
Ö 2920-03**	150
B 4411-03**	147
T 212-04**	150
T 1641-04**	150
Ö 1766-04**	148
Ö 1976-04**	149
T 3428-04**	147
M 4647-04**	147

Kammarrätterna

KamR 8161-94	157
KamR 1069-95	157
KamR 2772-98	156
KamR 3134-00	156
KamR 3224-00	155
KamR 5587-03	154
KamR 5625-03	154

Regeringsrätten

RegR 2493-00	159
RegR 6566-00	159

Hovrätterna

HovR 175-04	146
HovR 629-02	146

Miljödomstolarna = * efter målnummer
Miljööverdomstolen = ingen markering
Högsta Domstolen = ** efter målnummer
Hovrätterna = HovR före målnummer
Kammarrätten = KamR före målnummer
Regeringsrätten = RegR före målnummer

Sökordsregister

Miljödomstolarna = M*
Miljööverdomstolen = M
Högsta Domstolen = ** efter målnummer
Hovrätterna = HovR
Kammarrätten = KamR
Regeringsrätten = RegR

A

Aceton		se <i>Kemikalier</i>
Allemansrätt		M 272-06* M 7689-04
Allergi		M 195-06* M 398-00*, se även <i>Djurhållning</i>
Allmänt intresse		M 7839-03
Aluminiumsmältverk		M 5929-01
Ammoniak		KamR 1069-1995
Anmälan (utebliven)		M 10313-02, M 86-00*, M 102-00*, M 98-01* M 4616-02, M 136-02*, M 853-05*
Anmälningspliktig verksamhet		M 9575-02, M 904-03, T 4530-98 (NJA 2000 s 737)** se <i>Djurhållning</i> se <i>Kemikalier</i>
Aror		
Arsenik		
Avfall		
	anmälningsplikt	M 3865-05
	avfallskraftvärmeverk	M 541-03, M 9885-02
	begränsning av föroreningsinnehåll	M 1912-05
	Deponeringsdirektivet	M 6940-05
	deponi	M 6940-05
	dispens	M 255-03*
	ekonomisk säkerhet enligt 15 kap 34 § MB	M 6940-05
	farligt avfall	M 1912-05 M 8009-00, M 751-00
	förbränning	M 3865-05,

		M 1716-01, M 6997-02
	infiltrering till grundvattnet	M 10205-04
	lukt	M 1742-04
	mellanlagring	M 7488-03
	miljösanktionsavgift	M 3865-05
	minkfarm	M 10205-04
	producentansvar	M 1597-05*
	renhållning	M 255-03*
	septiska tankar	M 589-05*
	sophantering	M 61-01*
	sophämtning	M 7725-05, M 255-03* M 1055-01, M 290-02, M 1541-03, M 602-04
	transporter	M 8009-00, M 394-02* M 71-02*
Avgaser		M 857-01, M 464-03, M 3708-00, M 1327-03,
Avlopp	anläggningsavgift	M 7145-05, M 8696-04
	badplats	M 4282-02
	BDT-vatten	M 8011-03, M 2824-04, M 5263-04, M 6259-03, M 4352-99, M 7569-99, M 9677-99
	brunn	M 483-99*
	ekologiskt levnadssätt	M 7145-05
	fritidsområde	M 3553-05
	generella principer	M 3553-05
	placering	M 833-05*
	rening	M 207-01*
	rimlig kostnad	M 3049-04*
	rimlig utredning	M 4335-05
	slamtömning	M 679-04
B		
Badanläggning	tillsynsavgift	M 443-06*
Badplats	avlopp	M 4282-02
	buller	M 7556-01
Bakgrundsljud	restaurang	M 1556-00
Banverket		

	buller	M 181-04, M 4186-01, T 4530-98 (NJA 2000 s 737)**
	bullerbegränsande åtgärder	M 7575-02, M 7971-00, M 3198-03*
BDT-vatten		M 5263-04, M 3708-00, M 1327-03, M 6259-03, M 4352-99, M 7569-99, M 9677-99
Begränsningar i flygtrafik Bekämpningsmedel		M 689-01 M 4355-01, B 4570-02**, se även <i>Kemikalier</i>
Bensinstation		M 801-00
Bergtäkt		M 3011-03
Besvärsrätt		Ö 1766-04** Ö 1976-04** T 1002-03**
Betbad		M 8009-00
Biobränslepanna		M 4458-03
Blysanering		M 7283-03
BMA-fabrik		M 3266-02
Bortledning av grundvatten		B 2560-03**
Bostadsrättsförenings skyl- dighet vidta bullerdämpande åtgärder		M 8723-05
Brunn		M 857-01, M 454-02, M 9677-99, M 483-99*
Buller		
	asfaltskrossning	M 854-05*
	badplats	M 7556-01
	befintlig miljö	M 3017-04 M 8991-03 M 9590-03 M 6264-05
	biltrafik	M 1002-05* M 101-06* M 2333-05*
	biobränslepanna	M 4458-03
	bollplan	M 1750-05*
	bostadslägenhet	M 183-00*
	busshållplats	M 71-02*
	byggplats	M 854-05*
	djurhållning	M 4580-05, M 3343-03, M 9180-02

E4	M 101-01*
explosioner	M 7312-04
externt industribuller	M 854-05*
flaggstång	M 212-06*, M 165-03*
flygplats	M 7207-04 M 6264-05 M 2073-03, M 9575-02, M 689-01, M 904-03, T 4530-98 (NJA 2000 s 737)**, M 147-01*, M 275-01*
församlingsverksamhet	M 163-01*
granne	KamR 2772-98, M 30216-04*, M 299-03*
gräns-/riktvärden	M 4766-04* M 5929-01
gång-och cykelväg	M 197-06*
Hemglassbilen	M 252-02*
hötorkar	M 228-03*
idrottsplan	M 152-00*
industrifastighet	M 101-01*
jakt	M 8500-03, M 296-02*
JAS	T 1641-04**
järnväg	M 3017-04 M 8991-03 M 9590-03 M 669-05* M 4186-01, M 7971-00
klockringning	M 8856-00
konsert	M 8697-99
mattpiskning	M 126-03*
minskat boendevärde	M 9663-03
mopedåkning	M 687-06*
motorsport	M 4571-01
musik från hotell	M 14475-05*
musik vid idrottsplats	M 190-01*
naturreservat	M 1440-01
plåttillverkning	M 4616-01
pub	M 368-01*
pulkaåkning	M 687-06*
regelbunden störning	M 2073-03, M 147-01*
restaurang	M 1556-00
skadestånd	M 9663-03 M 6264-05
skidlift	M 16-01*

	skjutbanor	M 161-00
	skottlossning	M 142-01*
	sophämtning	M 429-02*
	sprängning	M 3011-03
	stegljud	M 299-03*
	stålverk	M 7312-04
	traktorkörning	M 4580-05
	transporter	M 541-03
	tupp	M 742-05*
	tåg	M 181-04
	tömning av hushållsavfall och glaskärl	M 2307-05*
	uppsätlig störning ej miljörätt	M 30121-04*
	vattenskidor	M 4766-04*
		M 156-01*
	ventilation	M 97-02*
	verkställighetsförordnande	M 14475-05*
	villkor	M 7312-04
	vindkraftverk	M 9959-04
		M 9505-04
		M 1265-05,
		M 1305-04,
		M 623-02,
		M 7625-00,
		M 9282-02,
		M 8782-99
	Ölandsbron	M 2333-05*
Bullerbegränsande åtgärder		
	bostadsrättsförenings skyld- lighet vidta åtgärder	M 8723-05
	bullermätning	M 7575-02
	bullerskärm	M 3539-04
	flygplats	M 7207-04
		M 9575-02,
		M 689-01,
		M 904-03,
		M 147-01*,
		M 275-01*
	gräns-/riktvärden	M 5929-01
	jakt	M 8500-03,
		M 296-02*
	järnväg	M 3017-04
		M 8991-03
		M 9590-03
		M 669-05*
		M 4186-01,
		M 7971-00
	naturreservat	M 1440-01
	Nynäsbanan	M 8991-03
	restaurang	M 1556-00
	rimlig kostnad	M 7207-04
		M 669-05*
		M 5329-04*

	proportionalitet	M 669-05*
	skjutbanor	M 161-00
	skola	M 238-00
	skäligen kostnad	M 6015-03, M 7971-00
	störningsfrekvens	M 3198-03*
	utsikt	M 3539-04 M 4184-02
Båthamn		M 10079-02
Båttrafik		M 9929-02,
Bästa möjliga teknik		M 5480-01
C		
CCA (koppar, krom, arsenik)		M 9011-01, M 105-00*, se även <i>Kemikalier</i>
Cementtillverkning		M 9030-04
D		
Damm		M 3117-04*, M 4678-04*, se även <i>Ventilation</i>
Delegering		T 3428-04**
Deponeringsdirektivet		M 6940-05
Deponi		M 6940-05, M 751-00
	tillsynsavgift	M 3195-04
Detaljplan		
	hästhållning	M 343-04
	järnväg	M 4186-01
	returpappersverksamhet	M 7934-03
Diesel		M 5939-01
Dike		M 983-02
Dioxiner		M 4647-04, M 9885-02, se även <i>Kemikalier</i>
Dispens		se <i>sophämtning</i>
Djupströbädd		M 9929-02
Djurhållning		
	anmälningspliktig verksamhet	M 4616-02
	biodling	M 990-05*
	duvor	M 380-00*
	fara för djurs liv eller hälsa	RegR 6566-00
	frisersalong	M 138-02*
	fåglar	M 9180-02, M 399-00*
	grisar	M 1086-05*, M 3473-04*, M 7205-02, M 4616-02
	gödsel	M 7028-04
	hundar	M 4580-05

	M 744-06*
	M 8671-99,
	M 138-02*
hästar	M 866-05
	M 4763-04*
	M 2922-05*
	M 195-06*
	M 7689-04,
	M 30293-04*,
	M 3672-00,
	M 67-01*,
	M 343-04,
	M 377-02*,
	M 461-01*,
	M 77-02*,
	M 63-01*,
	M 5292-04*
höns	M 4217-03,
	M 5040-03,
	KamR 3134-00,
	M 179-02*,
	se även <i>tupp</i>
katter	M 438-00*,
	M 238-01*,
	M 699-99*,
	M 398-00*
landskapsbilden	M 4217-03,
	M 3343-03
laxodling	M 91-04
lokalisering	M 3343-03,
	M 8671-99
lukt	M 2337-04,
	M 5040-03,
	M 3343-03,
	M 3672-00,
	M 237-01*
menageri (diverse djur)	M 237-01*
minkfarm	M 10205-04
naturresevat	M 3672-00,
	M 3343-03
nötboskap	M 2337-04,
	M 63-01*
ormar	M 103-06*
	M 242-03*,
	KamR 8161-94
sanitär olägenhet	M 3672-00,
	M 8671-99
spindlar	M 589-99*
tupp	M 742-05*
Duvor	M 380-00*,
	se även <i>Djurhållning</i>

E

Efterbehandlingsansvar	M 3079-04 M 5338-04 M 8552-03 M 5680-05 M 9894-05 M 4543-04* M 9015-03, M 5939-01 KamR 5625-03
EHEC-bakterier	M 7145-05
Ekologiskt levnadssätt	T 4530-98 (NJA 2000 s 737)**
Ekonomisk följdskada	M 4674-04
Eldning	M 24-05* M 3123-05* M 293-04, M 5480-01, M 302-02*, M 222-00*, M 4242-03, M 220-02*, M 311-01* M 718-03, KamR 3224-00
Elledning	M 2720-05*, M 3123-04*, M 87-02*
Elöverkänslighet	

F

Faktisk drift	M 5338-04 M 8552-03
Fara för djurs liv eller hälsa	RegR 6566-00
Farligt avfall	
dioxiner	M 4647-04
efterbehandlingsansvar	M 9015-03
kompost	M 3186-00
spillolja	M 1290-04, M 8009-00, se även <i>Avfall</i> M 396-06*
Fiskmåsar	M 5156-04
Fiskodling	HovR 175-04
Fiskrökeri	se <i>Kemikalier</i>
Fluorid	
Flygplats	antal störningstillfällen M 275-01* begränsningar i flygtrafik M 689-01 Arlanda, buller, tidsfrist, vill- kor M 9575-02 regelbunden störning M 2073-03, M 147-01* M 136-02*
Flyktiga kolväten	

Flytbryggor		M 6175-04
Fosfor		se <i>Kemikalier</i>
Fukt		M 115-01*
Fåglar		se <i>Djurhållning</i>
Fängelsecell		M 3304-04
Följdföretag		T 2223-03**
Föreläggande		M 4674-04
		M 7028-04
		M 2824-04,
		M 8011-03
Företagsbot		B 4411-03**
Förorenad mark		M 4543-04*
		M 5939-01,
		B 2882-02**
Förorenat dricksvatten		M 1293-03
Försiktighetsprincipen		KamR 3224-00,
		M 105-00*,
		M 16-02*
Förvaring		T 212-04**
G		
Golf		M 556-06*, s 8
Granne		KamR 2772-98,
		M 30216-04*,
		M 299-03*
Grisar		M 3473-04*,
		M 7205-02,
		M 4616-02,
		M 440-03
Gränsvärden		
	vibrationer	M 9675-02
Gynnande förvaltningsbeslut		RegR 6566-00
Gödsel		B 4411-03**
		M 7028-04
		M 987-05*
		M 6851-02,
		M 440-03,
		M 67-01*
Gödselbrunn		M 7486-03
H		
Hallandsåsen		B 2560-03**
Handfat		M 2303-04
Hundhållning		se <i>Djurhållning</i>
Hushållsavfall		
	eldning	M 24-05*
Hygien		M 2303-04
	hygienisk behandling	M 9292-03
Hygieniska produkter		M 3189-03
	registrering	M 3189-03
Hållbar utveckling		M 2966-04
Häktesceller		M 4055-04*

Hästar
Höns

se *Djurhållning*
se *Djurhållning*

I

Ideella organisationer

Infraljud
Inomhusmiljö
Innehåll i föreläggande
Instansordningsprincipen

Ö 1976-04**
Ö 1766-04**
M 718-03
M 48-00*
M 8723-05
M 8723-05

J

Jakt

Järnverk
Järnväg

M 8500-03,
M 296-02*
M 5745-05
M 4186-01,
M 7971-00,
T 4530-98**

K

Kaj
Katter
Kemikalier

M 10079-02
se *Djurhållning*

acetone	M 3453-02
arsenik	M 4543-04*, M 9011-01
bly	M 7283-03
BMA-fabrik	M 3266-02
dioxiner	M 5745-05 M 4647-04, M 9885-02
dendritiska polymerer	M 454-02
fluorid	M 1633-03
flyktiga kolväten	M 5338-04 M 5552-05 M 136-02*
fosfor	B 4411-03** M 5156-04 M 440-03, M 5694-01 T 212-04**
förvaring	HovR 629-02
kaustiksoda	M 1633-03
klorid	M 6956-02
kolmonoxid	M 9011-01
koppar	M 1428-02, M 136-02*, M 105-00*
kreosot	M 9011-01
krom	M 1810-04, M 5265-00, M 9885-02
kvicksilver	

	kväve	M 5156-04
	kväveoxider	M 5745-05
	lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor	se <i>Sevesolagen</i>
	natriumhydroxid	HovR 629-02
	nitrat	M 1633-03
	omgivningsbegreppet	T 184-03**
	PAH	M 5338-04
	pappersbruk	M 3058-04*
	perättiksyra	M 8172-00
	polyaromatiska kolväten	M 5338-04
	styren	M 3453-02
	toluen	M 16-02*
	VOC	M 5745-05
	xylén	M 16-02*
Klockringning		M 8856-00
Kolmonoxid		se <i>Kemikalier</i>
Kommunens ansvar		
	buller	M 687-06*
Konkursbo		M 3079-04
		M 5939-01
Konsert		M 8697-99
Koppar		se <i>Kemikalier</i>
Krematorier		M 5265-00
Kreosot		se <i>Kemikalier</i>
Krom		se <i>Kemikalier</i>
Krossning		M 3011-03
Kunskapskravet		M 3058-04*
Kvicksilver		se <i>Kemikalier</i>
Köldmedieaggregat		M 727-06*
L		
Lagligförklaring av kaj		M 10079-02
Lakningsverk		M 1633-03
Landskapsbilden		
	djurhållning	M 3343-03
	mobilmast	M 391-02, M 390-05*
	vindkraftverk	M 1607-04, M 7625-00, M 9178-02, M 623-02
Laxodling		M 91-04
Livsmedelslagen		HovR 175-04
Ljus		M 568-06*
Lokalisering		
	bensinstation	M 801-00
	blästring/målning av lastbilar	M 16-02*
	djurhållning	M 3343-03, M 8671-99
	mobilmast	M 3297-02

	oro från allmänheten	M 1142-02
	skjutbanor	M 161-00
	transporter	M 6068-02
	vindkraftverk	M 7625-00, M 9178-02, M 623-02
Loudden	värmeverk	M 1142-02
Luftfartsverket		M 6068-02
Lukt		M 9575-02
	avfall	M 1742-04
	djurhållning	M 3473-04*, M 3343-03, M 3672-00
	granne	M 30216-04*
	gödselbrunn	M 7486-03
	plastprodukter	M 3453-02
	tobak	M 30216-04*
	urinerings	M 147-02*
	vedeldning	M 293-04
	ventilation i bostad	M 32021-04*
M		
Magnetisk strålning		
	mobilmast	M 7485-04 M 2839-05* M 1423-05* M 718-03, KamR 3224-00, M 87-02*, M 18-00* M 983-02
Markavvattning		
Matförgiftning		
	EHEC-bakterier	KamR 5625-03
	Salmonella	KamR 5587-03
Miljöansvar		T 212-04**
Miljöbrott		T 212-04** B 2560-03** B 4411-03**
Miljöfarlig verksamhet		
	buller	Se <i>Buller</i>
	mobilmast	M 1423-05*, M 2839-05* M 556-06*, s 8
Miljökonsekvensbeskrivning		M 343-04, M 983-02
Miljöpåverkan		se <i>transporter</i>
Miljöstraffavgift		
	anmälningsplikt	M 853-05*
	avfallsförbränning	M 3865-05
	manikyrverksamhet	M 10313-02,

		M 98-01*
	mellanlagring av avfall	M 7488-03
	nedsättning	M 9292-03
	oskälighet	M 102-00*
	preskription	M 853-05*
	sent inkommen anmälan	M 2117-05*
	skola	M 86-00*
	skriftlighetskrav	M 2117-05*
	Tekniska nämnden	M 727-06*
	upprepade överträdelser av	M 7128-00
	samma slag	
	vid avveckling	M 42-04
	zonterapeut	M 102-00*
Mineralbrytning		M 1440-01
Mobilmast		
	kommunal tillsyn	M 7485-04
	lokalisering	M 2843-05*
	olägenhet för omgivningen	M 7485-04
	psykisk oro	M 7485-04
	strålningsnivå	M 2839-05*
	?	M 1423-05*
		M 390-05*,
		M 3411-04*,
		M 391-02,
		M 3297-02,
		M 87-02*
	talerätt	M 5148-04*
Mottagningsstation		M 8172-00
Muddring		M 4184-02
Mögel		M 115-01*
N		
Natura 2000		M 1440-01
Naturresevat		
	hästhållning	M 3672-00
	mineralbrytning	M 1440-01
Nedskräpning		M 242-06*
Nitrat		se <i>Kemikalier</i>
O		
Ohyra		<i>Se Olägenhet för människors hälsa</i>
Olägenhet för omgivningen /människors hälsa		
	biodling	M 990-05*
	buller	Se <i>Buller</i>
	eldning	M 1320-05*
	fladdermöss	M 2707-05*
	fängelseceller	M 3304-04
	golf	M 556-06*
	hundar	M 744-06*
	ljus	M 568-06*

	ohyra	M 2933-05*
		M 2707-05*
	ormar	M 103-06*
	mobilmast	M 7485-04
		M 1423-05*
	rök	M 1320-05*
	skuggeffekter	M 165-03*, se även <i>Skuggeffekter</i>
	temperatur, inomhus	M 6259-05
		M 31114-04*,
		M 30058-04*
	ventilation	M 3304-04
		M 32021-04*,
		M 3117-04*
	vilda fåglar	M 396-06*
		M 8172-00
Omfattning av tillstånd		T 184-03**
Omgivningsbegreppet		M 2119-05*
Omprövning av beslut		
Oro från allmänheten		
	golf	M 556-06*
	ormar	M 103-06*
		M 1293-03,
		M 1142-02,
		M 4282-02
	förorenat dricksvatten	M 1293-03
	magnetisk strålning	M 1423-05*
		M 18-00*,
		M 718-03,
		KamR 3224-00
Ortsvanlighet		T 1641-04**
Otillåten miljöverksamhet		Ö 4570-02**
P		
Pappersbruk		M 3058-04*
Partikelmätning		M 4678-04*
Perättiksyra		se <i>Kemikalier</i>
Plastprodukter		M 3453-02
Plåttillverkning		M 4616-01
Producentansvar		
	avfall	M 1597-05*
Produktvalsregeln		M 9011-01,
		M 105-00*
Proportionalitet		M 5480-01,
		M 7971-00,
		se även <i>skälig kostnad</i>
Provisoriska föreskrifter		T 3428-04**
Prövningshinder		Ö 2920-03**
Påfåglar		se <i>Djurhållning</i>
R		
Radiomast		M 7839-03

Radon		M 244-02*
REACH-projektet		M 3058-04*
Regelbunden störning		M 2073-03, M 904-03, M 147-01*
Renhållning		M 255-03*
Reningsverk		M 4282-02
	fosfor	M 5694-01
Restaurang		M 1556-00
	ansvar för urinering utanför	M 147-02*
Returpappersverksamhet		M 7934-03
Riktvärden		
	buller	M 5929-01
	fosfor	M 5694-01
Rimlig kostnad		se <i>skälig kostnad</i>
Risk för olägenhet		
	avlopp	M 857-01
	transporter	M 316-01*
Roslagsbanan		M 6015-03
Rättskraft		
	tillstånd	M 5815-04
Rök		
	rökgasrening	M 5265-00
	röktest	M 8976-02
	vedeldning	M 1320-05*
		M 5480-01, M 302-02*, M 222-00*, M 4242-03, M 220-02*, M 311-01*
S		
Sakägare		Ö 1976-04** Ö 1766-04** T 1002-03**
Salmonella		KamR 5587-03
Samrådsbeslut enl 12 kap 6 §		M 9244-05
Sanitär olägenhet		
	flytbryggor	M 6175-04
	hästar	M 3672-00
	hundar	M 8671-99
	höns	KamR 3134-00
	klockringning	M 8856-00
	magnetfält	KamR 3224-00
	stegljud från granne	KamR 2772-98
	ventilation	KamR 1069-95
Sevesolagen	lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor	M 8172-00
Skadestånd		M 6715-02, T 184-03**

		T 4530-98 (NJA 2000 s 737)**
	förorenat dricksvatten	M 1293-03
Skidlift		se <i>Buller</i>
Skjutbanor		M 7283-03,
		M 161-00
Skolmiljö		KamR 3134-00,
		M 238-00
Skuggbilder/-effekter		M 9959-04
		M 1305-04,
		M 3554-02,
		M 623-02
	flaggstång	M 165-03*
Skyddsavstånd		
	bensinstation	M 801-00
	Hästar	M 2922-05*
	plasttillverkning	M 3453-02
Skyddsområde för grundvattentäkt		M 3362-04
Skälig kostnad		
	bullerbegränsande åtgärder	M 6015-03
	hygien i nagelstudio	M 2303-04
	lokalisering	M 6068-02
	magnetisk strålning	KamR 3224-00
	rökgasrening från krematorium	M 5265-00
	utsläpp från värmeverk	M 6956-02
Slamförbränning		
	fosfor	M 1716-01
	utsläppskontroll	M 6997-02
Sliprar		M 136-02*
Smittsam sjukdom		
	EHEC-bakterier	KamR 5625-03
	Salmonella	KamR 5587-03
Solidariskt ansvar		
	efterbehandlingsansvar	M 9894-05
Sophantering		M 61-01*
Sophämtning		
	dispens, för fastighetsbolag	M 255-03*
	dispens, för privatperson	M 7725-05,
		M 347-05*
		M 1055-01,
		M 290-02,
		M 602-04,
		M 1541-03
Spindlar		se <i>Djurhållning</i>
Sprängning		
	skadestånd	M 6715-02
	vibrationer	M 482-05,
		M 3011-03
Stall		
	bästa möjliga teknik	M 9929-02
	lokalisering	M 3672-00

Stoft		M 4678-04*
Stoppregeln		
	bensinstation	M 801-00
	miljökonsekvensbeskrivning	M 983-02
	svinstall	M 4616-02
	vägbygge	Ö 2920-03**
Strålning		se <i>elöverkänslighet, magnetisk strålning, mobilmast</i>
Styren		se <i>Kemikalier</i>
Stängselgenombrott		M 272-06*
Svinuppfödning		M 7205-02, M 4616-02
T		
Talerätt		M 2720-05* M 272-06* M 7839-03, M 751-00, M 4055-04*, Ö 2920-03**
	beslut om undantag från tillståndsplikt för vattenföretag	M 9244-05
	besvär rätt	Ö 1766-04**
	enskild sakägare	M 8674-05
	kommunicering	M 1065-06
	mobilmast	M 5148-04*
	nrboende	M 8141-04
	villägareförening	M 997-06
	vindkraftverk	M 8141-04 M 9505-04
	överklagande	M 8674-05
Temperatur, inomhus		M 31114-04*, M 30058-04*
	nödvändiga undersökningar	M 6259-05
	tillräckliga åtgärder	M 6259-05
Tidsfrist		
	villkor, flygplats, Arlanda	M 9575-02
Tillräcklig precisering i föreläggande		M 8723-05
Tillsynsansvar		M 1597-05*
	mobilmast	M 7485-04
	återvinningsstation	M 2812-05
Tillsynsavgift		
	badanläggning	M 443-06*
	deponi	M 3195-04
	polisanmälan	M 9792-04
Trafikstörningar		M 1002-05* M 541-03
Transporter		M 394-02*
	avfall	M 541-03
	buller	M 8009-00

	farligt avfall	M 508-03
	följdföretag	T 2223-03**
	miljöpåverkan	M 508-03, M 7179-02, M 316-01*
	skälig kostnad	M 6068-02
	tillståndspliktig verksamhet	M 316-01*
	trafikstörningar	M 541-03
	3G-mast	M 3123-04*
Tvingande säkerhetsskäl		RegR 6566-00
Tågtrafik		
	buller	M 4186-01, M 7575-02
	Roslagsbanan	M 6015-03
Täktverksamhet		
	tillståndspliktig verksamhet	M 5680-05
	tillsynsföreläggande	M 5815-04
U		
Urinerings utanför restaurang		M 147-02*
Utsläpp	se även <i>Kemikalier</i>	
	acetone	M 3453-02
	avgaser	M 71-02*
	diesel	B 2882-02**
	fluorid	M 1633-03
	kolmonoxid	M 6956-02
	kolväten	M 5552-05
	nitrat	M 1633-03
	oljedimma	M 5745-05
	soft	M 5745-05
	styren	M 3453-02
	vedeldning	se <i>rök och vedeldning</i>
Utsläppskontroll/-begränsning		M 9030-04 M 5552-05 M 6997-02
V		
Vattenskidor		Se <i>Buller</i>
Vattenverksamhet		B 2560-03** M 983-02
Vedhantering		M 4939-03
Ven		M 391-02
Ventilation	?	KamR 1069-1995
	bostad	M 32021-04*, M 3117-04*
	fängelsecell	M 3304-04
	vådringsfönster	M 2084-03, M 3928-04*
Verksamhetsutövare		M 1597-05*
Vibrationer		M 1002-05* M 3011-03,

		M 6715-02
	sprängningar	M 482-05
Villkor		
	buller	M 4616-01, M 4458-03, M 9282-02, M 5929-01, M 3011-03
	djurhållning	M 3672-00
	flygplats	M 9575-02
	kemikalieförvaring	M 3266-02
	kolmonoxid	M 6956-02
	provisoriska föreskrifter	T 3428-04**
	rimliga försiktighetsåtgärder	M 4184-02
	skjutbanor	M 161-00
	slamförbränning	M 1716-01
	trafikstörningar	M 541-03
	transporter	M 7179-02, T 2223-03**
	utsläppskontroll	M 6997-02
Vindkraftverk		
	buller	M 1265-05, M 440-04, M 1305-04, M 623-02, M 7625-00, M 9282-02, M 8782-99
	landskapsbilden	M 440-04, M 1607-04, M 7625-00, M 9178-02, RegR M 2493-00
	lokalisering	M 2966-04 M 7625-00, M 9178-02
	magnetisk strålning	M 718-03
	skuggbilder	M 9959-04, M 3554-02
	talerätt	M 8141-04 M 9505-04
Vitesföreläggande		
	efterbehandlingsansvar	M 5680-05
Vitesjämkning		M 1556-00
Vållande till miljöstörning		HovR 629-02
Vårdslöst handhavande av farliga kemikalier		M 4647-04**
Värmeverk		
	lokalisering	M 1142-02
	skälig kostnad	M 6956-02
	trafikstörningar	M 541-03
	utsläpp	M 6956-02

Å		
Återställande av vatten- anläggning		M 3817-04
Återvinning		M 8009-00
	tillsynsansvar	M 2812-05
Ä		
Ändrad verksamhet		M 9030-04
Ö		
Överklagande		
	besvär rätt	Ö 1976-04** Ö 1766-04** T 1002-03**
	enskild sakägare	M 8674-05
	förvaltningsmyndighets beslut	M 228-03*
	talerätt	M 8674-05, M 997-06 M 101-06*
Överklagbart beslut		
Översiktsplan		
	buller från vindkraftverk	M 7625-00
	värmeverk	M 1142-02
